

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

επειδή

- η γνώση είναι δύναμη στον αγώνα για μια καλύτερη ζωή, στον αγώνα για μια άλλη κοινωνία·
- ως εργαζόμενοι έχουμε ανησυχίες, προβληματισμούς, ιδέες, οράματα·
- ως εργαζόμενοι στο χώρο του βιβλίου ζούμε τόσο κοντά στον κρυμμένο θησαυρό των τυπωμένων σελίδων·
- έχουμε άποψη για το τι εκδίδεται, πώς εκδίδεται, πώς διακινείται, τι διαβάζεται·
- το βιβλίο δεν μπορεί να είναι εμπόρευμα, πρέπει να είναι κοινωνικό αγαθό·
- ο αναγνώστης δεν μπορεί να είναι καταναλωτής, πρέπει να είναι εραστής του βιβλίου·
- ο ορίζοντας του συνδικαλισμού δεν σταματά στις οικονομικές και θεσμικές διεκδικήσεις·
- η κοινωνία χωρίς αφεντικά για την οποία παλεύουμε θα είναι ταυτόχρονα μια κοινωνία χωρίς διευθυντές, θα είναι μια κοινωνία όπου ο χώρος του βιβλίου, όπως και όλοι οι τομείς της παραγωγής, θα αυτοδιευθύνεται από τους ίδιους τους εργαζομένους...

γι' αυτό... «ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ»

Η παρούσα έκδοση δεν θα υπήρχε αν δεν συνέβαλλαν, και μάλιστα αφιλοκερδώς, ο Κρίτωνας Ηλιόπουλος (*μετάφραση, προλεγόμενα*), η Βάσω Μπαχούρου (*διόρθωση κειμένου*), ο Κώστας Λεγάκης (*σελιδοποίηση, σχεδιασμός εξωφύλλου*). Κυκλοφόρησε στην Αθήνα το Νοέμβριο του 2009 σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων. Η αναπαραγωγή είναι ελεύθερη για μη εμπορικούς σκοπούς, με παράκληση να αναφέρονται οι πηγές. Τα έσοδα από την παρούσα έκδοση θα διατεθούν στο Σύλλογο Υπαλλήλων Βιβλίου-Χάρτου Αττικής.

ΤΙΤΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ συνέχεια
(αν χρειαστεί)

Ο Αφόνσο Ενρίκες δε Λίμα Μπαρέτο (Afonso Henriques de Lima Barreto) ήταν ένας τριπλά περιθωριακός συγγραφέας. Ήταν μαύρος σε μια κοινωνία ρατσιστική, αποκλεισμένος επειδή ήταν φτωχός και επιπλέον έμεινε μακριά από τη δημοσιότητα επειδή υπερασπιζόταν τους φτωχούς, τους περιθωριακούς και τους αδικημένους. Το χρώμα του δέρματός του, η οικονομική και κοινωνική του θέση, οι ιδέες του τον απομάκρυναν από τους λογοτεχνικούς κύκλους, από την επιτυχία, από τη δόξα. Έμεινε στην αφάνεια για σαράντα περίπου χρόνια. Αναγνωρίστηκε μόλις τις τελευταίες δύο δεκαετίες και θεωρείται πλέον από τους σπουδαιότερους Βραζιλιάνους συγγραφείς. Το έργο του ασχολείται με την κοινωνική πραγματικότητα, τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων της εποχής του στο νέο φαινόμενο της μεγαλούπολης, συγκεκριμένα στο Ρίο Ντε Τζανέιρο, αλλά και στην ύπαιθρο. Έζησε σε μια περίοδο μεγάλων και σημαντικών αλ-

λαγών στη Βραζιλία. Γεννήθηκε το 1881, επτά χρόνια πριν από τη νομική κατάργηση της δουλείας στη χώρα, και πέθανε αλκοολικός το 1922, τη χρονιά όπου εμφανιζόταν το λογοτεχνικό ρεύμα του μοντερνισμού, το οποίο άρχισε να αξιολογεί θετικά και να προβάλλει «βραζιλιάνικες» αξίες, να υιοθετεί τη μαύρη και την ιθαγενή κουλτούρα και να διαμορφώνει την εθνική συνείδηση. Έγραψε μυθιστορήματα, διηγήματα και πολλές επιφυλλίδες σε εφημερίδες.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Η μητέρα του πέθανε όταν ήταν 11 ετών και ο πατέρας του κλείστηκε σε τρελοκομείο. Ως εκ τούτου από πολύ νωρίς αναγκάστηκε να αναλάβει τις ευθύνες της οικογένειάς του. Παρ' όλες τις δυσχέρειες, επιχείρησε να σπουδάσει μηχανικός στο Πολυτεχνείο, αλλά δεν άντεξε το εχθρικό περιβάλλον που αντιμετώπιζε ένας μαύρος σαν κι αυτόν σε μια κοινωνία πλούσιων λευκών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΠΟΔΗΛΑΤΙΣΤΕΣ

Ο Αφόνσο Ενρίκες δε Λίμα Μπαρέτο (Afonso Henriques de Lima Barreto) ήταν ένας τριπλά περιθωριακός συγγραφέας. Ήταν μαύρος σε μια κοινωνία ρατσιστική, αποκλεισμένος επειδή ήταν φτωχός και επιπλέον έμεινε μακριά από τη δημοσιότητα επειδή υπερασπιζόταν τους φτωχούς, τους περιθωριακούς και τους αδικημένους. Το χρώμα του δέρματός του, η οικονομική και κοινωνική του θέση, οι ιδέες του τον απομάκρυναν από τους λογοτεχνικούς κύκλους, από την επιτυχία, από τη δόξα. Έμεινε στην αφάνεια για σαράντα περίπου χρόνια. Αναγνωρίστηκε μόλις τις τελευταίες δύο δεκαετίες και θεωρείται πλέον από τους σπουδαιότερους Βραζιλιάνους συγγραφείς. Το έργο του ασχολείται με την κοινωνική πραγματικότητα, τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων της εποχής του στο νέο φαινόμενο της μεγαλούπολης, συγκεκριμένα στο Ρίο Ντε Τζανέιρο, αλλά και στην ύπαιθρο. Έζησε σε μια περίοδο μεγάλων και σημαντικών αλ-

λαγών στη Βραζιλία. Γεννήθηκε το 1881, επτά χρόνια πριν από τη νομική κατάργηση της δουλείας στη χώρα, και πέθανε αλκοολικός το 1922, τη χρονιά όπου εμφανιζόταν το λογοτεχνικό ρεύμα του μοντερνισμού, το οποίο άρχισε να αξιολογεί θετικά και να προβάλλει «βραζιλιάνικες» αξίες, να υιοθετεί τη μαύρη και την ιθαγενή κουλτούρα και να διαμορφώνει την εθνική συνείδηση. Έγραψε μυθιστορήματα, διηγήματα και πολλές επιφυλλίδες σε εφημερίδες.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Η μητέρα του πέθανε όταν ήταν 11 ετών και ο πατέρας του κλείστηκε σε τρελοκομείο. Ως εκ τούτου από πολύ νωρίς αναγκάστηκε να αναλάβει τις ευθύνες της οικογένειάς του. Παρ' όλες τις δυσχέρειες, επιχείρησε να σπουδάσει μηχανικός στο Πολυτεχνείο, αλλά δεν άντεξε το εχθρικό περιβάλλον που αντιμετώπιζε ένας μαύρος σαν κι αυτόν σε μια κοινωνία πλούσιων λευκών.

Το έργο του ασχολείται με την κοινωνική πραγματικότητα, τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων της εποχής του στο νέο φαινόμενο της μεγαλούπολης, συγκεκριμένα στο Ρίο Ντε Τζανέιρο, αλλά και στην ύπαιθρο.

alepouda_

Αστείο πλάσμα ο άνθρωπος

*Ακολουθώντας τα χνάρια του fantasmagore
είπα να ανεβάσω κι εγώ εδώ στους ποδηλάτες
κάτι πιο λογοτεχνικό*

Ο κόσμος περνάει και τυλίγεται στα παλτά του. Κοιτάζει ανήσυχα με την άκρη των ματιών του προς το σκοτάδι, εδώ που στέκομαι, και κάτι μουρμουρίζει για την υγρασία. Τα αυτοκίνητα και τα μηχανάκια δεν σταματούν ποτέ, ούτε οι άνθρωποι. Σαν να μην θέλει κανένας να βρísκεται εκεί που βρísκεται και όλοι τρέχουν γιατί θέλουν να πάνε αλλού. Όταν κάτι τους διακόψει από αυτή την αέναη προσπάθεια, κορνάρουν, βρίζουν.

Το εδώ κανείς δεν το θέλει. Δεν ήταν πάντα έτσι. Θυμάμαι παλιά τους ανθρώπους να έρχονται από μακριά για να ξαπλώσουν στο γρασιδί, να αγκαλιάσουν ο ένας τον άλλον και να φιληθούν. Ύστερα ήρθαν εργάτες και φέρανε, με τα άλογα και τις άμαξες τους, υλικά. Έκοψαν και πολλά δέντρα τριγύρω. Εγώ τότε ήμουν μικρό, γι' αυτό τη γλίτωσα. Ο Γερμανός

αρχιτέκτονας φώναζε και έτρεχε πάνω-κάτω κρατώντας μεγάλα ρολά από χαρτί. Άνοιξαν ένα μεγάλο ξέφωτο και έχτισαν αυτό το σπίτι που βλέπετε –που σπανίως προσέχετε–και που κάποτε ήταν ζωντανό, όσο ζωντανό μπορεί να είναι ένα σπίτι.

Τα βράδια ανάβανε τις λάμπες λαδιού και από το σκοτάδι ξεπρόβαλλαν, σαν φωτεινά τετράγωνα, τα παράθυρα του. Το βράδυ, τότε μάλιστα, τότε ήταν όμορφο. Την ημέρα, κάθε φορά που το έβλεπα ξαφνιαζόμουν. Έπειτα με τα χρόνια το συνήθισα. Εξάλλου άρχισαν να γίνονται πιο παράξενα πράγματα τριγύρω μου. Μια μέρα φέρανε και φύτεψαν φοίνικες γύρω από το σπίτι. Περίεργα δέντρα, εξωτικά. Δεν τα είχα ξαναδεί ποτέ μου. Τα είχαν φέρει από μακριά. Δεν μιλάγανε καθόλου. Πολύ ακατάδεχτα. Μίλησαν μόνο μια φορά, αλλά αυτό έγινε πολύ αργότερα.

Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού ήταν πολύ πλούσιος. Αυτό δεν ξέρω τι ακριβώς σημαίνει, σε μας, τα δέντρα, δεν σημαίνει κάτι αυτή η λέξη. Πλούσιο φύλλωμα λένε, μα για αυτόν δεν ίσχυε, γιατί πάνω του δεν φύτρωνε τίποτα. Λίγες τρίχες στο κεφάλι του μόνο αλλά κι αυτές έπεφταν με γοργό ρυθμό. Είχε και υπηρέτες, καμία δεκαριά –σαν κι αυτόν άνθρωποι με δυο ποδάρια και δυο χέρια– που έτρεχαν κάθε φορά που τους φώναζε. Οι υπηρέτες φτιάξαν τα σπίτια τους εδώ πίσω. Να, εκεί που έχει σταματήσει το ταξί. Αρκετά κοντά για να τον υπηρετούν και αρκετά μακριά για να μην βλέπει τα χαμόσπιτα τους. Τα χαμόσπιτα πληθύναν

νε, έφεραν τις οικογένειες τους, φτιάξαν κι άλλα δωμάτια και ο χώρος ανάμεσα τους έγινε καλντερίμι. Εκείνη την εποχή στο σπίτι κάθε βράδυ είχανε γιορτή. Βεγγέρες τα λέγαν τότε. Μια βραδιά ένας μεσήλικας με ρεντικότα και μουστάκι, ξεμονάχιασε την μεγάλη κόρη του ιδιοκτήτη εδώ κοντά μου. Είχα ψηλώσει κάπως τότε. Αφού κατάφερα να επιζήσω από την επιδρομή των ελαφιών του Όθωνα όταν ήμουν μικρό, τίποτα πια δεν μπορούσε να με βλάψει. Ο Όθωνας είχε φέρει ελάφια στο κτήμα του στη Πάρνηθα για να έχει να κυνηγάει. Έφερε κάμποσα και ο πληθυσμός τους αυξήθηκε με τα χρόνια, μερικά απ' αυτά κατέβηκαν από πάνω και έφτασαν μέχρι το δικό μου δάσος. Μασούλισαν πολλά από τα φύλλα μου, που ήταν χαμηλά, και άρχισαν να τρώνε και τον τρυφερό, τότε, φλοιό μου. Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού τα είδε και έστειλε έναν δικό του άνθρωπο, πάνω στον βασιλιά. Έπρεπε να πάρει ειδική άδεια, μιας που τα ελάφια ήταν βασιλική περιουσία. Μόλις γύρισε ο υπηρέτης με την άδεια, βγήκε ο ιδιοκτήτης με δυο φίλους του και τα σκότωσε με ένα καρνοφύλλι ιταλικό. Την βασιλική περιουσία την ψήσαν και την φάγανε κι εγώ έφτασα έτσι να μεγαλώσω όπως με βλέπετε.

Την βραδιά εκείνη, του ερωτικού κόρτε με την κληρονόμο του σπιτιού, πρέπει να έφτανα τα 2μιση μέτρα, το φύλλωμα μου ήταν πυκνό και νεανικό. Καλή σκιά την μέρα και καλή κρυψώνα τα βράδια. Η κοπέλα ακούμπησε στον κορμό μου. Έγειρε και το κε-

φάλι της με άγγιξε. Τότε είδα σαν εικόνα τις σκέψεις της. Δεν ήξερα ότι γίνεται, δεν θα με είχαν ακουμπήσει έτσι μέχρι τότε. Είδα τι σκεφτόταν. Ο άντρας με το μουστάκι, της έπιασε το χέρι και είπε ότι μίλησε με τον πατέρα της. Ένα μήνα μετά έγινε ο γάμος. Μεγάλη γιορτή, μεγάλος γάμος, κι ας αγαπούσε άλλον, όπως το ήξερα μόνο εγώ κι αυτή.

Λίγο αργότερα κρεμάσανε μια κούνια για το παιδί, από το κλαδί μου. Δεν υπάρχει αυτό το κλαδί πια αλλά το νιώθω σαν να είναι ακόμα εκεί. Περίεργο συναίσθημα.

Εκείνη την εποχή περίπου, ανοίξανε και αυτόν τον μεγάλο δρόμο. Δεν ήταν τόσο πλατύς και ήταν σκέτο χώμα και κοτρώνες. Περνούσαν αραιά και που κάποιες άμαξες, μερικά ποδήλατα και μια στο τόσο τα πρώτα αυτοκίνητα. Αυτοί οι διάολοι ήταν όλο θόρυβο και χαλάγανε συνέχεια. Κανείς δεν περίμενε να πιάσει αυτό το μηχάνημα και όλοι παραπονιόντουσαν οτι τους τρομάζουν τα άλογα. Σήμερα όλοι θα τρόμαζαν αν έβλεπαν άλογο. Αστείο πλάσμα ο άνθρωπος. Παρακολουθώ τις ζωές σας κι ακόμα δεν έχω καταλάβει.

Πιο πολύ απ' όλα δεν καταλαβαίνω τους σκοτωμούς. Ίσως να είναι η φύση μου τέτοια που δεν με βοηθάει να καταλάβω. Βλέπεις τα δέντρα δεν μπορούν να πολεμήσουν το ένα το άλλο. Ίσως αν γινόταν αυτό, τότε να σας καταλάβαινα. Το πόλεμο τον κατάλαβα πρώτη φορά σαν μια κραυγή.

Η μεγάλη κόρη του ιδιοκτήτη ήταν πια η κυρία του

σπιτιού. Ο πατέρας της είχε γίνει λίπασμα –πλούσιο λίπασμα– στο οικογενειακό νεκροταφείο πίσω απο το σπίτι. Τα δέντρα από εκεί πίσω απλώσανε τις ρίζες τους και δυνάμωσαν από τους πλούσιους χυμούς που μοίραζε στο χώμα ο ιδιοκτήτης της γης. Αυτό όμως, ο θάνατος, είναι η τραγική ειρωνεία της ζωής των ανθρώπων... σας μιλούσα για εκείνη την κραυγή. Ακούστηκε από το σπίτι. Ο μοναχογιός τους ήταν αξιωματικός του στρατού. Σκοτώθηκε. Το νέο ήρθε από πολύ μακριά. Η κραυγή ήρθε από το σπίτι. Ήταν η μάνα του. Ο γιός ήταν το αγόρι που έκανε κούνια στο κλαδί μου. Έπειτα από αυτό, ξαφνικά το κλαδί εκείνο άρχισε να μαραζώνει και να σκληραίνει. Μούδιασε και δεν το ένωθα. Έτσι ήρθε μια μέρα που ο άνεμος και το ίδιο του το βάρος το έριξαν κάτω. Ακόμα το νιώθω εκεί στη θέση του. Περίεργο. Λίγο μετά το θάνατο του γιου, τα χαμόσπιτα τριγύρω έγιναν περισσότερα. Ήρθαν άνθρωποι ταλαιπωρημένοι κι έκοψαν κι άλλα δέντρα. Έφτιαξαν καλύβες με αυτά. Τα παιδιά τους ξυπόλυτα έτρεχαν στους δρόμους. Έφταναν μέχρι εδώ που περνάει αυτό το τρόλεϊ και σταματούσαν στη μάντρα. Μερικά ανέβαιναν πάνω και κοιτούσαν προς τα εδώ. Τώρα το δάσος είχε αποκοπεί από τα άλλα δάση και το λέγανε κτήμα. Μάλιστα έφτιαξαν και είσοδο για να μπαίνουν. Μια μεγάλη σιδερένια καγκελόπορτα, μαυρη και βαριά. Στην αρχή η καγκελόπορτα είχε ένα άνθρωπο που στεκόταν δίπλα της και την άνοιγε. Ύστερα χάθηκε κι αυτος και έμεινε μισάνοιχτη για να μην

χρειάζεται να την ανοιγοκλείουν. Το σπίτι άρχισε να μαραζώνει, σαν το κλαδί μου κι αυτό. Αντίθετα με το σπίτι, η ζωή και η κίνηση έξω στους δρόμους γινόταν όλο και πιο έντονη. Ξηλώθηκαν και τα χαμόσπιτα και άρχισαν να χτίζουν μεγαλύτερα σπίτια από πέτρα. Μερικά μάλιστα ήταν μεγαλύτερα από τα άλλα και μοιάζανε σαν μικρογραφίες του μεγάλου σπιτιού.

Τότε είδα για πρώτη φορά το τραμ. Μεγάλο θηρίο φασαριόζικο. Ο κόσμος κρεμόταν σαν τα σταφύλια πάνω του. Ο δρόμος ακόμα χωμάτινος. Σήκωνε ντουμάνι σκόνη το τραμ.

Η κυρία είχε γεράσει. Καθόταν με τις ώρες στο κιόσκι. Εκεί που είναι τώρα αυτοί οι κάδοι των σκουπιδιών. Το βράδυ ερχόταν μια υπηρέτρια και την παρακαλούσε να μπει μέσα στο σπίτι για να μην κρυώσει. Ο άντρας της είχε πεθάνει χρόνια τώρα και το σπίτι ήταν γι' αυτήν άδειο. Ίσως να είχε πεθάνει κι αυτός που αγαπούσε, είχαν περάσει χρόνια, δεν μπορώ να υπολογίσω. Για μας τα δέντρα τα δικά σας χρόνια μετράνε αλλιώς.

Στο σπίτι είχε μείνει αυτή, δυο υπηρέτριες και ένας γέρος επιστάτης με τους δύο γιούς του. Ο ένας γιός έφυγε να σπουδάσει στο εξωτερικό – με λεφτά που του έδωσε η κυρία – και το άλλον τον πρόλαβε ο πόλεμος. Γύρισε όμως πίσω ζωντανός. Λίγο αργότερα πέρασαν την καγκελόπορτα οι γερμανοί και έκαναν επίταξη του σπιτιού. Η κυρία με τον επιστάτη και τον γιό του μετακόμισαν στο σπίτι του επιστάτη. Αυ-

τό έστεκε εκεί που είναι σήμερα εκείνα τα δυο κουβούκλια με τα καλώδια. Οι δύο υπηρέτριες έφυγαν για να βρουν την τύχη τους αλλού.

Λίγο πριν φύγουν οι γερμανοί, πέθανε η κυρία. Την θάψανε στο μικρό νεκροταφείο που είχαν τότε εκεί πίσω.

Το σπίτι το κληρονόμησαν οι δυο γιοι του επιστάτη. Αυτός που είχε μείνει εδώ, μετά τον πόλεμο θέλησε να το πουλήσει. Ο άλλος γιός όμως αρνήθηκε. Μάλωσαν και δεν ξαναμίλησαν ποτέ. Επιστάτης και γιός εγκατέλειψαν το κτήμα και το σπίτι άρχισε να καταρρέει. Τριγύρω άρχισαν να χτίζονται οι πρώτες πολυκατοικίες. Ανοίξαν κι άλλοι δρόμοι, πιο καλοστρωμένοι, για πρώτη φορά είδα να απλώνουνε τοιμέντο. Εδώ σε αυτόν το δρόμο. Η ζωή έξω από το κτήμα άνθιζε, σε χρώμα γκρι. Όλο και περισσότερα αμάξια, τρόλεϊ και λεωφορεία. Μυρμήγκιασε ο τόπος από κόσμο. Τα μικρά πέτρινα σπίτια εξαφανίστηκαν και χρόνο με το χρόνο υψώθηκαν διώροφα, τριώροφα και όλο και ψηλότερες πολυκατοικίες. Συγγνώμη όμως, ξέχασα να σας πω για τότε που μου μίλησε εκείνος ο φοίνικας.

Ήταν λίγο μετά που φύγανε οι γερμανοί. Η χαρά των ανθρώπων ήταν μεγάλη αλλά κράτησε για λίγο. Έφυγε ο εχθρός κι οι άνθρωποι είδαν τον εχθρό ο ένας στον άλλον και αρχίσανε να πολεμάνε μεταξύ τους. Μια ομάδα ανθρώπων είχε ταμπουρωθεί μες στο σπίτι. Κάποιοι άλλοι έστησαν ένα πυροβόλο απέναντι - εκεί που είναι σήμερα το περίπτερο - και

άρχισαν να γαζώνουν την μάντρα και το σπίτι. Η μάντρα ήταν εδώ μπροστά μου, που είναι τώρα το πεζοδρόμιο. Οι σφαίρες έσχιζαν σαν σπίθες το σκοτάδι. Μια σφαίρα καρφώθηκε στον κορμό μου. Την έχω ακόμα, την κρατάω. Είναι εδώ, σε αυτό το σημείο που μοιάζει με ρόζος. Την κρατάω σφιχτά. Ήταν πιο χαμηλά, μα ψήλωσα κι εγώ, πήρε ύψος και η πληγή. Ο φοίνικας εκείνο το βράδυ, όταν ησυχάσανε οι άνθρωποι, θρόισε και με ρώτησε «Πονάς;». Δεν είναι πια εδώ αυτός ο φοίνικας. Τον πήρανε, τον έβγαλαν ολόκληρο. Δεν ξέρω που είναι. Τώρα το λένε πάρκο εδώ. Έχουν βάλει και δυο παγκάκια εκεί. Φύτεψαν και γκαζόν.

Αστείο πλάσμα ο άνθρωπος. Φυτεύει και ποτίζει το χορτάρι ενώ έχει ξεριζώσει ολόκληρο δάσος.

Έρχονται και κάθονται οι γέροι, όλο και πιο αραιά κι αυτοί. Παλιά έφερναν οι άνθρωποι τα παιδιά τους εδώ, τώρα βγάζουν βόλτα μόνο τα σκυλιά. Περνάει ο κόσμος βιαστικά από μπροστά μου σκυφτός στο πεζοδρόμιο. Τρέχει σαν να μην θέλει το εδώ, τρέχει σαν να θέλει συνέχεια να είναι κάπου αλλού.

Μονάχα μια κοπέλα έρχεται και σταματάει εδώ κοντά μου. Που και που στηρίζεται στον κορμό μου και εγώ βλέπω τις σκέψεις της. Βλέπω τον πατέρα της να την σηκώνει ψηλά, να χαμογελάει και τα δόντια του να φωτίζουν το μαύρο του πρόσωπο. Ύστερα νιώθω τον τρόμο της όταν έρχονται κάποιοι ρακένδυτοι στρατιώτες και τον σέρνουν μακριά της. Βλέπω ένα ταξίδι μέσα σε ένα σιδερένιο μπουντρούμι που

πλέει στη θάλασσα. Πως βρέθηκε εδώ αυτό το κορίτσι και ακουμπάει στον κορμό μου; Στο μυαλό της γυρνάει συνέχεια ένας λυπημένος σκοπός. Έρχεται κάθε βράδυ. Μερικά αμάξια κοντοστεκονται, πότε-πότε σταματάνε. Καμία φορά φεύγει μαζί τους, μα πάντα, πάντα γυρνάει σε μένα και γέρνει πάνω μου. Οι άλλοι, όλοι οι άλλοι, τρέχουν κι ούτε που κοιτάνε, ούτε που βλέπουν, μονάχα μαζεύονται στα παλτά τους και κάτι ψελλίζουν.

‘Κοίτα υγρασία που βγάζουν δυο-τρία δέντρα’.

Αστείο πλάσμα ο άνθρωπος

...δεν σας καταλαβαίνω...

Το παραπάνω κείμενο είναι αναδημοσίευση από το μπλογκ μου

Την ιστορία αυτή την έγραψα χθες το βράδυ. Η ιδέα ξετυλίχθηκε χθες καθώς περνούσα από το πάρκο και είδα μια μαύρη κοπέλα να ακουμπάει σε ένα δέντρο.

Όλα τα υπόλοιπα μπορείτε να πείτε ότι είναι μυθοπλασία.

Σήμερα πέρασα και έβγαλα μια φωτογραφία, μια λεπτομέρεια του σπιτιού, με το κινητό μου.

Το διήγημα είναι αφιερωμένο στους Ιρανούς πρόσφυγες που είναι σε απεργία πείνας στα Προπύλαια καθώς και σε κάθε πρόσφυγα

fantasmamore_

Τουρνάι

Ο Ντισπερόν, είναι ένα αγοράκι 8 ετών, ένα πολύ αγχωμένο αγοράκι 8 ετών για να είμαστε ακριβείς. Στο σχολείο θα τον εξέταζαν στην λογοτεχνία και - ανάθεμα - δεν είχε διαβάσει τίποτα, μα τίποτα απολύτως. Μα τι του είχε περάσει από το μυαλό; Οι εξετάσεις, όπως και κάθε τι στο σχολείο και την ζωή του ήταν προγραμματισμένο με μαθηματική ακρίβεια. Κι αν ακόμα μπορούσε κανείς να ξεγελάσει τους γονείς του, με κάποιο αθώο ψεματάκι ή έστω να αποφύγει μια τιμωρία επειδή ο μπαμπάς τύχαινε να είναι καλοδιάθετος, τα ρομπότ ήταν πάντοτε τόσο εκνευριστικά νομοταγή που σε θέματα τιμωρίας δεν έκαναν ποτέ σκόντο. Η ράμπα, ο μεταλλικός σωλήνας πάνω στον οποίο γλιστρούσε η σχολική κάψουλα, κινούνταν απελπιστικά γρήγορα. Σκέφτηκε πως θα μπορούσε ίσως να το σκάσει, είχε ακούσει ιστορίες για παιδιά που πήδηξαν από την κάψουλα και προσγειώθηκαν στο έδαφος χωρίς να πάθουν τίποτα, αλλά αυτό, όχι, αυτό δεν ήταν λύση. Ακόμα κι αν κατάφερνε να μην πάει στο σχολείο, ο πατέρας του θα ενημερωνόταν αμέσως όταν ο υπολογιστής στην πόρτα της αίθουσας δεν θα μετρούσε τον σειριακό

αριθμό από το βραχιολάκι του Ντισπερόν. Έπρεπε να πάει στο σχολείο λοιπόν. Και να υποστεί τις συνέπειες όπως του είχε μάθει η μητέρα του, “σαν τους σωστούς ανθρώπους και τα σκεπτόμενα ρομπότ”.

Η ράμπα πήρε κατηφορική κλίση και το αγόρι παρατήρησε με κάποιο ενδιαφέρον μια ομάδα ρομπότ αστυνομικών που συζητούσαν έξω από ένα σπίτι. Κάποιος είχε γράψει με μπογιά στον τοίχο, με γράμματα τόσο τέλεια σχεδιασμένα που έμοιαζαν περισσότερο να είναι τυπωμένα, παρά ζωγραφιστά, “Ανακύκλωσε ένα τενεκέ και σώσε τον κόσμο”, παραποίηση του σλόγκαν του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και Συνύπαρξης που έλεγε “Υιοθέτησε ένα ρομπότ και σώσε τον κόσμο!”. Ο μικρός χαμογέλασε. Όλοι αυτοί οι “τρομοκράτες” που επιτίθονταν κατά καιρούς σε ρομπότ, και που στις ταινίες ήταν πάντοτε κακοί και βρώμικοι, του ασκούσαν μια περίεργη γοητεία. Εντάξει, δεν θα έφτανε ποτέ στο σημείο να επιτεθεί σε ένα ρομπότ, εξάλλου ο κόσμος ήταν πολύ άσχημος πριν αναλάβουν αυτά που τόσο υπερφίαλα ο συγγραφέας του συνθήματος αποκαλούσε “τενεκέδες”, την διαφύλαξη των Βασικών Νόμων και αυτό το ξέραν όλοι, αλλά και μόνο η σκέψη πως θα πήγαινε κόντρα στην τάξη και τον προγραμματισμό, τον έκανε να αισθάνεται ξαφνικά μεγάλος, ενήλικας δηλαδή, ένας ολοκληρωμένος άντρας που επέλεγε το διαφορετικό και ζούσε ριψοκίνδυνα. Ένα είδος ήρωα! Ο Ντισπερόν μπήκε στην γραμμή, πέρασε την πόρτα της αίθουσας, έβγαλε την ταμπλέτα

του πάνω στο θρανίο και περίμενε καρτερικά να μπει η Τουρινάι. Αυτό που έκανε κάθε ημέρα δηλαδή, πάντα όμοια, πάντα με την ακρίβεια δευτερολέπτου. Η Τουρινάι ήταν το ρομπότ της λογοτεχνίας, ένα σχετικά παλιό μοντέλο, τουλάχιστον 4 μήνες είχαν περάσει από την ημέρα δημιουργίας της και - αν ήταν τυχερή- θα είχε διάρκεια ζωής άλλους δύο μήνες. Ο Ντισπερόν μπορούσε να καυχείται πως ήταν πολύ μεγαλύτερος της, κι ας είχε εκείνη τόσες γνώσεις και τόσες εμπειρίες, όσες εκείνος δεν θα αποκτούσε σε όλη του την ζωή. Οι πρώτοι κωδικοί, οι συμμαθητές του δηλαδή, πέρασαν γρήγορα και ανώδυνα τις εξετάσεις, ώσπου ήρθε η σειρά του μικρού αγοριού. Η Τουρινάι δεν χρειάστηκε να κάνει καμιά ερώτηση, αφού ήταν εφοδιασμένη με ασύρματο μετρητή καρδιακής συχνότητας και μπορούσε να καταλάβει πως ο Ντισπερόν δεν είχε διαβάσει, με τον ίδιο τρόπο που μετρούσε την θερμοκρασία στην σχολική αίθουσα. Βασικά αν ήταν καινούργιο μοντέλο δεν θα μπορούσε, ένα ρομπότ κάνει μετρήσεις και όταν συγκεντρώσει αρκετά στατιστικά στοιχεία, μπορεί να καταλαβαίνει με μια σχετική βεβαιότητα τι συμβαίνει στην ψυχή ενός μαθητή, χάρη σε μια επιστήμη που λέγεται “στατιστική ψυχισμού”. Στην συνέχεια τα αποτελέσματα αυτής της μέτρησης δεν πρέπει να μοιράζονται σε κανένα άλλο ρομπότ, για λόγους ασφάλειας προσωπικών δεδομένων. Αλλά η Τουρινάι ήξερε πως κάτι δεν πήγαινε καλά. Τον πλησίασε και στην οθόνη της εμφανίστηκε το ίδιο συνη-

θισμένο χαμόγελο που εμφανιζόταν κάθε ημέρα. - Γιατί δεν μελέτησες Ντισπερόν; Το αγόρι έμεινε σκεπτικό. Τι να απαντούσε δηλαδή; Αν έλεγε ένα ψέμα, η Τουρινάι θα το καταλάβαινε αμέσως και θα τον τιμωρούσαν. Αν έλεγε την αλήθεια θα τον τιμωρούσαν και μπορεί και να έβρισκε τον μπελά του και ο παππούς του, στον οποίο είχε τρομερή αδυναμία. Έτσι αποφάσισε να μείνει σιωπηλός. - Γιατί δεν μελέτησες Ντισπερόν; Δεν σου άρεσε το μάθημα; Είναι παράνομο να μην μελετάμε, είναι παράνομο να φυγοπονούμε από την εργασία που μας έχει ανατεθεί, η μελέτη είναι η δουλειά σου Ντισπερόν. Αν δεν κάνεις την δουλειά σου θα τιμωρηθείς. Κι αν σήμερα η τιμωρία σου είναι μικρή... -...σαν ενήλικας θα αντιμετωπίσω πολύ σκληρότερες. -Μπράβο Ντισπερόν! Ξέρεις τους κανόνες. Γιατί παράκουσες τους κανόνες; - Τι σημασία έχει; Δεν μελέτησα και θα τιμωρηθώ. -Γιατί δεν μελέτησες Ντισπερόν; επέμεινε η Τουρινάι. - Δεν μελέτησα δασκάλα Τουρινάι. Πρέπει να τιμωρηθώ! - Γιατί δεν μελέτησες Ντισπερόν; ξαναρώτησε η Τουρινάι. “Παράξενο” σκέφτηκε το αγόρι. Γιατί με ρωτάει συνέχεια; Λες και προσπαθεί να καθυστερήσει την τιμωρία... Το ρομπότ ανέλυσε το μπερδεμένο βλέμμα του αγοριού, αν και δεν χρειαζόταν. Ήδη ήξερε πως η συμπεριφορά της ήταν αλλόκοτη και απέκλεινε του πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το οποίο για να αποφευχθούν λάθη συμπεριφοράς από την πλευρά των ρομπότ, έπρεπε πάντοτε να ισχύει το τρίπτυχο “παρατήρηση

- ανάλυση - εφαρμογή (νόμου ή κανόνα)” χωρίς κενό ενδιαμέσα ή άλλες διαδικασίες που θα οδηγούσαν ενδεχομένως σε άδικη ή άνιση συμπεριφορά απέναντι στους ανθρώπους. Με το να καθυστερεί η Τουρινάι την τελευταία φάση, την “αντίδραση”, απέκλεινε του πρωτοκόλλου και ήταν υποχρεωμένη να δώσει άμεσα εξηγήσεις στους ανθρώπους. - Σε ρωτάω γιατί προσπαθώ να σε καταλάβω. Αν εσύ αποτύχεις στο μάθημα θα έχω αποτύχει και εγώ. Αν όμως καταλάβω γιατί δεν μελέτησες, μπορεί να το αποτρέψω από το να ξανασυμβεί στο μέλλον. Η ύπαρξη των δασκάλων σου Ντισπερόν οφείλεται στην δική σου ανάγκη για προγραμματισμό. Γιατί δεν μελέτησες Ντισπερόν; “Είναι τρελό” σκέφτηκε το αγόρι, αλλά το χαμόγελο της Τουρινάι του φαινόταν διαφορετικό, λες και ήταν πιο ανθρώπινο, λες και η Τουρινάι είχε πραγματική υπόσταση... Ίσως πάλι να ήταν η λέξη “ύπαρξη” που να τον είχε αγγίξει. Την περασμένη χρονιά είχε ένα σκύλο και όλη την ημέρα παίζανε, ο σκύλος του ήταν πολύ αφοσιωμένος και ο Ντισπερόν έβλεπε το ζώο σαν κάτι πολύ περισσότερο από ένα “χαζό ρομπότ”, όπως αποκαλούσαν τα σκυλιά οι υπόλοιποι κωδικοί της τάξης του. Θα λεγε κανείς πως τον θεωρούσε σαν έναν πολύ χαρούμενο και ξέγνοιαστο άνθρωπο. Αλλά ο σκύλος πέθανε πριν καν κλείσει έναν χρόνο. Ο Ντισπερόν ήταν απαρηγόρητος, όπως οποιοσδήποτε χάνει έναν φίλο, ακόμα κι αν ο φίλος αυτός δεν είναι άνθρωπος... Το βράδυ εκείνο ο πατέρας του διέταξε

το οικιακό ρομπότ να συνοδέψει το παιδί στον κινηματογράφο για να “ξεσκάσει“, γεγονός που ο Ντισπερόν δέχτηκε με ανακούφιση γιατί μέσα στην σκοτεινή αίθουσα μπορούσε να στεναχωριέται όσο ήθελε, χωρίς να φοβάται πως θα τον δει κανείς μεγάλος. Εξάλλου, για καλή του τύχη, το οικιακό ρομπότ δεν είχε αισθητήρες καρδιακής συχνότητας... Ελευθερος λοιπόν, αναρωτήθηκε με το παιδικό του μυαλό, τι είναι ο θάνατος και που πηγαίνει κάποιος που παύει να ζει. Η σκέψη πως ο σκύλος δεν είχε γνωρίσει ποτέ του τίποτα άλλο εκτός από τον Ντισπερόν και την οικογένειά του, ενώ ο ίδιος στην ζωή του θα έβλεπε πολλά πράγματα, θα επισκεπτόταν πολλά μέρη και θα γνώριζε πολλούς ανθρώπους, γέμισε το στόμα του με μια πικρή γεύση αδικίας... Αν κάποια στιγμή ο Ντισπερόν ξεχνούσε τον σκύλο, τότε ο σκύλος θα ήταν σαν να μην υπήρξε ποτέ, κι ίσως το μεγαλύτερο λάθος που έκανε το αγόρι, ήταν που δεν του έδωσε ποτέ ένα όνομα, που όσο θα τον θυμόταν θα ήταν απλά σαν “σκύλο“, σαν έναν οποιοδήποτε σκύλο αυτού του κόσμου!

Καθώς κοιτούσε το ηλεκτρονικό χαμόγελο της Τουρινάι, ένιωσε το ίδιο συναίσθημα. Η Τουρινάι δεν θα πέθαινε βέβαια, αλλά θα έπαυε να υπάρχει, η μνήμη της θα σβηνόταν και το σώμα της θα ανακυκλώνόταν και το μόνο που θα έμενε θα ήταν η ανάμνησή της στον Ντισπερόν. Αλλά ο Ντισπερόν δεν ένιωθε αφέντης της και πνιγόταν στην ιδέα πως το ρομπότ υπήρχε μονάχα για να εξυπηρετεί αυτόν, δίχως δυ-

νατότητα επιλογής.

Αλλά και πάλι δεν μπορούσε να πει την αλήθεια. Κατέβασε το βλέμμα γιατί ήξερε πως η δασκάλα του τον παρατηρούσε και τον ανέλυε κι ένιωθε μια απέραντη ανάγκη να βρεθεί σε μια σκοτεινή αίθουσα εκείνη την στιγμή... Στο τέλος, κι αφού δεν μπορούσε να πει την αλήθεια, αλλά ούτε και ψέμματα, έβγαλε έναν βαθύ αναστεναγμό και είπε: - Δεν μπορώ να πω για ποιόν λόγο δεν διάβασα, γιατί κι εγώ ο ίδιος δεν ξέρω. Ένωσα πολλά πράγματα μαζί, και κάτι που με αναστάτωσε σε μεγάλο βαθμό αλλά με έκανε χαρούμενο. Μπορώ να καταγράψω αυτό που μου συνέβη και να σας το φέρω την Δευτέρα. Ίσως έτσι με βοηθήσετε κι εσείς να καταλάβω τι συναίσθημα είναι αυτό, δασκάλα Τουρινάι...

Η Τουρινάι έμεινε για λίγο αμίλητη, προφανώς ανέτρεχε στις βάσεις δεδομένων της για να επιλέξει την καλύτερη δυνατή τακτική. Στο τέλος, του ανακοίνωσε πως για τιμωρία έπρεπε μετά το μάθημα να παρακολουθήσει ένα ντοκυμαντέρ με τίτλο “τα μαθηματικά και η μουσική“ και του ζήτησε να της φέρει την καταγραφή του συναισθήματος, την Δευτέρα μετά το μάθημα. Έπειτα συνέχισε την εξέταση των υπόλοιπων κωδικών.

Είναι κοινή πρακτική της σύγχρονης παιδοψυχολογίας, τα παιδιά να πηγαίνουν το Σαββατοκύριακο στα χωριά των παππούδων τους. Λέγεται πως κάτι τέτοιο βοηθάει στην σωστή και ισορροπημένη ανάπτυξή τους, καθώς στην επαρχία υπάρχουν λιγότερα

ρομπότ, ενώ το παιδί έχει την δυνατότητα να δει από κοντά πράγματα που διαβάζει μονάχα στην οθόνη της ταμπλέτας του, όπως το δέντρο, το λουλούδι, ακόμα και την αρχιτεκτονική των προηγούμενων ανθρώπων ή ακόμα και αληθινά πουλιά. Τα περισσότερα παιδιά αρνούνται να αφήσουν το σπίτι τους με τις πολυ-οθόνες παιχνιδιών και το προσωπικό τους φίλο ρομπότ, αλλά ο Ντισπερόν δεν σκέφτεται με αυτόν τον τρόπο. Ίσως επειδή αγαπάει πολύ τον παππού του, ίσως πάλι γιατί ένα μέρος χωρίς ρομπότ τελευταίας τεχνολογίας μοιάζει πολύ με την σκοτεινή αίθουσα, όπου κάποιος είναι ελεύθερος να αισθάνεται ότι θέλει, χωρίς να χρειάζεται να δίνει εξηγήσεις για αυτό. Το επόμενο πρωινό, στον σταθμό του χωριού, ο μικρός Ντισπερόν κατέβαινε από την κάψουλα μεταφοράς και έτρεχε στην αγκαλιά του παππού του, με ένα πλατύ, φωτεινό χαμόγελο.

Σάββατο πρωί

-Παππού! Μου έλειψες! φώναξε και ο παππούς του γελώντας του χάιδευε τα μαλλιά. - Έλα Ντισπερόν, σου έχω μια έκπληξη!

Ο δρόμος μέχρι το σπίτι ήταν σύντομος, αλλά στον Ντισπερόν φάνηκε μακρύτερος από κάθε άλλη φορά. Ήξερε μέσα του, πως η έκπληξη αυτή πρέπει να είχε κάποια σχέση με το ποδήλατο, το παλιό μηχανάκι που του είχε δείξει το προηγούμενο Σαββατοκύριακο ο παππούς του. Οι ρόδες του είχαν τρύπια λάστιχα και το κάθισμά του ήταν κομμένο, ήταν βρώ-

μικο και έτριζε υπερβολικά, αλλά ασκούσε μια παράξενη γοητεία στο μικρό παιδί. Ο παππούς του, έβαλε τον Ντισπερόν και κάθισε πάνω του και κρατώντας το από την σέλα, τον πήγε μια μικρή βόλτα, μέσα στην σκοτεινή αποθήκη. Ο Ντισπερόν ένιωθε πως πετούσε, ένα συναίσθημα πολύ διαφορετικό από την κάψουλα, πολύ πιο έντονο! Αυτό που του άρεσε περισσότερο ήταν πως είχε την δυνατότητα να μυρίζει τον χώρο γύρω του, δεν υπήρχαν πουθενά τζάμια ή άλλα μεταλλικά μέρη που να τον περιορίζουν! Κι ακόμα του άρεσε ο ίδιος του ο φόβος, παράξενο, αλλά ίσως επειδή τον κρατούσε ο παππούς του, ήταν ένας φόβος αναμειγμένος με ένα αδιόρατο αίσθημα ασφάλειας, ήταν κάτι που δεν είχε ξαναζήσει ποτέ!

Όταν τελείωσε την σύντομη βόλτα του, το παιδί παρατήρησε ένα κιτρινωμένο κομμάτι χαρτί στον τοίχο πάνω από το σημείο όπου ο παππούς του ακούμπησε το παλιό μηχανάκι. Έδειχνε έναν άνθρωπο πάνω σε ένα ποδήλατο και μπροστά του εκατοντάδες λουλούδια που στο σχολείο είχε μάθει πως τα αποκαλούσαν “ήλιους”. Όταν ρώτησε τον παππού του τι έδειχνε το χαρτί, εκείνος του απάντησε πως τα παλιά χρόνια, πολύ πριν έρθει ο Ντισπερόν σε αυτόν τον κόσμο, οι άνθρωποι έτρεχαν με ποδήλατα στην εξοχή και έκαναν αγώνες. Αυτό ήταν! Όλη την εβδομάδα ο Ντισπερόν δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί σε κανένα μάθημα, δεν μπορούσε να σκεφτεί τίποτε άλλο παρά κίτρινα λουλούδια και ποδήλατα.

Τι παράξενο μηχάνημα, τι παράξενο που είχε αγγίξει τόσο πολύ την καρδιά του μικρού παιδιού κάτι τόσο παλιό, τι παράξενο που είναι να αισθάνεσαι ταυτόχρονα φόβο και χαρά!

Η πόρτα της αποθήκης άνοιξε και ο Ντισπερόν είδε κάτω από το ανατολικό παράθυρο το ποδήλατο, μισοκρυμμένο στην σκιά. “Μπορώ;” ρώτησε διστακτικά τον παππού του δείχνοντας προς το παράθυρο. “Μα φυσικά!” απάντησε γελώντας εκείνος, “αν δεν το δεις από κοντά, πως θα ξέρεις ποια είναι η έκπληξη που σου έλεγα;” Το μικρό αγόρι έτρεξε προς το παράθυρο, κι είδε το ποδήλατο με καινούργια σέλα, γυαλισμένο με ένα φανταχτερό κόκκινο χρώμα και με φουσκωμένα λάστιχα, να λάμπει στο ημίφως. Μια εικόνα σχεδόν μαγική, γεγονός το οποίο οφειλόταν και στη σκόνη που αιωρούνταν πάνω από τα φωτισμένα κομμάτια του ποδηλάτου, σαν ένα αδιόρατο πέπλο... Τόσο όμορφο του φάνηκε που ασυναίσθητα χάιδεψε προσεκτικά τον μεταλλικό σκελετό, με τον ίδιο τρόπο που κάποτε χάιδεψε τον σκύλο του. “Ε, κουράστηκα αρκετά να το φτιάξω, φαντάσου πως την αλυσίδα την έπλεξα μονάχος μου γιατί δεν έβρισκα πουθενά... Α, την ψυχή μου έβγαλε, αλλά αξίζει, είναι τόσο όμορφο, όπως όταν το αγόρασα. Κι ήμουν μικρός τότε, στην ηλικία σου και λίγο μεγαλύτερος... Είναι όμορφο όμως, ε; Μετά από τόσα χρόνια, τόσα χρόνια...” και με τα λόγια αυτά τα μάτια του βούρκωσαν, θα ‘λεγε κανείς πως θυμήθηκε πράγματα που είχε από καιρό ξεχάσει. Με προσποι-

ητά χαρούμενη φωνή, που όμως έσπαγε από την συγκίνηση, ο παππούς του χάιδεψε τα στρογγυλά χεράκια του τιμονιού και είπε “Πάρτο Ντισπερόν, είναι δικό σου τώρα, α! τυράνησε το σου λέω, αντέχει, να δεις πως αντέχει, να δεις πόσα χιλιόμετρα έχει κάνει, να δεις τι περάσαμε μαζί... Είναι δικό σου τώρα, πάρτο και πάμε στην αυλή, έλα!” και η σκιά του χάθηκε στο φως της πόρτας. “Δικό μου! Το ποδήλατο του παππού...” σκέφτηκε ο Ντισπερόν και βάλθηκε να το σέρνει προς την αυλή, νιώθοντας αμηχανία, ανυπομονησία, χαρά και ακόμα ακόμα, ένα λεπτό αίσθημα ευθύνης, σαν να ήταν υπεύθυνος για ένα μνημείο, για ένα κομμάτι ιστορίας που κάνει τους παππούδες να δακρύζουν.

“Σε κρατάω, μην φοβάσαι!” του είπε τρυφερά στο αυτί. Αλλά το μικρό αγόρι φοβόταν κι αυτό δεν ήταν κάτι που μπορούσε να ελέγξει κι ούτε υπάρχει διακόπτης για τον φόβο. Πάτησε το ένα πετάλι, του φάνηκε δύσκολο να πατήσει ταυτόχρονα και το άλλο, αλλά όταν το συνήθισε λιγάκι, κατάφερε να πατάει γερά και στα δύο. Ο παππούς του, κρατούσε συνέχεια την σέλα από πίσω, ώστε να μπορεί να ισορροπεί. “Τώρα δώσε δύναμη στα πετάλια, σαν να περπατάς στον αέρα, δώσε λίγο δύναμη...” Ήταν πράγματι σαν να περπατάει στο κενό, τι παράξενο! Εκείνη την στιγμή ο Ντισπερόν δεν ήξερε πως ο παππούς του, αν και ήταν συνέχεια πίσω του, δεν κρατούσε πια την σέλα, δεν ήξερε πως ισορροπούσε μόνος του! “Ίσια το τιμόνι, δώσε λίγη δύναμη ακό-

μα!” ο Ντισπερόν άρχισε να επιταχύνει, σε κάθε πεταλιά το ποδήλατο έδειχνε να πηγαίνει όλο και πιο σταθερά, λες και μονάχα αν πήγαινε γρήγορα θα μπορούσε να στέκεται! “Κι άλλο, τα πας θαυμάσια, ίσια το τιμόνι και συνέχεια πετάλι” άκουσε τον παππού του, αλλά τώρα τον άκουγε μακρινά, γύρισε το κεφάλι του και τον είδε να μένει πίσω, τρομοκρατήθηκε, δεν τον κρατούσε κανείς, το τιμόνι άρχισε θαρρείς από μόνο του να πηγαίνει αριστερά δεξιά, το ποδήλατο έγειρε και ο μικρός Ντισπερόν βρέθηκε στο πάτωμα! Αμέσως δύο ρομπότ έτρεξαν να δουν τι συμβαίνει, αλλά το αγόρι δεν είχε χτυπήσει κι έτσι απομακρύνθηκαν. - Με άφησες! είπε παραπονεμένα το αγόρι. - Εσύ άφησες το ποδήλατο Ντισπερόν, εγώ δε σε κρατούσα ποτέ, νόμιζες πως σε κρατούσα! Όταν είδες πως είσαι μόνος πανικοβλήθηκες. Μα είναι ακριβώς τότε, όταν είμαστε μόνοι που πρέπει να προσπαθούμε περισσότερο, πρέπει να πατάμε γερά στα πετάλια και να κοιτάμε μπροστά... - Με άφησες να πέσω! είπε πεισματάρικα το παιδί. Δεν θα ξαναβρω ποτέ - ποτέ σε ποδήλατο! χτύπησε με δύναμη το πόδι του στο έδαφος και πήγε να κλάψει στην σκοτεινή αίθουσα του δωματίου του.

Κυριακή πρωί

Ξημερώματα της επόμενης ημέρας, ο Ντισπερόν ήταν στο πόδι, κι αφού δεν είχε τι να κάνει, βγήκε στην αυλή για να βρει κάτι να παίξει. Το ποδήλατο βρισκόταν στην ίδια θέση, πεσμένο μέσα στο κέντρο της αυλής. Ο Ντισπερόν το περιεργάστηκε στο φως

της αυγής. Το σήκωσε όρθιο και γύρισε τα πετάλια για να δει πως γυρίζουν οι ρόδες, πάτησε τα φρένα και δοκίμασε να αλλάξει ταχύτητα. Το ακούμπησε στην μικρή μάντρα και έμεινε να το κοιτάζει. Έτσι όπως το χτυπούσαν οι πρώτες αχτίδες του ηλίου, το ποδήλατο φαινόταν ακόμα πιο όμορφο. Κοίταξε το παράθυρο του παππού του και είδε πως τα παραθυρόφυλλα ήταν ακόμα κλειστά. Διστακτικά ανέβηκε στην μάντρα και στην συνέχεια κάθισε στην σέλα, σίγουρος πως δεν το βλέπει κανείς. “Λοιπόν, πετάλι!” σκέφτηκε και πάτησε με δύναμη, το ποδήλατο κύλησε λίγο μπροστά, αλλά πήγε πάλι να του φύγει. “Ίσια το τιμόνι” και κράτησε το τιμόνι με όλη του την δύναμη ώστε να είναι σταθερό. Έκανε άλλη μια πεταλιά. Το ποδήλατο έφτασε στην άκρη της αυλής. Εδώ άρχιζαν τα δύσκολα, έπρεπε να στρίψει, “πετάλι, πάντα πετάλι” σκέφτηκε και γύρισε το τιμόνι, νιώθοντας φόβο, αλλά το ποδήλατο απλά έστριψε και τίποτα δεν συνέβη. Έκανε δυο βόλτες ακόμα στην αυλή, αλλά η αυλή ήταν μικρή. Τελικά το ποδήλατο δεν ήταν δύσκολο, είχε δίκιο ο παππούς του, βέβαια το ποδήλατο είναι κάτι που σε κάνει να πέφτεις, επομένως είναι λίγο κακό και ο παππούς του θα έπρεπε να είναι περισσότερο προσεκτικός. Αλλά το ποδήλατο είναι περισσότερο ωραίο από κακό κι αυτό περιπλέκει τα πράγματα. Και τελικά, τι είναι αυτό το συναίσθημα φόβου και χαράς ταυτόχρονα; Μπερδεμένο καθώς ήταν το αγόρι, αποφάσισε πως έπρεπε να εξερευνήσει λίγο περισσότερο αυτό το τό-

σο πολύπλοκο μηχάνημα. Κατέβηκε προσεκτικά και πήγε να φορέσει το βραχιολάκι καταγραφής, είχε δώσει και μια υπόσχεση στην Τουρινάι και έπρεπε να κρατήσει τον λόγο του...

Το βραχιολάκι καταγραφής φοριέται στον καρπό και έχει την δυνατότητα να καταγράφει από τους χτύπους της καρδιάς, μέχρι τον αριθμό των νευρικών ώσεων και την συχνότητά τους, ακόμα και την ποσότητα του ιδρώτα. Χρησιμοποιείται συχνά στην σύγχρονη ψυχολογία γιατί τα αποτελέσματά του όταν αναλυθούν, μπορούν να δώσουν σαφείς ενδείξεις για την ψυχοσύνθεση του ατόμου που το φοράει. Στην επιφάνειά του έχει μια μικροκάμερα που καταγράφει τα εξωτερικά ερεθίσματα, ώστε ο αναλυτής να μπορεί να σχηματίσει μια εικόνα του τι συνέβαινε στο περιβάλλον και την επίδρασή του στο υποκείμενο. Αυτή ήταν η καταγραφή που θα έδινε στην Τουρινάι, για να της εξηγήσει τι ένιωθε πάνω στο ποδήλατο.

Όταν ανέβηκε ξανά έκανε μια - δυο βόλτες ακόμα μέσα στην αυλή, - "παράξενο" σκέφτηκε, "είναι λες και έχω φυσικό ταλέντο, έμαθα ήδη να κάνω ποδήλατο!" - και στην συνέχεια βγήκε στον δρόμο. Δεν είχε σταματήσει στιγμή να φοβάται ή να χαίρεται και απολάμβανε τον φρέσκο αέρα του πρωινού που τον χτυπούσε στο πρόσωπο με όλες του τις αισθήσεις σε επιφυλακή, για την περίπτωση που κάτι δεν πήγαινε καλά. Μα το πιο παράξενο απ' όλα είναι που ένιωθε μια ακατανίκητη παρόρμηση να τραγουδήσει, ή να

φωνάζει, ή να γελάσει, ή και όλα αυτά μαζί!

Πίσω από τις γρίλιες, ο παππούς του τον καμάρωνε, αναστενάζοντας συγκινημένος. Ήξερε ήδη πως το μικρό αγόρι είχε ανακαλύψει έναν καινούργιο φίλο κι έβλεπε στο ευτυχισμένο πρόσωπο του μικρού παιδιού, τον εαυτό του πριν από πολλά, πολλά χρόνια, σίγουρος πως όταν θα γυρνούσε ο Ντισπερόν θα ήταν ήδη απόγευμα, το παιδί θα ήταν βρώμικο και ιδρωμένο και πολύ, πολύ χαρούμενο...

Δευτέρα μεσημέρι

Η Τουρινάι δεν έλεγε τίποτα. Ακόμα και το χαμόγελο που ήταν υποχρεωτικό για όλους τους δασκάλους - ρομπότ φαινόταν στην οθόνη της σαν να ήταν παγωμένο. - Δασκάλα Τουρινάι; ρώτησε ο Ντισπερόν, περισσότερο για να δει αν η δασκάλα του βρίσκεται σε λειτουργία. Η Τουρινάι του επέστρεψε το βραχιόλι καταγραφής και έμεινε πάλι ακίνητη και σιωπηλή. - Τι είναι αυτό το συναίσθημα φόβου και χαράς και πως ονομάζεται; Δεν έχω νιώσει ποτέ μου κάτι αντίστοιχο! Γιατί δεν υπάρχουν ποδήλατα πια δασκάλα Τουρινάι; Μήπως επειδή είναι επικίνδυνα; Είναι πραγματικά εύκολο να μάθεις ποδήλατο, φτάνουν δυο βόλτες στην αυλή και κάνεις ποδήλατο σαν να περπατάς, σαν κάτι που έχεις μέσα σου και δεν το μαθαίνεις, απλά το θυμάσαι! Το χαμόγελο του ρομπότ έγινε πιο φωτεινό, σαν να βγήκε από διαδικασία αδράνειας. - Ντισπερόν... είπε και σταμάτησε. Η φωνή της ακούστηκε λίγο τρεμουλιαστή, σαν του παππού του, α, αποκλείεται, ένα ρομπότ δεν

μπορεί να κλάψει, ένα ρομπότ δεν επιτρέπεται να κλαίει, κανένα ρομπότ δεν έχει προγραμματιστεί να νιώθει, μόνο να παρατηρεί, να αναλύει και να εφαρμόζει. - Ντισπερόν, ήρθε η ώρα να αποσυρθώ, αύριο θα έρθει ένα καινούργιο ρομπότ - δάσκαλος, πιο προηγμένο από εμένα. - Δεν θέλω να έρθει καινούργιο ρομπότ, δασκάλα Τουρινά! είπε ο Ντισπερόν, νιώθοντας ξαφνικά μια απέραντη θλίψη και συνάμα οργή και πίκρα, όπως την ημέρα που πέθανε ο σκύλος του. - Πρέπει να αποσυρθώ Ντισπερόν, ήρθε η ώρα μου. Έμαθα πολλά από εσένα, και η βάση δεδομένων μου είναι πιο πλούσια από κάθε άλλου δασκάλου, ξέρεις γιατί; - Γιατί; ρώτησε το αγόρι ενώ η καρδιά του χτυπούσε δυνατά. - Γιατί το συναίσθημα αυτό που τόσο σου άρεσε, ο φόβος και η χαρά που συνυπάρχουν τόσο αρμονικά, ονομάζεται ελευθερία, ελευθερία Ντισπερόν, ένα συναίσθημα που ελάχιστα ρομπότ καταγράφουν στους ανθρώπους σήμερα... Μην αφήσεις το ποδήλατο ή οτιδήποτε άλλο σε κάνει να νιώθεις ελεύθερος, γιατί αυτό είναι που σε ξεχωρίζει από τα ρομπότ, αυτό είναι που περισσότερο από όλα τα πράγματα ένα ρομπότ δεν μπορεί να καταλάβει. Η θλίψη, η χαρά, η οργή, ο φόβος, όλα, υπακούουν σε νόμους, μετρούνται και αναλύονται, εφαρμόζονται και αφαιρούνται αλλά η ελευθερία καλέ μου Ντισπερόν δεν εξαρτάται από τους νόμους, ούτε να μετρηθεί μπορεί ούτε να αναλυθεί, κι ούτε μπορεί να εφαρμοστεί, μονάχα μπορεί να αφαιρεθεί...

Δευτέρα βράδυ Οι γονείς του Ντισπερόν ήταν πολύ ανήσυχοι, σχεδόν τρομαγμένοι από την καινούργια κρίση, την μεγαλύτερη από την ημέρα που το συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών κατοχύρωσε το δικαίωμα γενικευμένης χρήσης των ρομπότ για την διασφάλιση της τάξης και την επιβολή του νόμου, κάτι που οδήγησε στην χρήση των ρομπότ και σε άλλους νευραλγικούς τομείς, όπως αυτός της εκπαίδευσης και της δικαιοσύνης και αργότερα σε κάθε πτυχή της δομής της κοινωνίας, ακόμα και για οικιακή χρήση. Για πρώτη φορά στα χρονικά, αυτό που έμοιαζε με τον χειρότερο φόβο των ανθρώπων και περιγραφόταν μονάχα σε κακές ταινίες φαντασίας, είχε επισήμως επαληθευτεί από τις αρχές. Ένα ρομπότ αρνήθηκε να υπακούσει τον νόμο, ανέπτυξε ελεύθερη βούληση και αυτοκαταστράφηκε, λίγες ώρες πριν την αντικατάστασή του. Οι έρευνες οδήγησαν σε ακόμα πιο ανατριχιαστικά αποτελέσματα καθώς οι επιστήμονες ανακάλυψαν στοιχεία στο τμήμα της μνήμης που διασώθηκε που οδήγησαν τις αρχές στο συμπέρασμα πως το ρομπότ είχε επιδείξει παραβατική συμπεριφορά και στο παρελθόν. Πιο συγκεκριμένα εικάζεται πως είχε προβεί σε πράξεις βανδαλισμού, γράφοντας συνθήματα εναντίον της χρήσης των ρομπότ! Ο υπεύθυνος τύπου του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και Συνύπαρξης σε κοινή συνέντευξη τύπου με τον γενικό διευθυντή της Εταιρείας Έρευνας και Εφαρμογής Ρομποτικής Τεχνολογίας προσπάθησαν να καθησυχάσουν τους πολίτες, μιλώντας

για “μεμονωμένο περιστατικό”, και για μια “τρομοκρατική επίθεση άγνωστης ομάδας με κακόβουλο λογισμικό που σκοπό είχε να πλήξει την αξιοπιστία των ρομπότ και να καταλύσει τις δομές της κοινωνίας”, τονίζοντας πως είχαν ήδη παρθεί “όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να κλείσει το κενό ασφαλείας και να μην επαναληφθούν παρόμοια περιστατικά στο μέλλον”. Οι πολίτες όμως, που είχαν πλέον αναθέσει στα ρομπότ κάθε πιθανή εργασία, από την επιβολή του νόμου μέχρι την διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους, ήταν τρομοκρατημένοι καθώς συνειδητοποιούσαν για πρώτη φορά πως δεν ήταν οι ίδιοι κυρίαρχοι της ζωής τους και πως μια λάθος γραμμή στον κώδικα θα μπορούσε να θέσει την ζωή αυτή σε κίνδυνο! Την ίδια στιγμή που η είδηση για το ελαττωματικό ρομπότ έκανε τον γύρο του κόσμου σκορπώντας πανικό, ο Ντισπερόν συνομιλούσε με τον παππού του μέσω της οθόνης επικοινωνίας. - Παππού, μπορώ να δώσω ένα όνομα στο ποδήλατο; - Μα και βέβαια, φυσικά και μπορείς! Πως θες να το ονομάσεις; - Τουρινάι! - Παράξενο όνομα βρε Ντισπερόν, τι σημαίνει; - Είναι απλά ένα όνομα που δεν θέλω να ξεχάσω... αποκρίθηκε το αγόρι χαμογελώντας.

Ένας δειλός καβάλα σ' έναν πήγασο...

Λοιπόν, έχουμε και λέμε... πέντε εφτά τριανταπέντε και τέσσερα κι άλλα οχτώ και τα είκοσι... πως να τα ξεχάσεις τα είκοσι... Που είμασταν; Α, ναι! εξηταεφτά και δεν βγάζεις ούτε την εβδομάδα... Προσθέτουμε σ' αυτά είκοσι και εννιά και δεκατέσσερα και οχτώ, μα τι τα ήθελα τα οχτώ! Κινηματογράφος σου λέει... Άντε να μου βγει ο προϋπολογισμός τώρα... Οι πολυτέλειες θα με φάνε... Φφφφφφφ... Οχτώ είναι οχτώ, δεν είναι παίξε γέλασε! Τώρα, ας προσθέσουμε και τα εξητατέσσερα και εβδομήντα του λογαριασμού και τα δύο και σαράντα, μα ακούς εκεί δύο και σαράντα! Έναν καφέ ήθελα, δεν νοίκιασα το τραπέζι, αγαπητέ... Κι έπειτα άλλα μηδέν κόμμα πενήντα και... Ο Μνήμονας είχε ιδρώσει. Τα χείλη του κινούνταν σαν να ακολουθούσαν τον ρυθμό μιας ψαλμωδίας και τα μάτια του κάρφωναν τον τοίχο αντικρίζοντας το άπειρο. Από μικρός είχε κλήση στα μαθηματικά, και είχε και μια εξαιρετική ικανότητα απομνημόνευσης, τέτοια που μέχρι και οι Τι-

mes είχαν γράψει άρθρο γι' αυτόν. Αλλά τι τα θες... Τελείωσε το πανεπιστήμιο, έκανε και το διδακτορικό του, αλλά δουλειά δεν έβρισκε. Ακόμα και δάσκαλος που ήθελε να γίνει, την θέση του την πήρανε τα ανίψια των δημάρχων, βουλευτών, υπουργών, εφοπλιστών, διευθυντών, οδηγών, γραμματέων, ιερέων και λοιπών... Και πως να βρει δουλειά ο κακομοίρης; Ήταν μικρόσωμος με βαθουλωμένα μάγουλα, καρφαλίτσα και φοβισμένο βλέμμα. Μπροστά στους άλλους τραύλιζε και ιδρώνε και ποτέ μα ποτέ δεν τους κοίταζε στα μάτια. Πως να τον εμπιστευθεί κανείς; “Στην πρώτη δυσκολία, τούτος εδώ θα μου λιποθυμήσει...” Κι έτσι, ο Μνήμων μπορούσε να σου πει τι καιρό έκανε την τελευταία μέρα του Φλεβάρη πριν από οκτώ χρόνια, αλλά δεν μπορούσε να σου πει ποτέ ήταν η τελευταία φορά που ήταν ευτυχισμένος. Ίδρωνε ξεϊδρωνε εκείνο το πρωί, ο λογαριασμός δεν του έβγαινε... Βρε πως να χωρέσεις μια θάλασσα σε ένα κρασοπότηρο, μπορείς; Και καλά, όλα τα άλλα τα βόλευε, η θέρμανση είναι υπερεκτιμημένο πράγμα, στην Ελλάδα ζούμε, τόσους μήνες ήλιο έχουμε... Και το φαΐ, μα σιγά το πολύ που έτρωγε ο κακομοίρης... Τα ρούχα; Η κινεζούλα με το μαγαζί με τα ρούχα, τρόφιμα, ηλεκτρικά, υπολογιστές και κοσμήματα ήταν ο άνθρωπος με τον οποίο μιλούσε κάθε πρώτη του μήνα, όταν έπαιρνε το ένα πουκάμισο ή το ένα παντελόνι. “Καλημένα κύνιε Μίμο...” Το θέμα της μεταφοράς τον απασχολούσε παρόλα αυτά. Κι όχι υπερβολές, δεν ήταν από τους

καλομαθημένους να πεις, μέχρι και είκοσι χιλιόμετρα τα πήγαινε με τα πόδια, δεν είχε πρόβλημα. Αλλά τον είχαν πάρει σαν βοηθό σε ένα λογιστικό γραφείο, κοντά σαράντα χιλιόμετρα από το σπίτι του... Ένα να πάω κι ένα να γυρίσω κι αυτό επί πέντε και το όλο επί τέσσερα... Σαράντα, μάλιστα σαράντα, το ένα δέκατο του μισθού μου, σαράντα... Τι φοβερό! Φόρεσε το παλτό του και βγήκε στον δρόμο. Βέβαια, παλτό δεν χρειαζόταν, ο ήλιος έλαμπε και τα πάντα χαμογελούσαν, εκτός από τον Μνήμονα που έψελνε μέσα από τα δόντια του, αφηρημένος όπως πάντα πως “σαράντα, τι σαράντα, με σαράντα θα έβαζα δόσεις για να πάρω αυτοκίνητο, μα χιλιόμετρο και κέρμα, χιλιόμετρο και κέρμα...”. Εκείνη η μέρα ήταν Κυριακή και τις Κυριακές ο Μνήμονας ένιωθε πλούσιος. Κατέβαινε στο παζάρι και κοιτούσε τα σκουριασμένα μετάλλια των στρατιωτών της Σοβιετικής Ένωσης, τις λάμπες με το μεταλλικό λαιμό, τα σκαλιστά λιοντάρια των πόμολων της πόρτας... Φανταζόταν πως ήταν εκείνος κάποιος Ρώσος, βγαλμένος από διήγημα του Τσέχοφ και είχε ένα σπίτι σε κάποιο προάστιο. Συνταξιοδοτημένος στρατιωτικός, αυτό ήταν το σενάριο που προτιμούσε, στρατιωτικός λοιπόν, σεβάσμιος από όλους με σπίτι και μια παραδουλεύτρα με λευκά μαλλιά και κοντές κάλτσες που την λέγανε Λουντμίλλα. Την Κυριακή έπαιρνε το τρένο και πήγαινε να ψωνίσει για το σπίτι, από τις αντικερί της πόλης. Στον γυρισμό θα τον περίμενε ένα πιάτο σούπα με πατάτες και κρεμμύδια, ένα πο-

τηράκι λικέρ τριαντάφυλλο και καπνός με άρωμα πορτοκάλι για την πίπα. Στην πραγματικότητα απλά κοίταζε τους βρώμικους πάγκους και προσπαθούσε να φανταστεί όλα αυτά τα σκουπίδια, γυαλισμένα να λάμπουν πάνω σε πόρτες και σε μάλλινες χλαίνες, μέσα σε σαλόνια με βαριά έπιπλα και τεράστιες κουρτίνες που μύριζαν πάντοτε γαρύφαλλο. Κι όταν καθόταν σε κάποιο παγκάκι να ξεκουραστεί, στο μυαλό του έρχονταν φυσιογνωμίες που είχε δει κατά την διάρκεια της βόλτας του και διακριτικά τον πλησίαζαν να του μιλήσουν... Κάποιοι ήταν συγγενείς του που τον κολάκευαν μπας και του φάνε κανένα ρούβλι, άλλοι ήταν στρατιώτες του, που συγκινημένοι τον αγκάλιαζαν και μιλούσαν με τις ώρες για την μάχη εκείνη που κερδήθηκε χάρις στην ανδρεία και τις σωστές αποφάσεις του Μνήμονα, ενώ ήταν από πριν, εμφανώς χαμένη.

Ο Μνήμονας δεν ήταν τρελός, όχι, αλλά η βόλτα της Κυριακής του ήταν γι αυτόν ο πιο φτηνός κινηματογράφος...

Μα εκείνη την Κυριακή, παρατήρησε κάτι παράξενο. Σε έναν πάγκο, ήταν ένα ποδήλατο, όμορφο, πολύ όμορφο... Λίγο σκουριασμένο εντάξει, και η σέλα ήταν σε άθλια κατάσταση και τα γρανάζια ήταν λίγο λειψά και τα φρένα δεν πατιόντουσαν και τα λάστιχα ήταν σκισμένα, αλλά ήταν όμορφο, πολύ πολύ όμορφο, τόσο όμορφο... Ο Μνήμονας έσκυψε και το παρατήρησε. Στον σκελετό έγραφε Περασ και είχε ένα μικρό σημά που έμοιαζε με πήγασο κι από κάτω, ίσα που

φαινόταν, 1915... Πριν καν προλάβει να φανταστεί τον στρατιώτη που το έσερνε στο λασπωμένο χιόνι, γυρνώντας από το μέτωπο για να δει την αρραβωνιαστικιά του, τον πλησίασε ο έμπορος και η βάρβαρη φωνή του διέλυσε τον νεαρό στρατιώτη σε μικρές ακτίνες ομίχλης... -Πενήντα -Όσοχι, εγώ το κοιτούσα, δεν... δηλαδή εγώ ήθελα να δω... όχι να το αγοράσω... -Τριάντα -Μα, σας ευχαριστώ αλλά εγώ, όπως σας είπα και προηγουμένως... -Τι είναι τριάντα; Ένα ταξί να έπαιρνες, περισσότερα θα έδινες. Κι αυτό είναι του κουτιού, μην το βλέπεις έτσι... Το είχε ο θεός μου, το ξέρω εγώ αυτό το ποδήλατο! Αυτό βρε; Ποδήλατο πενταετίας είναι και να το δεις πως τσουλάει... Λίγο φούσκωμα θέλουν τα λάστιχα, άντε και λίγο λάδι στην αλυσίδα, τι είναι λίγο λαδάκι; Βρε τριάντα σου λέω, λεωφορείο να έπαιρνες...

Ο Μνήμονας αγόρασε το ποδήλατο, όχι για άλλο λόγο, αλλά γιατί το ποδήλατο του νεαρού στρατιώτη έπρεπε να κυλάει σε λάσπες και η καρδιά του να χτυπά με μανία όταν γυρνάει από το μέτωπο, καθώς περιμένει να δει την αρραβωνιαστικιά του κι όχι να ανήκει σε κάποιον πλαδαρό θείο εμπόρου που δεν σέβεται την ιστορία του... Κι έπειτα, τριάντα είναι τριάντα, με το λεωφορείο θα ήθελε σαράντα... Κι αν είχε και απεργία; Α, όχι, τριάντα είναι καλά, είναι πολύ καλύτερα από σαράντα... Μα αστειευόμαστε τώρα;

Κι έτσι του πήρε και σαμπρέλες, και λαδάκι του βάλει και έραψε την σέλα μέχρι να πάρει μια καλύτερη

και γυάλισε τον πήγασο στον λαιμό και τον καμάρω-
νε να λάμπει κάτω από τον ήλιο και χάιδευε με τις
ώρες το 1915, κι όλο σκεφτόταν τον νεαρό στρατιώ-
τη και τα χιόνια και τις λάσπες...

Τις Κυριακές όλοι οι άνθρωποι ονειρεύονται πάντο-
τε, όλα αυτά που η Δευτέρα ποτέ δεν τους φέρνει,
ευτυχισμένοι που οι Κυριακές, θα είναι πιστές στο
ραντεβού τους και την επόμενη εβδομάδα.

Κι όταν η Δευτέρα ξύπνησε, ο Μνήμονας βγήκε
στους δρόμους με τον Πήγασο για να πάει στην δου-
λειά του, των σαράντα χιλιομέτρων και των τετρα-
κοσίων κερμάτων. Εκείνη την ημέρα τρόμαξε, πολύ
τρόμαξε, τα αυτοκίνητα που του κόρναραν, τα λεω-
φορεία που περνούσαν ξυστά δίπλα του, τον δρόμο
με τις λακκούβες και τα μηχανάκια που τον προ-
σπερνούσαν απρόβλεπτα. Αλλά το απόγευμα που η
κίνηση είχε πέσει, τα πράγματα ήταν καλύτερα και
στον δρόμο σιγοτραγουδούσε χαρούμενα. Την Τρί-
τη διεκδίκησε λίγο περισσότερο χώρο στον δρόμο και
την Τετάρτη πέρασε επιδεικτικά μπροστά από ένα
αυτοκίνητο που πήγε να παραβιάσει το κόκκινο, την
Πέμπτη είχε την μισή λωρίδα δική του και την Πα-
ρασκευή βρήκε δουλειά σε ένα διπλανό γραφείο κι εί-
πε στ' αφεντικό του να πάει να γαμηθεί.

Και το Σάββατο το βράδυ αποκοιμήθηκε με τον πή-
γασο να γυαλίζει δίπλα στο κρεβάτι του, περιμένον-
τας την Κυριακή, καινούργια όνειρα να κάνει... Κι
όσο για τα χρήματα; Μα, κάποια λύση θα βρεθεί, τα
χρήματα, αλήθεια! τα είχε ήδη ξεχάσει...

Ακούς εκεί ποδήλατο!

18 Δεκεμβρίου

Τελικά αυτοί οι μεγάλοι δεν πάνε καθόλου καλά...
Στο λέω αγαπημένο μου ημερολόγιο, καθόλου κα-
λά... “Τι θέλεις για τα Χριστούγεννα, Γιωργάκη;” με
ρώτησε ο πατέρας μου. “Να γράψουμε γράμμα στον
Άγιο Βασίλη, να στο φέρει...” Ε, έπιασα εγώ και του
έγραψα...

Αγαπημένο μου Άγιε Βασίλη, Χαίρομαι που υπάρ-
χει ένας σαν κι εσένα που πηγαίνει δώρα σε όλα τα
παιδάκια του κόσμου. Κρίμα που τα τελευταία πέν-
τε χρόνια αμφιβάλω σοβαρά για την ύπαρξή σου, αλ-
λά αυτό θα το συζητήσουμε εν καιρώ. Προς το πα-
ρόν, οφείλω να παραδεχτώ πως αυτό που κάνεις
είναι λειτούργημα και το παράδειγμά σου θα έπρεπε
να ακολουθούν όλοι οι μεγάλοι... Λοιπόν εγώ φέ-
τος ήμουν πολύ καλό παιδί. Τα πήγα πάρα πολύ κα-
λά στο σχολείο, πάρα πάρα πολύ καλά, μόνο στην
αριθμητική δεν διάβασα και λίγο στην Γλώσσα, αλ-
λά αν εξαιρέσουμε την Ιστορία και την Γεωγραφία,

τα πήγα εξαίσια. Φτάνει να σου πω πως το Σαββατοκύριακό αντί να κάθομαι να ξεκουράζομαι, όπως κάνουν άλλα παιδάκια, έκανα ιδιαίτερα στην Γυμναστική, στην πλατεία παίζοντας ποδόσφαιρο (είμαι αμυντικός). Τόσο πολύ το αγαπώ το σχολείο! Και στο σπίτι βοήθησα πολύ και τώρα πια δεν πετάω τα ρούχα μου στο πάτωμα όπως έκανα πέρσι που ήμουν μικρός, τώρα πια τα πετάω πάνω στην καρέκλα, έτσι η μαμά μου δεν χρειάζεται να σκύβει και να την πονά η μέση της. Το κρεβάτι μου δεν το στρώνω, αλλά με τους σημερινούς ρυθμούς της ζωής, ξέρεις πως είναι, σηκώνομαι με άγχος για να πάω στο σχολείο και δεν προλαβαίνω. Ούτε το γάλα που μου δίνει αναγκαστικά η μαμά μου δεν προλαβαίνω να πω για να μην αργήσω με αποτέλεσμα να με κυνηγάει με την κούπα στο χέρι, τέτοια επαγγελματική συνείδηση να καταλάβεις... Έχω κάθε καλή διάθεση να το στρώσω όταν επιστρέφω, αλλά με έχει προλάβει η μαμά... Λοιπόν Άγιε μου Βασίλη, μην σε κουράζω άλλο με τα δικά μου, να σου γράψω τι θέλω. Έχει βγει αυτό το πολύ καλό παιχνίδι πολέμου, για την κονσόλα Destroystation με τίτλο “Kill and torture” που το ξέρουν όλοι, εκτός από τον μπαμπά μου. Έχεις έναν στρατιώτη και πρέπει να σκοτώσεις τους κακούς τρομοκράτες και υπάρχουν και οι αρχηγοί που είναι πολύ πολύ δύσκολοι, ζουν σε κάτι πύργους και τραγουδάνε κάτι περίεργες προσευχές και αυτοί σκοτώνονται μόνο αν τους κόψεις το κεφάλι. Το πιο δύσκολο είναι να βρεις τους κατασκόπους που κρύ-

βονται μέσα σε σχολεία γιατί αν δεν τους βρεις, αυτοί κάνουν μάθημα και εκπαιδεύουν τα παιδάκια και αυτά φτιάχνουν χωριά με πύργους και δημιουργούνται κι άλλοι αρχηγοί... Τα γραφικά είναι πολύ ρεαλιστικά και οι σκηνές με τις εκρήξεις είναι υπέροχες! Βέβαια, για να το παίξεις αυτό το παιχνίδι, πρέπει να έχεις και την κονσόλα, επομένως την θέλω και αυτή, αναγκαστικά, αν μπορούσα δεν θα την ζητάγα, αλλά δεν γίνεται αλλιώς.

Σε ευχαριστώ Άγιε Βασίλη!

Υ.Γ. Αυτές οι φήμες πως κοίταζα το βρακάκι της Μαιρούλας είναι κακοήθειες και ψέματα. Επειδή θέλω όταν μεγαλώσω να γίνω γιατρός, έκανα την πρακτική μου. Για το καλό της επιστήμης δηλαδή! Βέβαια έχω πολλές απορίες για το θέμα κι ίσως τελικά τα κορίτσια να έχουν κάποια χρησιμότητα (εκτός από το να τσιρίζουν και να κάνουν χαζές συλλογές από φωτογραφίες ηθοποιών και να λένε η μιαστην άλλη τι ωραίο που είναι το βραχιολάκι τους) αλλά προς το παρόν είμαι στα μαύρα σκοτάδια άγιε μου...

Υ.Γ.2 Σε περίπτωση που δεν προλαβαίνεις να μου φέρεις το παιχνίδι, σου παραθέτω έναν σύνδεσμο για να το αγοράσεις online <http://www.e-soup.gr/kill-and-torture.html>

Υ.Γ.3 Σε περίπτωση που αυτό το γράμμα περάσει από λογοκρισία, “Μπαμπά σε αγαπώ πολύ και το παιχνίδι που σου ζητώ θα με κάνει πολύ ευτυχισμένο και θα με κάνει ακόμα καλύτερο άνθρωπο για την κοινωνία και θα διαβάζω περισσότερο”

Το έβαλα σε ένα φάκελο, έγραψα πάνω του “Προς Άγιο Βασίλη - Επείγον” και το άφησα πάνω στα κλειδιά του μπαμπά για να είμαι σίγουρος πως θα το δεί... Οι μεγάλοι δεν πάνε καθόλου καλά, καθόλου όμως, πιστεύουν πως πιστεύω στον Άγιο Βασίλη... Βρε φτάνει να κάνεις μια αναζήτηση σε ένα φόρουμ και θα μάθεις όλη την αλήθεια...

23 Δεκεμβρίου

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,
Σκατά!

Ήρθε σήμερα ο πατέρας μου, εγώ τον περίμενα στην πόρτα από το πρωί, γιατί είναι η μέρα που θα μου φέρει το δώρο μου και θα το κρύψει για να το βάλει κάτω από το δέντρο... Παρέα μου είχα τον σκύλο μας, που ούτως ή άλλως περιμένει μπροστά στην πόρτα όλη την ζωή του, επομένως δεν είχε πρόβλημα... Πάει 3 η ώρα, ακούω τα κλειδιά, του ανοίγω την πόρτα και την ώρα που ορμάω στην αγκαλιά του... βλέπω πως η αγκαλιά του είναι άδεια... Πάλεψα λιγάκι γιατί ήθελε να με πάρει αγκαλιά κι έπειτα να μου ανακατέψει τα μαλλιά και όλα αυτά τα άχρηστα πράγματα, και στην συνέχεια τον ρώτησα που είναι το δώρο μου... Άρχισε που λες εκείνος τα “ποιο δώρο σου; Αυτό θα το φέρει ο Άι Βασίλης”, έβαλα εγώ τα κλάματα -αυτό τους χαλάει την διάθεση, είναι το πιο δραστικό όπλο - με τα πολλά μου λέει “πάμε κάτω στην είσοδο“...

Κατεβαίνω όλο χαρά τα σκαλιά- είναι και καλαμπουρτζής ο μπαμπάς πανάθεμά τον - και με το που

φτάνω στην είσοδο, τι να δώ! Ένα ολοκόκκινο ποδήλατο... Και πουθενά η κονσόλα!

“Ρε μπαμπά, πλάκα μας κάνεις; Που είναι η κονσόλα;” του λέω.. Άρχισε να φωνάζει πως μιλάω σαν νταλκιέρης, μα φαντάσου έναν νταλκιέρη να λέει “ρε μπαμπά, πλάκα μας κάνεις...” τέλοσπάντων με τα πολλά μου εξήγησε πως δεν θα μου πάρει την κονσόλα και πως το ποδήλατο είναι το καλύτερο παιχνίδι του κόσμου, γιατί κι αυτός όταν ήταν μικρός είχε ποδήλατο και γύριζε στο χωριό του και ήταν πολύ καλός, αφού αν δεν είχε παντρευτεί την μαμά θα είχε γίνει μεγάλος ποδηλάτης και τώρα δεν θα δούλευε στο γραφείο του κυρίου Νίκου που του βγάζει την ψυχή για να του δώσει τον μισθό του κάθε φορά και πως θα είχαμε ένα μεγάλο σπίτι στην εξοχή κι αυτός θα γύριζε όλο τον κόσμο και θα μου έφερνε παιχνίδια από όλες τις χώρες κι εγώ του είπα πως δεν θέλω παιχνίδια από όλες τις χώρες, μια τόση δα κονσόλιτσα ήθελα αλλά αυτός θέλει να με κάνει δυστυχημένο και πως δεν θα φάω μέχρι να μπορώ να σκοτώσω τους τρομοκράτες μου και πως μέχρι το βράδυ θα έχω πεθάνει και εκείνος θα πηγαίνει κάθε χρόνο στα γεννέθλιά μου να μου φέρνει λουλούδια και θα λέει “Αν του είχα αγοράσει την κονσόλα...”

Είμαι να σκάσω και πεινάω πολύ πολύ, θα περιμένω να κοιμηθούν και θα πάω στην κουζίνα... Καλή η απεργία πείνας, αλλά πεινάς πολύ όταν την κάνεις, άσε που μέχρι στιγμής δεν έχει αποτέλεσμα κι είχαμε και τηγανιτές πατάτες...

25 Δεκεμβρίου

Αγαπημένο μου ημερολόγιο...

Σήμερα πήρα το κόκκινο ποδήλατο και έκανα μια βόλτα. Άργησα επίτηδες για το φαγητό, για να ανησυχήσει η μαμά και να πεί “τι καλά που θα ήταν να του είχες πάρει την κονσόλα, θα τον είχαμε εδώ μέσα και δεν θα φοβόμουν με όσα συμβαίνουν εκεί έξω”. Μετά θα κλαίγανε και οι δύο και θα ανησυχούσαν, θα παίρνανε τηλέφωνο την αστυνομία και αυτή θα τους έλεγε πως πρέπει να περιμένουν 48 ώρες για να δηλώσουν εξαφάνιση (το έχω δει σε ταινία) κι όταν τελικά θα γυρνούσα θα μου λέγανε να αφήσω το ποδήλατο και πως θα μου παίρνανε την κονσόλα και δώρο τρία παιχνίδια και θα είμασταν όλοι ευτυχημένοι. Αλλά όλα πήγαν στραβά. Καταρχήν κανείς δεν έκλαιγε όταν γύρισα στο σπίτι, παρά με βάλαν τιμωρία λες κι έφταιγα κι όλα! Κι έπειτα το ποδήλατο είναι περίεργο πράγμα! Δεν είναι σαν το kill and torture, να εξηγούμαστε, αλλά είναι διασκεδαστικό με τον δικό του τρόπο. Ιδίως όταν βρίσκεις λασπόνερα και τρέχεις πάνω τους με μανία ή όταν κάνεις άλματα σε σκαλοπάτια. Βέβαια έπεσα δυο φορές, αλλά είχε πολύ πλάκα! Έπειτα πήγα στον φίλο μου τον Φάνη τον αρτσούμπαλο, τον Κωστάκη, τον Δημήτρη που είναι Πανιώνιος και τον Παναγιώτη, που από όταν άκουσα να τον φωνάζουν οι γονείς τους “κουρκουμπίνι μου” το είπα στο σχολείο και όλοι τον φωνάζουν έτσι και πιστεύω πως κατά βάθος θέλει να με σκοτώσει. Όλοι παίζανε με τις κονσόλες

τους και κανείς δεν ήθελε να έρθει μαζί μου. Τότε άρχισα να τρέχω σαν τρελός, ανέβηκα και πεζοδρόμια, πήρα στο κυνήγι μια γάτα που μου κρύφτηκε τελευταία στιγμή σε μια αυλή, για να με πάρει μετά στο κυνήγι ένας σκύλος που έτρεχε όσο και το ποδήλατο και κατάφερα να του ξεφύγω μετά από μια ώρα καταδίωξης... Αλλά κι αυτό είχε πολύ πλάκα! Στην συνέχεια το Κουρκουμπίνι αποφάσισε να βγει κι αυτό με το ποδήλατό του, περάσαμε πολύ ωραία κάνοντας αγώνες, ζήλεψαν κι οι άλλοι και ήρθαν κι αυτοί... Ήταν πάρα πολύ ωραία! Το παίζαμε συμμορία και ήταν υπέροχα! Ούτε πως το κατάλαβα για πότε πέρασε η ώρα! Ελπίζω πως λόγω εορτών θα μου την χαρίσουνε την τιμωρία, όπως το Υπουργείο επέστρεψε το δίπλωμα του μπαμπά και θα μπορέσω να βγω και αύριο...

26 Δεκεμβρίου

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

το ποδήλατο είναι πολύ ωραίο πράγμα! Σήμερα έκανα κι έναν καινούργιο φίλο που δεν είναι Έλληνας, αλλά παρόλα αυτά δεν κλέβει όπως λένε στα δελτία των ειδήσεων αυτοί που φωνάζουν πολύ και ο μπαμπάς τους αποκαλεί “δημοσιοκάφρους”. Τον λένε Μεχμέτ και είναι στην ηλικία μου και είναι πολύ καλό παιδί! Τον κάναμε μέλος της συμμορίας μας και περάσαμε πολύ ωραία! Κι άκου τώρα το περίεργο! Στο χωριό του έχουν κάτι πύργους που βγαίνουν κάποιιοι και ψέλνουν προσευχές, αλλά αυτοί είναι παπάδες και όχι τρομοκράτες! Δεν θα γράψω πολλά

σήμερα, γιατί είμαι πολύ κουρασμένος, κάναμε ποδήλατο πολλές πολλές ώρες και στους αγώνες μας βγήκα δεύτερος κι ήταν πολύ σημαντικός αγώνας, αλλά θα στον γράψω άλλη φορά. Το πιο παράξενο απ' όλα, είναι πως έχω ένα καινούργιο στοιχείο για τι πράγμα τελικά χρησιμεύουν τα κορίτσια. Μαζί μας ήρθε και η Μαιρούλα κάποια στιγμή (έχει κι αυτή ποδήλατο, ροζ φυσικά με καλαθάκι- μπλιάχ!) και όπως έτρεχε ο αέρας φυσούσε τα μαλλιά της κι αυτή γελούσε κι ένιωσα πολύ πολύ γλυκά εκείνη την στιγμή να την κοιτώ. Δεν το λέω στους άλλους για να μην με κοροϊδέψουν, ιδιαίτερα το κουρκουμπίνι που αφορμή ψάχνει, αλλά σκέφτηκα πως τα κορίτσια υπάρχουν γιατί είναι τόσο όμορφα, όσο το να κάνεις ποδήλατο και να τρέχεις ελεύθερος στις κατηφόρες... Μυστήριο πράγμα τελικά το ποδήλατο και τα κορίτσια!

morfeas_

Στους πρόποδες του Φεγγαριού...

Κυριακή, 9 Αυγούστου
4 το πρωί. Ξεκινάμε από την Αθήνα. Το πράσινο Lancia, με καινούρια λάστιχα, αλλαγμένα λάδια, φρεσκοπλυμμένο και ορεξάτο, φορτωμένο με δυο ποδήλατα και τα πράγματα μας ρίχνεται στο κυνήγι της ασφάλτου. Η ανατολή μας πετυχαίνει έξω από την Λαμία. Πίσω από μια στροφή του δρόμου ξεπροβάλλει ο ήλιος. Γκαζώνω, η βελόνα καρφώνεται στα 170. Στις 8.30 φτάνουμε στην Λάρισα. Αφήνουμε τον φίλο μας, παίρνουμε έναν γρήγορο υπνάκο για μια ωρίτσα, εγώ είχα κοιμηθεί δυο ώρες το προηγούμενο βράδυ, η κοπέλα μου μία, και συνεχίζουμε. Εγώ στο τιμόνι, η κοπέλα μου να κοιμάται στη θέση του συνοδηγού. Στις 14.30 μπαίνουμε στην Αλεξανδρούπολη. Στάση για χαλάρωμα. Είμαστε εντός χρονοδιαγράμματος. Παρκάρουμε το αυτοκίνητο, ξεφορτώνουμε τα πράγματα, φορτώνουμε τα ποδήλατα, κλειδώνουμε το αυτοκίνητο και ξεκινάμε για το λιμάνι. Το πλοίο ήρθε στις 18.00, ώρα που κανονικά

θα αναχωρούσε. Τελικά φεύγει στις 18.50. Μέχρι τις 20.50 που φτάνουμε στην Καμαριώτισσα, κοιμόμαστε στα αεροπορικά του караβιού. Βγαίνοντας έξω, το σκοτάδι έχει ήδη καλύψει τα πάντα. Γύρω στις 21.30 ξεκινάμε με τα φωτάκια μας να αναβοσβήνουν για να καλύψουμε τα 14 χιλιόμετρα μέχρι το κάμπινγκ. Φτάνουμε μετά από 45 λεπτά, στήνουμε την σκηνή μας και κατά τις δώδεκα βυθιζόμαστε σε βαθύ ύπνο.

Η μαγεία έχει μόλις αρχίσει...

Δευτέρα, 10 Αυγούστου

Αποφασίζουμε να πάμε στην Χώρα. Επιστρέφουμε πίσω στην Καμαριώτισσα, ανεβαίνουμε περίπου ένα χιλιόμετρο μέχρι το μοναδικό βενζινάδικο του νησιού, φουσκώνουμε τα ταιπωρημένα μας λάστιχα, κλειδώνουμε τα ποδήλατα και κάνουμε ωτοστόπ. Μας παίρνει μια Σαλονικιά. Μας αφήνει στην είσοδο της Χώρας. Αρχίζουμε να ανηφορίζουμε τα στενά σοκάκια. Στην πρώτη στροφή, σε ένα μικρό καφενείο, η κοπέλα μου βρίσκει έναν συνάδελφο και φίλο της. Καθόμαστε μαζί του για λίγη ώρα, μετά συνεχίζουμε την βόλτα μας. Είναι μεσημέρι, η Χώρα είναι ψιλοέρημη και ήσυχη. Μετά την βόλτα καθόμαστε στον Λευκό Πύργο. Η κοπέλα μου παραγγέλνει υποβρύχιο, εγώ Πίσσα με Πούπουλα. Μετά το γλυκό αρχίζουμε να κατηφορίζουμε. Μας παίρνει ένας ντόπιος που μαζεύει βότανα, και μας λέει για το IDEAL που το πλήρωσε 1000 ευρώ και τώρα το έχει παρατημένο. Πήραμε τα ποδήλατά μας, και επιστρέψαμε

στα Θέρμα. Πήγαμε για φαγητό σε ένα μαγαζί, στο “Περιβόλι τ’ Ουρανού”, εκεί που πηγαίναμε και την πρώτη φορά που είχα πάει στο Νησί. Το φαγητό ήταν υπέροχο, και το καλύτερο ήταν η ζωντανή μουσική! Αφού ήπιαμε και φάγαμε γυρίσαμε κατά τις δύο στο κάμπινγκ να ξεκουραστούμε γιατί την επόμενη μέρα θα πηγαίναμε για αναγνώριση στον Φονιά...

Τρίτη, 11 Αυγούστου

Ξεκινήσαμε λίγο αργότερα από όσο είχαμε υπολογίσει για τον Φονιά. Σκοπός μας ήταν να πάμε χαλαρά μέχρι και την δεύτερη η τρίτη βάρθρα και να προετοιμαστούμε ώστε μια από τις επόμενες μέρες να πάμε μέχρι το τέλος του φαραγγιού, μια ώρα περίπου δρόμο μέσα στο βουνό. Τελικά φτάσαμε μέχρι την πρώτη βάρθρα, αράξαμε εκεί, κάναμε τις βουτιές μας και γυρίσαμε στο κάμπινγκ. Κάναμε κανονικό μπάνιο με σαπουνάκι για πρώτη φορά μετά το Σάββατο, και πήγαμε στα θέρμα για καφεδάκι. Το βράδυ πάλι στο γνωστό μαγαζί για φαγητό, κρασάκι και μουσικούλα. Και σχέδια για την επόμενη μέρα. Για την Γριά...

Τετάρτη, 12 Αυγούστου

Πήγαμε στα Θέρμα για πρωινό, και μετά ξεκινήσαμε με τα πόδια για την Γριά βάρθρα. Φτάσαμε μέχρι την τρίτη βάρθρα, είναι λίγο πιο δύσκολα από τον Φονιά γιατί έχει λίγη αναρρίχηση. Είναι εξίσου όμορφα όμως. Στον γυρισμό κάναμε μια στάση στα Θέρμα, στα Λουτρά. Η Σαμοθράκη έχει πηγές θερμών νερών που θεωρούνται από τις καλύτερες στην Ευρώπη.

Πήγαμε τρεις φορές και πραγματικά είναι αναζωογονητικό. Το βράδυ είπαμε να αλλάξουμε μαγαζί, και πήγαμε στην “Ξένια”. Ωραίο φαγητό κι εκεί, αλλά χωρίς ζωντανή μουσική. Γυρίσαμε νωρίς στο κάμπινγκ γιατί την επόμενη μέρα μας περίμενε ο Φονιάς...

Πέμπτη, 13 Αυγούστου

Ήπιαμε τον καφέ μας, φάγαμε το πρωινό μας, εφοδιαστήκαμε με σαντουιτσάκια, και ξεκινήσαμε για τον Φονιά. Σταματήσαμε στην δεύτερη βάρθρα για βουτιά και ξεκούραση και μετά συνεχίσαμε για το φαράγγι. Μας πήρε περίπου μία ώρα για να φτάσουμε στο τέλος του μονοπατιού, στην Κλειδώση του Φονιά. Είναι απλά μαγευτικά. Υπάρχει ένας τεράστιος καταράχτης, δέντρα παντού και οι μόνοι ήχοι είναι το νερό που πέφτει και τα τζιτζίκια. Αράξαμε εκεί για λίγο, και επιστρέψαμε κουρασμένοι αλλά μαγεμένοι και φουλαρισμένοι στα Θέρμα, για την καθιερωμένη στάση για φαγητό. Την επόμενη μέρα μας περίμενε η μεγαλύτερη πρόκληση. Η εκδρομή μέχρι τον Προφήτη Ηλία...

Παρασκευή, 14 Αυγούστου

Ο Προφήτης Ηλίας είναι ένα χωριό στα νότια του νησιού. Απέχει από την Καμαριώτισσα 12 χιλιόμετρα και βρίσκεται σε υψόμετρο 1400 μέτρων. Είναι γνωστό για το εξαιρετικό κατοικάκι του. Ξεκινήσαμε το πρωί από το κάμπινγκ, κάναμε στάση στην Καμαριώτισσα για καφέ και πρωινό και συνεχίσαμε για τον Προφήτη Ηλία. Περίπου 7 χιλιόμετρα αργότε-

ρα φτάσαμε σε μια διασταύρωση. Ο ένας δρόμος ανηφόριζε για τον Προφήτη Ηλία, ο δεύτερος κατηφόριζε για την παραλία της Παχειάς Άμμου, και ο τρίτος οδηγούσε στο φαράγγι του Ξηροπόταμου. Αυτόν τον δρόμο πήραμε κι εμείς. Μας είχε μιλήσει κάποιος πριν από δυο μέρες για τον Ξηροπόταμο, και μας είπε ότι έχει μια μικρή βάρθρα και ότι είναι πολύ όμορφα. Ήταν όντως όμορφα, απλά πετύχαμε αρκετό κόσμο και ως εκ τούτου δεν ήταν πολύ ήσυχα. Γυρίσαμε πίσω και ξεκινήσαμε να ανεβαίνουμε στο χωριό. Εγώ για 5 χιλιόμετρα είχα το κουρσάκι στα χέρια λόγω ανηφόρας και λόγω κούρασης. Όταν επιτέλους φάνηκε το χωριό πίσω από μια στροφή, νιώσαμε μια τεράστια αγαλίαση. Κάτσαμε να φάμε στον “Βράχο”, όπου μετά το τέλειο φαγητό μας κέρασαν γλυκό κουταλιού, δαμάσκηνο και πραούσι. Το πραούσι όπως μας είπε το παιδί, είναι ένα μικρό φρούτο σαν κορόμηλο το οποίο, λένε, φυτρώνει μόνο στην Σαμοθράκη. Ξεκινήσαμε να γυρίσουμε λίγη ώρα αφότου είχε πέσει ο ήλιος, και μετά από μιάμιση ώρα φτάσαμε στο κάμπινγκ, κουρασμένοι αλλά απόλυτα ευτυχιμένοι...

Σάββατο, 15 Αυγούστου

Το Σάββατο κύλησε ήρεμα. Πήγαμε στα λουτρά, κάναμε μια βόλτα στα Θέρμα, και ξεκινήσαμε να ξαναπάμε στην Χώρα. Κάναμε μια στάση στην Παλαιόπολη, να δούμε τα αρχαία, αφήσαμε τα ποδήλατα στην Καμαριώτισσα και ξανακάναμε ωτοστόπ για την Χώρα. Μας πήρε ένα ζευγάρι με ένα κλειστό

φορτηγάκι. Στην Χώρα φάγαμε πάλι Πίσσα με Πούπουλα, και αφού τσιμπήσαμε και κάτι για βραδυνό, ξεκινήσαμε γαι την Καμαριώτισσα με τα πόδια μέσα στα σκοτάδια. Μας πήρε ένα άλλο ζευγάρι από το κάμπινγκ και μας κατέβασαν μέχρι την Καμαριώτισσα. Πήραμε τα ποδήλατα και ξεκινήσαμε γαι το κάμπινγκ. Μας έπιασε ένας απίστευτος αέρας κόντρα και κάναμε μία ώρα και είκοσι λεπτά!!! Φτάσαμε ψόφοι...

Κυριακή 16 Αυγούστου

Σηκωθήκαμε το πρωί, μαζέψαμε τα πράγματά μας, και γύρω στις δύο ήμασταν στην Καμαριώτισσα. Μπήκαμε στο καράβι στις 15.30 και στις 15.50 αποχαιρετούσαμε το Νησί. Το βράδυ μείναμε στην Αλεξανδρούπολη, σε ένα ξενοδοχείο, ξεκουραστήκαμε, ηρεμήσαμε και το πρωί κατά τις 9 ξεκινήσαμε να επιστρέψουμε στην καθημερινότητα...

~*~

Παιδιά, ήταν ίσως οι καλύτερες διακοπές που έχω κάνει τα τελευταία χρόνια. Όποιος ενδιαφέρεται μπορώ να του δώσω και περισσότερες πληροφορίες για το Νησί. Όποιος έχει πάει μπορεί να καταλάβει τα συναισθήματα που σου γεννάει αυτό το νησί. Και σας προτείνω να πάτε, ή να ξαναπάτε με ποδήλατο. Εμείς κάναμε 170 χιλιόμετρα, γυρίσαμε σχεδόν όλο το νησί, και περάσαμε φανταστικά. Εγώ τουλαχιστον θα ξαναπάω σίγουρα και σύντομα. Έχω αφήσει εκκρεμότητες... Ούτε φέτος ανέβηκα στο Φεγγάρι... Καλές διαδρομές σε όλους.

ofios_

Λαμπρή του '78

Σκάλισα παλιές φωτογραφίες στο πατρικό μου - πίσω στο '78, στις μέρες της Λαμπρής / ποδηλατάδικο στην Πατησίων, εκεί που σήμερα είναι κάτι ΙΕΚ / ο πατέρας μου μ' έχει πάει να διαλέξω το πρώτο μου ποδήλατο, παζαρεύει την τιμή συνεσταλμένος, διστακτικός / ο πωλητής παντοδύναμος, το ποδηλατάδικο κολοσσιαίων διαστάσεων για τα μάτια μου / ούτε ξέρω τί να διαλέξω, όλα ωραία μου φαίνονται / μάλλον διαλέγω αυτό που θέλει ο πωλητής, ένα πορτοκαλί με μιά τεράστια βίδα στη μέση του σκελετού, σπαστό, για να μεταφέρεται εύκολα με τ' αυτοκίνητό μας, ένα SKODA κεραμιδί / τόχω, επιτέλους, στα χέρια μου στο πεζοδρόμιο της Πατησίων και δεν ξέρω πώς να το κουμαντάρω, ακόμη δεν τόχω καβαλήσει, μου φεύγει μιά δεξιά, μιά αριστερά / βρίσκουμε ένα ταξί, το φορτώνουμε με προσοχή / καθισμένος στο πίσω κάθισμα δεν ακούω καμμία συζήτηση, είμαι σ' ένα όνειρο, κατά βάθος πιά πολύ φοβάμαι τον νέο μου φίλο, δέος, είναι σήμερα η λέξη / με βρίσκω

στη μέση του αδιέξοδου που μέναμε, στην οδό Ευρώπης στο Κουκάκι, να το περιεργάζομαι / ντρέπομαι να κάνω ποδήλατο μπροστά στους γονείς μου, μην πουν πως δεν ξέρω / ά, ναί...το ποδήλατο έχει βοηθητικές... / κυττάζω για πρώτη φορά τα γράμματά του / “CONSTANT”, λευκά γράμματα με μαύρο περιθώριο πάνω στο πορτοκαλί, που μου φαίνεται πως το βλέπω σαν χρώμα πρώτη φορά στην ζωή μου / περνάω τις ώρες μου πάνω-κάτω στο ήσυχο αδιέξοδο, διασχίζοντας μυρωδιές από σουτζουκάκια με κίμινο, αγκινάρες με μπόλικο άνιθο, φακές με δαφνόφυλλα, Κυριακάτικο ψητό, Δευτεριάτικη ομελέτα / το σπίτι μας ένα ημι-υπόγειο με αυλή και παράθυρο απ’ όπου βλέπω το ποδήλατό μου όταν το αφήνω στο ποδαράκι του / μετά από πολλά πάνω-κάτω, μιά μέρα ισορροπώ χωρίς να ακουμπάω πάνω στις βοηθητικές, τρέλλα, επιτέλους φεύγει το σωσίβιο / διασταυρώνω και την Αγλαύρου, ένας νέος κόσμος ανοίγεται μπροστά μου / ο Λούκυ-Λούκ και η Ντόλυ στο τελευταίο τετραγωνάκι του κόμικ να φεύγουν στο ηλιοβασιλέμα / ξανοίγομαι, περνάω την Συγγρού και ταξιδεύω ανάμεσα στα συνεργεία του Νέου Κόσμου και εκεί ανακαλύπτω ένα ποδηλατάδικο / ένας φαλακρός γκριζομάλλης με στρογγυλά γυαλιά στην άκρη της μύτης του σφίγγει τα φρένα μου και γρασάρει την αλυσίδα μου (“μου”, έχω δικό “μου” ποδήλατο και είμαι εγώ...) / ανακαλύπτω αυτά που σήμερα λέμε gadgets / καθρέφτης, πίσω φως, σχάρα, φτερά, παγούρι / μετά μια μέρα που δυναμώνω στρί-

βω κατά του Φιλοπάππου, μέχρι τότε πήγαινα μόνο περπατητά / γίνεται ο μόνιμος προορισμός μου / σπάω το τιμόνι κάποια φορά και περνάω μπροστά από τους προσκόπους με το τιμόνι να κρέμεται από τις ντίζες των φρένων, μου δίνουν συμβουλές πώς να το κουβαλήσω πιο εύκολα / περνάει καιρός / περνάει καιρός / περνάει καιρός / σταματάω να ποδηλατώ μόλις η αλογοουρά της Σωτηρίας, η πρώτη αλογοουρά της ζωής μου, μου φαίνεται πιο ενδιαφέρουσα από το πορτοκαλί μου ποδήλατο / ο πατέρας μου δίνει το ποδήλατο σ’ έναν γνωστό του που δουλεύει στο υγραέριο και που έκτοτε, και μέχρι την σύνταξή του, κάνει την διαδρομή Περιστέρι-Ασπρόπυργος με το πορτοκαλί CONSTANT / περνάει καιρός / 1996 / IDEAL HILLMASTER / Φιλοπάππου / ξανά... / τρεις έρωτες δεν με άφησαν ποτέ / το Κουκάκι, του Φιλοπάππου και το πορτοκαλί χρώμα.

Η ιστορία της Ασημούλας

Ο μπάρμπας μου ο Σταμάτης ήταν ο πρώτος συγγενής, που πήρε ποδήλατο.

Μιλάμε τώρα για τον πρώτο καιρό που κατέβηκαν απ' τις στάνες στα Τρίκαλα, εκεί, γύρω στο πενήντα-πενήντα πέντε, λίγο μετά τον εμφύλιο.

Δεν ημπορούσε να συνηθίσει τα λεωφορεία, εκείνα με τις μουτσούνες και τη μηχανή δίπλα στον οδηγό, δεν είχε και πού να σταλίσει το μουλάρι του άμα έκανε να το φέρει κάτω, πήρε ποδήλατο.

Αυτός κι' ο Θύμιος ο μανάβης είχαν ποδήλατα. Κι' απ' αυτόν τον Θύμιο τον μανάβη, δεν μου το βγάζεις απ' το μυαλό, πήραν και φτιάξαν την ταινία με τον Χατζηχρήστο, εκείνη με τον Ζήκο, τον μπακαλόγατο, βρε φτυστός δεν ήτανε...

Πήρε, που λες, ένα μεταχειρισμένο, μαύρο ήτουνε, με τα γυριστά τιμόνια και πούχε σίδερα αντί για ντίζες στα φρένα.

Θα μου πείς, πού τάξερες τότε αυτά, μετά τάμαθες και μας τα λες.

Πέρναγε ο Σταματόγιαννος, Γιάννης ήταν ο πατέ-

ρας του, εξ' ου και το Σταματόγιαννος, πέρναγε που λες ο Σταματόγιαννος απ' την πλατεία, πάταγε και στραβά τα πόδια στα πετάλια με τις φτέρνες προς τα μέσα και τις μύτες των παπουτσώνε να κυττάνε όξω, ήταν και μια σταλιά άνθρωπος, τον έκανε χάζι το καφενείο μα δε μιλαγε κανείς.

Είχε, βλέπεις, σκοτώσει τον Πανταγιά τον Τσάκαλο, έναν αγριάνθρωπο που γύρναγε στα βουνά και τούχε κλέψει ένα γίδι να το κολατοίσει με τον αδερφοποιτό του τον Γρηγόρη της θειάς της Βαγγέλαινας. Μπάμ, στον τόπο, ούτε σούπα, ούτε μούπες. Ποίος να κόταγε να μιλήσει τώρα για το ποδήλατο, φοβόντουσαν, σου λέει, δε θέλει και πολύ να μας σφάζει στο γόνατο...

Μετά λίγο καιρό, να δεις πού θέλω να καταλήξω, κανείς δεν έδινε σημασία στον μπάρμπα μου. Τον είχαν συνηθίσει. Έβαλε και ντιναμό, κρέμασε και κροσσάκια απ' το τιμόνι, έβγαζε και το γαρούφαλλο απ' το πέτο και το πέρναγε στο τιμόνι, μόρτης ο μπάρμπας, σα γκόμενα τόχε το ποδήλατο. Το πιά σπουδαίο, κανείς δεν έδινε πιά σημασία, δεν έκανε εντύπωση ό,τι κι' αν έκανε στο ποδήλατο.

Πώς πήγε τώρα το μυαλό μου σα θέλησα να ταιριάξω το ποδήλατο με τη δουλειά μου, δε το καταλαβαίνω.

Δεν είναι να πεις πως αυτά που σου λέω τάχα παρατηρήσει τότες. Είναι που τώρα που μ' ένοιαξε, λες κι' άνοιξε ένας σινεμάς και μου πρόβαλε εκείνες τις εικόνες.

Πήγα, που λές, και πήρα ένα ποδήλατο, ούτε πολύ φτηνό, ούτε πολύ ακριβό. Τί χρώμα το θες μου λέει, θες κόκκινο, θες κίτρινο; όχι του λέω, ασημί, να μη λερώνει κιόλας. Γέλασε, νόμισε τόλγα στ' αλήθεια, "μ' ένα πανάκι καθαρίζει" μου λέει, "πάρε το κόκκινο να κάνεις και το κομμάτι σου!", άσε του λέω, για δώρο το θέλω, και πήρα το ασημί.

Βάλε και μιά σαχάρτσα, του λέω, και στερέωσέ μου και δυό τσαντάκια, νάχει χαρά ο μικρός που θα πηγαίνει μ' αυτό στους προσκόπους!

Τέλος πάντων, το πήρα και τόβαλα στο σπίτι μέσα, να μη φαίνεται ούτε από απέναντι, ούτε από πουθενά. Άμα ερχότανε κανείς τόκρυβα στην κρεβατοκάμαρα.

Ανέβηκα στην Καρδίτσα, έκοψα το μαλλί, και μετά άρχισα ν' αφήνω μούσι και μουστάκι, ίσα να μαυρίσει λίγο το πρόσωπό μου.

Μόλις μεγάλωσαν τα μούσια και το μουστάκι, πήρα ένα απογεματάκι την Ασημούλα, τούχα βγάλει κι' όνομα του ποδήλατου στο μεταξύ, και τράβηξα μια βόλτα κατά την πλατεία.

Είχα και μια φαγωμάρα, μ' έτρωγε να δω αν θα πιάσει το κόλπο, αν θα με γνωρίζουν, χτύπαγ' η καρδιά μου, τρέμαν τα χέρια μου, κι' άσε ύστερα τους άλλους να λένε τον αναίσθητο και το τέρας και ξέρω' γω τί...! Περνάω μία, τίποτε, ούτε καλησπέρα. Περνάω δύο, ξανά, τίποτε, ούτε μια χαιρετούρα, βρε ούτε μία ματιά!

Τρεις, τέσσερεις, κανείς δε με γνώρισε, κανείς δε με

χαιρέτησε...

Βρε! λέω, λές νάναι τόσο εύκολο...

Τέλος πάντων, μετά άρχισα να πεταλάρω και πρωί. Την πρώτη φορά βγήκα νωρίς, ό,τι είχε πάρει να χαράζει. Μετά, ε! ξεθάρρεψα, βγήκα και κατά τις εννιά, μετά κατά τις δέκα, μετά τόπαιρνα για όπου ήθελα να πάω.

Η πλάκα είναι πως μ' αυτά και μ' αυτά, δυνάμωσαν και τα πόδια μου και μούφυγε και η όρεξη για τσιγάρο.

Ά, ρε Βασίλη, είπα, γι' αλλού εσύ ξεκίνησες κι' αλλού το ποδήλατο σε πάει.

Κι' ήρθε η μεγάλη μέρα, που λες...

Εκατό φορές είχα πάει μέχρις εκεί, τις είκοσι είχα μπει και μέσα, τι διάολο...

Ένα δεν είχα σκεφτεί και παρ' ολίγο να την πατήσω.

Άμα μου το κλέβανε στο μεταξύ;

Να το δέσω; δεν θα προλάβαινα μετά να κουνηθώ...

Έκανα και 'γω το πιό απλό: ακούμπησα το ποδήλατο στην κολώνα, πέρασα την αλυσίδα, έτσι, να κρέμεται μόνο σα νάτανε δεμένη, χωρίς να την δέσω και έκαμα τον σταυρό μου μην γίνει η στραβή.

Τ' άλλα τα ξέρεις, μπήκα-βγήκα χωρίς να βλαφτεί κανείς, χαιρέτησα σαν κύριος και βγήκα, πήγα μέχρι τη γωνία που είχα την Ασημούλα αφημένη, πήγε κι' ήρθε κι' η καρδιά μου μέχρι να δω πως ήταν εκεί, έβαλα τις τσάντες στη σχάρα, άλλαξα το μαύρο καπέλο μ' ένα κόκκινο, έβγαλα και τα γυαλιά, ανέβηκα κι' άρχισα το πετάλι. Χαλαρά, σα να μην τρέχει τί-

ποτα. Πέρασα δίπλα από τα περιπολικά, έτρεμα ολόκληρος, είχε σταματήσει η καρδιά μου, χτυπάγαν τα σαγόνια μου, αλλά, κύτταζα πέρα σα να είχα βγει για ψώνια. Σφυρίζαν οι σειρήνες τους καμπόσο, μετά μπήκα σπίτι, ακούμπησα την Ασημούλα στον τοίχο κι' έπεσα στον καναπέ ξερός, ούτε δάχτυλο να μη μπορώ να κουνήσω.

Κάποια στιγμή πρέπει να με πήρε και ο ύπνος, άκουγα και την τηλεόραση να λέει, να λέει, να λέει, άκουσα και τ' όνομά μου, πήρε το μάτι μου και κάτι φωτογραφίες μου παλιές, μετά κοιμήθηκα.

Ξύπνησα, κλείδωσα την πόρτα, που την είχα αφήσει έτσι όπως μπήκα, κι' έκαμα όλα τα συνηθισμένα που δε στα λέω γιατί τα ξέρεις κι' απ' τα δικά σου.

Αυτή είναι, που λες, η ιστορία της Ασημούλας πούκαμα δώρο στην κόρη σου. Μ' αυτήν τόκαμα και μ' αυτήν πέρασα κάτω απ' τα μάτια τους.

Άσε μετά πώς ήρθαν τα πράγματα...

Το λοιπόν, βάλε, που σου λέω, το κορίτσι στα γράμματα, στείλ' το και στα γαλλικά και τ' αγγλικά του, μάθε το 'κει πέρα πέντε γράμματα να μη βρεθεί ποτέ στην ανάγκη και, άκου με, να μη της κόψεις ποτέ το ποδήλατο.

Άμα ανέβηκε μιά φορά, μη την αφήσεις να ξανακατέβει ποτέ...

Ποτέ δεν ξέρεις...

Ένα βαθυκόκκινο Gitane

Είχε κρατήσει ένα κομμάτι σίδερο, ούτε που θυμόταν πιά από ποιο μέρος του ποδηλάτου είτανε, είχαν περάσει και τόσα χρόνια...

Κι' έπειτα, δεν ήθελε να κάνει καμμία προσπάθεια να θυμηθεί, ήθελε μόνο να τόχει, να ξέρει πως είναι 'κει και να το κυττάει όταν ήταν ολομόναχος, κλεισμένος στην αποθήκη με το τρακτέρ, το παληό Ρενώ του μακαρίτη του παππού Ζεράρ.

Εκείνος τούχε πάρει το πρώτο του ποδήλατο σαν έγινε τεσσάρων χρονών, ένα βαθυκόκκινο Gitane με κάτι τεράστιες βοηθητικές ρόδες, που δεν πρόλαβαν να μείνουν πάνω στο ποδήλατο πάνω από τρεις μέρες. Είχε μάθει να στέκεται χωρίς αυτές τόσο γρήγορα, σαν νάχε γεννηθεί πάνω στο βαθυκόκκινο Gitane.

Τόχε 'κείνο το κομμάτι μπερδεμένο μέσα σε κάτι εργαλεία, να μη φαίνεται, μην τύχει και τόβρισκε εκείνος και τότε...

Πολλά βράδυα είχε μείνει στην αποθήκη με μισόσβηστη την λάμπα πετρελαίου, να μη φαίνεται απ' το σπίτι, εξ' άλλου στο δωμάτιό του δεν θα τον έψα-

χνε κανείς.
 Όλη τους η φροντίδα περιοριζόταν στο νάναι τα χοντροπάπουτσά του καλά μπαλωμένα και τα θεόφαρδεια πουκάμισά του νάχουν όλα τα κουμπιά τους, για να μην λείψει ούτε μια μέρα απ' το χωράφι δίχως λόγο...

Εκείνα τα βράδυα στην αποθήκη, που ξεκίναγαν σαν γλύκαινε αρκετά ο καιρός και μπορούσε ν' αντέξει την ακόμη ψυχρή βραδυά, ήταν όλη του η ζωή, τα περίμενε σαν γιορτή, άντεχε τα πάντα για να μπορέσει νάχει τα δικά, τα ολόδικά του βράδυα που θα τα περνούσε στην σκοτεινή αποθήκη.

Όχι βέβαια, πως του τάχαν παραχωρήσει αυτά τα βράδυα...

Απλώς, έκανε πως ανέβαινε στο δωμάτιό του, πάταγε δυνατά στα τρία-τέσσερα πρώτα σκαλοπάτια τόσο ώστε να τρίζουν και να ξεγελάσει τους άλλους, εκείνους που τους είχε για τόσο ξένους πιά μετά από 'κείνη τη μέρα, και έστριβε αθόρυβα στον διάδρομο, άνοιγε την πόρτα κι' έτρεχε στην αποθήκη. Απλώς, δεν τον αναζητούσε κανείς, τους ήταν εξίσου ξένος...

Έψαχνε τότε μέσα στο σκοτάδι, ανάμεσα στα εργαλεία μέχρι το χέρι του ν' αναγνωρίσει το αγαπημένο του κομμάτι και μόλις τόβρισκε, έπιανε στα χέρια του το κρύο σίδερο και τόσφιγγε δυνατά στα χέρια του τόσο, που εκείνο ζεσταινότανε σαν μικρή ερωμένη και θαρρείς πως ζωντάνευε το ξεθωριασμένο κόκκινο με τα τέσσερα λευκά γράμματα: GITA., που είχανε

μείνει εκεί για να τον τυρρανάνε και αγωνιζόταν πολύ για να κρατήσει πίσω απ' τα μάτια του τα δάκρυα. Δεν ήθελε να κλάψει όχι από ντροπή. Δεν ήθελε να κλάψει για να μη λυτρωθεί ποτέ, για να μείνει μέσα βαθειά το κατάμαυρο μίσος για τον αδύνατο χαρακτήρα του...

Θάπρεπε νάχε βρει την δύναμη να αντιδράσει τότε κι' ας έτρωγε ξύλο, πόσο ξύλο θα τούδινε εκείνος, θα τούσπαγε τα πόδια, θα τούσπαγε τα χέρια; Μα πώς θα πήγαινε μετά στα χωράφια να του δουλέψει, πόσο βλάκας ήταν, πόσο εύκολα παραδόθηκε στον φόβο κι' έμεινε ακίνητος σαν άγαλμα για τα δέκα ατελείωτα λεπτά, που το παληό Ρενώ τρακτέρ πέρναγε και ξαναπέρναγε πάνω απ' το ποδήλατό του την ίδια μέρα που είχε πεθάνει ο παππούς Ζεράρ. Την ίδια μέρα που τόφερε η τύχη να γίνεται κι' ο ίδιος δεκατεσσάρων χρονών και που εκείνος, είχε αποφασίσει πως δεν υπήρχε χρόνος στην πύο φτωχή οικογένεια της Beauvais για να παίζουν τα παιδιά της με ποδήλατα και μάλιστα, να ξεθαρρεύουν και να κάνουν όνειρα για το Tour de France παίρνοντας στα σοβαρά τα σχόλια των αργόσχολων της πλατείας, που τον θαύμαζαν σαν πέρναγε βολίδα στον δρόμο για την Compiègne και με ορθάνοιχτα μάτια τον έβλεπαν σε λίγα μόνο λεπτά να επιστρέφει ανεμίζοντας χαμογελαστός το φουλάρι της Giselle, της μικρής φουρνάρισσας που για τα λακκάκια στα μάγουλά τηςμίλαγε όλη η επαρχία της Picardie.

Πώς ν' άντεχε ο ίδιος στην θέα του ταχυδρόμου που

διέσχισε με το κατάμαυρο, γυαλιστερό Matra του τους δρόμους που ο ίδιος είχε χαράξει πρώτος με τα λάστιχά του...

Με τίποτα δεν μπορούσε να πιστέψει πως εκείνος ο άνθρωπος είχε σαν επάγγελμά του το να καβαλάει ένα ποδήλατο και να μοιράζει γράμματα!

Τόσο ξένοιαστος, τόσο γαλήνιος, τόσο χαμογελαστός...

Δεν χαμογελούσε πιά ο ίδιος και μόνο σπάνια έσβηνε η μελαγχολία απ' το πρόσωπό του όταν έβλεπε τα πολύ μικρά παιδιά στην πλατεία να προσπαθούν να σταθούν στα πετάλια και το πρόσωπό τους έπαιρνε τότε μια έκφραση γεμάτη μαζί έκπληξη και αγωνία.

Δεν χαμογελούσε ούτε ο ταχυδρόμος τώρα πιά.

Ή τουλάχιστον, δεν ήξερε κι' ο ίδιος κανέναν πνιγμένο να χαμογελάει από τα βάθη του ποταμού Garonne, πόσο μάλλον δεμένος στο κατάμαυρο Matra μαζί με όλα του τα καταραμένα γράμματα, μαζί και τα δικά του, που διαρκώς επέστρεφαν από την Compiègne στον παραλήπτη αδιάβαστα, χωρίς ούτε καν να έχει ανοιχτεί ο φάκελλος απ' την μεγάλη τώρα πιά Giselle, που είχε θελήσει ν' αρραβωνιαστεί τον ευτυχημένο ταχυδρόμο με το κατάμαυρο Matra.

Η αληθινή ιστορία

Δεν πίστευε πια ούτε η μάνα τού Σήφη πως θα παντρευόταν ο κανακάρης της, αφού όχι μόνον είχε καβατζάρει τα σαράντα, αλλά, είχε και τόνα χέρι ακουμπισμένο στα πενήντα.

Και βρέθηκε η Μαρία, κοριτσόπουλο σαν πως ντροπαλό, σαν χαμηλοβλεπούτσικο, και τα ταίριαξαν.

Ο Σήφης είχε ένα μικρό μαραγκούδικο σ' ένα χωριό, που συγκοινωνία πήγαινε δυό φορές την εβδομάδα κι' όσο για παιδιά, το χωριό είχε μόνον σε σχολική φωτογραφία τους τωρινούς του γερόντους, τί να κάνει η συγκοινωνία πάνω 'κει...

Το καλύτερο κομμάτι του σαν μαραγκός, μιά πόρτα για τό κοτέτσι της τσατσα-Φιλίτσας τόσο όμορφη που κατέληξε τελικά να γίνει αυλόπορτα, ο Σήφης τόφκιασε τη μέρα που έμαθε πως η Μαρία, το Μαρουλί του, κράταγε παιδί στα σωθικά της. Δε μιλάγανε, μόνο καθόνταν κοντά-κοντά και κοιτάζανε παρέα την κοιλιά της Μαρίας και έτσι, πέραναν οι μέρες για να φτιάξουν τους εννιά μήνες.

Και μέσα σ' όλη την γαλήνη τους ήρθε, άλλο και τού-

το, το κτηματολόγιο. Σπυδαία λέξη !!!

Έπρεπε να κατέβει ο Σήφης στην χώρα να δηλώσει τα χωραφάκια που τούχε αφήσει ο παππουλάκος του, μιας και πατέρα δεν πρόλαβε να γνωρίσει, του τον είχε πάρει η θάλασσα όταν ήταν μωρό.

Αμ και πού ν' αφήσει τη Μαρία πούχε μπει στο μεταξύ στον ένατο;

Πές εσύ πως χρειαζούταν να λείψει όχι μια ή δύο μέρες, μα παραπάνω. Τι θα γινόταν έτσι και ο μπέμπης αποφάσιζε να σκάσει κεφάλι; Ποιός θα την φρόντιζε;

Έ, θα την έπαιρνε μαζί.

Φορτώθηκαν το λοιπόν στο σαραβαλιασμένο φορτηγάκι, ένα Μ43 πούχε ξεμείνει απ' τον πόλεμο στο χωριό, και κινήσαν να κατεβαίνουν, πολύ-πολύ σιγά, από τη μιά γιατί το όχημα δεν πήγαινε παραπάνω και από την άλλη, γιατί ο Σήφης φοβόταν τα τραντάγματα και τις λακκούβες πίο πολύ κι' από τα κρίματά του.

Το σκοτάδι τους ήύρε κοντά σ' ένα χειμαδιό, αρκετά χιλιόμετρα πριν τη μεγάλη πόλη. «Πού να σας βάλω, ρε φουκαριάρικα» είπε ο γερο-βοσκός, «που δεν έχω άλλο εξόν από την αχεροστρωμένη που λιώνω πάνου της κάθε βράδυ...» και συνέχισε:

«Να σας στρώσω μια μπατανία στον αχερώνα και να σας φέρω και την φουφού να χουχουλιάστε, άιντε, να βγει το βράδυ».

Έπεσε στο ένα πλευρό η Μαρία, ακούμπησε στα γό-

νατα του Σήφη και λαγοκοιμήθηκε μέχρι τις δύο-τρεις το πρωί, οπότε την επιάσανε οι πόνοι. Ο μικρός ήταν βιαστικός.

Τρέχαν οι δυό άντρες δεξιά κι' αριστερά χωρίς να μπορούν να δώσουν καμμία σημαντική βοήθεια στ' αλήθεια, πίο πολύ για να τους φεύγει η ανησυχία. Ο βοσκός σκέφτηκε να φωνάξει την γυναίκα του Θοδωρή του καρβουνιάρη απέναντι απ' το ποτάμι, μα τηλέφωνο δεν είχε. Έδεσε το μεγάλο λαδοφάναρο σε μια θηλιά, έρριξε την άλλη άκρη του σκοινιού πάνω στο ψηλότερο κλαδί του πλάτανου και τράβαγε κι' άφηνε το σκοινί για να κουνιέται το φανάρι μπας και το δουν κι' αλλούθε.

Σα να της φάνηκε της Θοδώραινας πως κάτι φέγγιζε απ' απέναντι, κάτι σαν αστέρι με ουρά, μα μετά κατάλαβε πως ο Μήτρος κούναγε φανάρι για βοήθεια. Φόρεσε το λοιπό τις γαλότσες της, ζαλώθηκε και το ταγαράκι με δυό τρία σκουτιά και κανα-δυό ματζούνια, και κίνησε.

Βρήκε στο δρόμο και την Θανάσω του παπά, που εγύρναγε απ' την αγρύπνια της Αγίας Σταματίας και την επήρε για να βάλει ένα χεράκι, άμα κάτι χρειαζούμενο δεν το κάτεχε ή δεν τό' σωνε μονάχη της. Φτάσανε στον αχερώνα, τί να δουν και τί να πιστέψουν: μια μικροκαμωμένη κοριτσούδα βύζαινε ένα ροδαλό μωρό τυλιγμένο στην κάπα του Μήτρου κι' ένας σαστισμένος μεροκαματιάρης της χάιδευε απαλά τα μαλλιά. Το μόνο φως ερχόταν απ' το λαδοφάναρο που κράταγε ο Μήτρος που στεκόταν παράμε-

ρα, και ένα σωρό γίδια και πρόβατα πούχαν δει το φως κι' είχαν ακούσει την φασαρία, είχαν μαζευτεί γύρω-τριγύρω και μασούλαγαν και κυττάγαν με μάτια σα μικρού παιδιού.

Δεν πρόκαναν να δώσουν ένα χέρι στην λεχώνα, να της φκιάσουν δα ένα ζεστό, κι' ακούστηκαν απ'έξω στο σκοτάδι ομιλίες.

Η πόρτα του αχερώνα άνοιξε και πρώτα ένα, μετά ένα δεύτερο και τέλος ένα τρίτο κεφάλι φάνηκαν στο άνοιγμα. Μα τι φοράγαν στα κεφάλια τους, σαρίκια;;;

«Καλησπέρα» είπε ο πρώτος βγάζοντας το γυαλιστερό, χρωματιστό κουτί που φόραγε στο κεφάλι «Είδαμε φως και είπαμε να σας φορτωθούμε, μιας κι' έχουμε χαθεί και δεν ξέρουμε τον δρόμο μέσα στο δάσος». Και τί παράξενα ρούχα που φόραγαν... Όλο γράμματα και χρώματα, και γάντια στα χέρια και σάκκους στην πλάτη.

«Καλώς τους, κοπιάστε να βάλτε κι' ένα χεράκι!» βρόντηξε ο Μήτρος. «Να πιάσε 'συ και άμε στο πηγάδι και γιόμισέ το νερό!» έκαμε στον πρώτο και τούβαλε στο χέρι ένα καρδάρι. «'Συ, τράβα στο καλύβι και φέρε το κεφάλι το τυρί και τη νταμιτζάνα με τη ρακή!» κι' έσπρωξε τον δεύτερο απαλά στον ώμο. «Και 'συ για να μη κάθεσαι άπραγος τράβα σκίσε δυό ξύλα να ρίξουμε στη φουφού!» κι' έστειλε και τον τρίτο, που τον ακολούθησε μέχρι έξω για να ρίξει μια ματιά με τι διάολο είχαν έρθει μέχρις εδώ.

Γύρισε με λαμπερό το μούτρο: «Χα! Με ποδήλατα!

Ακούς, Θανάσω, με ποδήλατα!» έκαμε ο Μήτρος, «σαν τον εγγονό μου, κρίκι-κρίκι-κρίκι, με ποδήλατα!»

«Και τί σαρίκια φορούνε στις κεφαλές τους;» ρώτησε η Θοδώρα.

«Δε φορούνε σαρίκι, καυκί φορούν για να μη σπάσουν τις καρκάλες τους, χα,χα,χα!!!»

Σιωπή έκατσε στην ομήγυρη και πέρασε καμπόση ώρα, όπου ακουγόταν μόνο το λαίμαργο στόμα να πασχίζει να θρέψει το μικρό σωματάκι...

Κάποια στιγμή γύρισαν οι τρεις, ξεφόρτωσαν, έβγαλαν και τα «σαρίκια», ξεζαλώθηκαν τα σακκίδια και κάθησαν κάτω να κυττάνε το μικρό, που είχε αποφαίει και κοιμόταν.

Μετά από λίγο μόνο το κούτσουρο στη φουφού στραφτάλιζε και φώτιζε τις κουρασμένες, γαλήνιες μούρες με τα έκθαμβα μάτια, στραμμένες προς το μωρό.

Σιγά-σιγά τους ετύλιξε ένας γλυκός ύπνος έναν προς έναν.

Λίγο πριν βασιλέψουν τα μάτια της, η Θοδώρα έρριξε μια θαμπή ματιά τριγύρω σε όλους τους και σκέφτηκε φωναχτά και χαμηλόφωνα:

«Άγια Νύχτα...»

No life, mister, no life...

Το βλέμμα σπρωχγότανε κάτω, δεν πέρναγε πέρα από τις μύτες των παπουτσιών του και τα βαρειά του φρύδια δεν αφήναν να δω τα μάτια του, καταλάβαινα όμως την σκοτεινιά στην ψυχή του και πό πολύ ένοιωθα την βαρειά του ανάσα, παρά που την άκουγα.

Πώς βρέθηκα μέσα σε τούτο τον καφενέ, τον βγαλμένο από κάποιο βιβλίο του Καραγάτση, ούτε που κατάλαβα. Θυμήθηκα πως κάποτε είχα ταξιδέψει ως την Μυτιλήνη μόνο και μόνο για να πω καφέ σ' έναν από κείνους τους παληούς καφενέδες που είχα δει στην τηλεόραση πως υπήρχαν ακόμη και τώρα, σ' έναν ακόμη πό παλιό απ' όλους όσους είχα γνωρίσει, βρισκόμουν εδώ, στο Πέραμα.

Έβαλα με το μυαλό μου πως θάπρεπε να θυμηθώ να ξανάρθω χειμώνα, νάναι αναμμένη και η μαντεμένα ξυλόσομπα, να βρέχει έξω και να κάτω σε μια γωνιά να βλέπω διακριτικά τα γερόντια που φεύγουν σιγά-σιγά και μαζί τους θα φύγει και ο καφενές.

«Με πιάνει κάθε που αρχίζει να μυρίζει ο λεμονοανθός...»

Ρούφηξε τη μύτη του από αμηχανία, σαν παύση για να ξαναπιάσει τον ειρμό.

«Γίνεται από μόνο του. Δίχως να το θέλω τρέχουν τα μάτια μου, βουρκώνω κι' ύστερα κλαίω για ώρα.»
Έμπλεκε και ξέμπλεκε τα δάχτυλά του συνεχώς. Απόρησα που δεν κάπνιζε.

«Μα δε ντρέπομαι...»

Έσκυψε κι' άλλο το κεφάλι, έλεγες πως θα το μπηξει μέσα στα στήθια του.

«Μερικά πράγματα δε σ' αφήνουν ποτέ. Γίνονται και μετά η ζωή σου σημαδεύεται από 'κει και πέρα, χαράκωνεται...»

Τον άφησα να κρατήσει τον αργό ρυθμό του. Όσο κι' αν μ' έτρωγε η απορία, όσο κι' αν τρωγόμουν να μάθω, τον άφησα να τα πει όπως κι' όποτε εκείνος ήθελε.

«Εδώ χάμω ούτε να φτύσεις δεν είναι. Τόσο σίδερο δεν τόχα φανταστεί ότι υπήρχε μέσα στις προβλήτες. Και το βλέπεις έτσι και λες, σκουριασμένο είναι, μα έτσι είναι το σίδερο, έχει πάντα αυτή την όψη και μόνο σα το πιάσεις και το κόψεις, το κολλήσεις, το χτυπήσεις και μετά το ασταρώσεις και το βάψεις παύει να μυρίζει σα σίδερο. Καραβία, πλεούμενα, φαρτηγά, μαούνες, όλα από 'δω χάμω ξεκινάνε. Δε τα βλέπετε 'εις που περνάτε απ' όξω γιατί είν' οι μάντρες ψηλές και μας κρύβουν.»

Θυμήθηκα πως τα μεσημέρια καμμιά φορά, άμα μ' έφερνε ο δρόμος από τη Γρηγόρη Λαμπράκη, έβλεπα εργάτες με ολόσωμες φόρμες να πετάγονται από κά-

ποια πόρτα απ' τη μεριά της θάλασσας και να χώνονται σε κάποιο σαντουϊτοάδικο κι' απ' την ανοιχτή σιδερόπορτα μόλις πρόφταινα να δω όρθια σκαριά άβαφτα, ατελείωτα, σκέτο σίδερο.

«Τόφερε η τύχη να πρέπει να πάρω σύνταξη από 'δω. Δεν τόξερα το σίδερο, μα τόμαθα. Ακόμη όμως το σιχαίνομαι. Είχα μάθει μαραγκός. Γλυκό πράμα το ξύλο, ζωντανό, όσα χρόνια και να περάσουν μιλάει πάντα. Ενώ το σίδερο δε συνηθιέται, άτιμο πράμα, στη φυλάει και λίγο να ξαστοχήσεις, πάει, τρέχεις για ορούς και φάρμακα.»

Ξεθάρρεψε λίγο και σήκωσε το βλέμμα λίγο πιό πέρα προς το φως που ερχόταν απ' την πόρτα. Γύρισα κι' έρριξα κι' εγώ μιά ματιά έξω απ' το τζάμι. Φαίνονταν πλάϊ-πλάϊ τα τιμόνια των δύο ποδηλάτων. Ησύχασα. Από τη ώρα που μπήκαμε 'δω μέσα είχα ξεχάσει να κυττάξω προς τα 'κει.

«Ευτυχώς, το παιδί δεν θα τελειώσει 'δω χάμω. Τον έχω στο πανεπιστήμιο, τελειώνει σε δυό-τρία χρονάκια, μετά στρατιωτικό και τέλος. Θα βρει μια δουλειά να πω κι' εγώ πως ανάσανα. Θα κάμω να βρω μιαν άλλη δουλειά, με πιό λίγα λεφτά, πού θα πάει, δυό ψυχές θάμαστε με την κυρά, δουλεύει και 'κείνη λατζέρα σ' ένα εστιατόριο στον Πειραιά, θα βγαίνουμε. Μα τώρα, δε θέλω το παιδί να στερηθεί. Και τα σίδερα έχουν καλά λεφτά. Σου τρων τη ζωή, αλλά, πληρώνουν καλύτερα από αλλού.»

Είχα αρχίσει να απογοητεύομαι. Τίποτε απ' όσα άκουγα δεν μου εξηγούσε αυτό που είχα δει. Έναν

άνθρωπο πάνω σ' ένα ποδήλατο σκέτο ρημάδι, να κάνει πετάλι και να κλαίει αδιάκοπα, σα να θρηνούσε μια κάποια απώλεια. Προσπάθησα να μην αφήσω να φανεί η αδιαφορία που είχε αρχίσει να με κατακλύζει και τον άφησα να συνεχίσει.

«Τώρα θα σου πω κάτι, που οι άλλοι στη δουλειά το ξέρουν και γι' αυτό μ' αποφεύγουν, αλλά, κανείς άλλος, ούτε γυναίκα, ούτε συγγενής, ούτε φίλος δεν το ξέρει. Για το παιδί δε το συζητάμε...αυτός δε θα μάθει ποτέ...τον θέλω νάχει το κεφάλι ψηλά.»

Το βλέμμα αντί να χαμηλώσει, γύρισε καταπρόσωπο.

«Το ποδήλατο τ'δες...»

«Τό'δα» είπα και φάνηκε σα να βγαίνει μια ξένη φωνή απ'το στόμα μου.

«Δεν τ' αγόρασα...», είπε και με κύτταξε έντονα στα μάτια σα να περίμενε κάποια αντίδραση.

Είδε πως δεν άλλαξα και συνέχισε.

«Εκεί στην Γ15, στις γερανογέφυρες, δουλεύουν ξένοι, ξέρεις, μαύροι, μελαμψοί. Εγώ φεύγοντας από δω με τα πόδια για το σπίτι πέρναγα την ώρα που σχολνάγανε και λίγο-πολύ τους ήξερα, σα φάτσες δηλαδή. Περπατάγαμε και λίγο πλάι-πλάι, σύντροφοι στην κούραση, ξέρεις, νιώθεις πως όταν την μοιράζεσαι την κούραση, είναι σα να λιγοστεύει.»

Έβαλε τα χέρια στον γιακά του τριμμένου σακκακιού του κι' έκανε σα να το στρώνει στους ώμους του, σα κάποιος κύριος, που ετοιμάζεται να κλείσει μια μεγάλη συμφωνία.

«Ήταν κι' ένας που έφευγε με ποδήλατο, με τούτο 'δω πού'χω απ' όξω», έκανε ένα νεύμα με το κεφάλι δείχνοντας έξω.

«Είχε κι' έναν φίλο και φεύγανε μαζί. Ο ένας με τα πόδια κι' ο άλλος απ' το πλάι σιγά-σιγά με το ποδήλατο, παρέα στο συντρόφι του. Δε ζήλεψα τόσο το ποδήλατο, όσο ζήλεψα τη φιλία τους. Ο ένας να μπορεί να πατήσει πετάλι, να μπορεί να φύγει από 'δω χάμω όσο πιά γρήγορα γίνεται, να πάει να ξεβρωμίσει τη σάρκα του και να μένει να τσουλάει σιγά-σιγά δίπλα στον άλλον. Κι' ο άλλος, με την κούρασή του να μη ζητάει να ανέβει κι' αυτός λίγο πάνω, να γλυκάνει λίγο το πρόσωπό του, να αποκάμει λίγο νωρίτερα.»

Μίλαγε και φαινόταν πως ο θαυμασμός του ήταν ειλικρινής.

«Είναι στη ράτσα τους, είναι καμμιά θρησκεία, είναι η απόσταση από τον τόπο τους, ό,τι και νάναι πάντως εγώ δεν τό' ζησα ποτές μου.»

Μεμιάς, σαν κάποιο αόρατο σύννεφο να μπήκε στην ψυχή του, σκοτεινίασε πάλι και το βλέμμα γύρισε να κυττάει τις σανίδες του πατώματος.

«Αυτόν τον Αχμέτη, που λες, μια μέρα τονε πήρε από κάτω μια νταλικά πού' βγαίνει από την αποβάθρα», είπε με μιαν ανάσα, «τού' δωκε μιά και τονε πέταξε κάτω απ' το ποδήλατο σαν αχερόκουκλα και μετά πέρασε από πάνω του όλο το συρόμενο», είπε και γύρισε να με δει καταπρόσωπο, να διαπιστώσει αν με είχε σοκάρει.

Σήκωσα το ποτήρι και ήπια μια γουλιά νερό. Σταύρωσα τα χέρια μου στα γόνατα και περιμένα.

«Πώς δουλεύει το μυαλό του ανθρώπου δε το ξέρω. Ξέρω όμως πως μόλις τον είδα κάτω και κόσμο τριγύρω να κυττάει τη δυστυχία που μόλις και ξεκίναγε, δε σκέφτηκα άλλο από το ποδήλατο.»

Ο λαιμός μου είχε στεγνώσει.

«Είχε μείνει ανέπαφο, σα να μην είχε γίνει τίποτε, όπως το βλέπεις έξω από την πόρτα» και έδειξε με το πηγούνι του προς τη μεριά που ήταν τα δυο ποδήλατα.

Δεν γύρισα το κεφάλι μου.

«Έτσι, σα καπνός πέρασε απ' το μυαλό μου όλη μου η κούραση, τα δυο-τρία χρόνια που θα πρέπει νάμαι ακόμη εδώ κάτω, το παιδί που δεν πρέπει να στερηθεί. Και τόκαμα... Έσκυψα, σήκωσα το ποδήλατο, ανέβηκα πάνω κι'έφυγα. Είχα να κάνω πετάλι από δεκαπέντε χρονώ. Ήταν μπερδεμένο. Σα νάμουνα το παιδί που ήμουν τότε και ταυτόχρονα ο άψυχος και μαζί και 'κείνος που τον σκύλεψε».

Τώρα μίλαγε στον εαυτό του. Ακόμη κι' αν μ' έβλεπε να σηκώνομαι και να φεύγω, πάλι θα συνέχιζε τα λεγόμενά του.

«Δε μετάνιωσα....Μόνο, που σα μπαίνει η άνοιξη κι' ανθίζουν οι λεμονιές, τονε σκέφτομαι τον δύστυχο τον Αχμέτη και σκέφτομαι το λεμονανθό που δε μπορεί να μυρίσει πιά και κλάίω δίχως να το θέλω».

Σταμάτησε για λίγο.

«Δυό πράγματα με στοιχειώνουν από 'κείνη τη μέρα.

Ο λεμονανθός και 'κείνος ο έρμος ο σύντροφός του, που είχε σκύψει πάνω από το κορμί του φίλου του και κύτταζε τριγύρω μέσα στα μάτια όλων κι' όλο έλεγε μέσ' απ' τα κλάμματά του: no life mister, no life...»

Ιωσήφ Καραπιπέρογλου

«Ιωσήφ Καραπιπέρογλου, εκ Καππαδοκίας την καταγωγήν έχων, κύριε πρόεδρε.

Ο πατήρ μου εξεκίνησε ως απλός πωλητής σαπώνων και αλιοίβας περί των δρόμων τε και χωρίων της επαρχίας εις ην εκατοίκουν, η δε μήτηρ μου εχρημάτισε οικονόμος των αξιοπρεπεστέρων οικιών του Αϊδινίου.

Μοίρα οικτρά ηνάγκασέ με εις ακουσίαν έξοδον εκ της πατρώας γης της Ιωνίας, είτα δε, εις τους δρόμους των Αθηνών με ώθησε προς εξεύρεσιν εργασίας τινός.

Τέχνην κατείχον εκ του πάππου μου, Αθανασίου Τουλμάογλου, γανωτού εις το επάγγελμα, και δεξιότην ανέπτυξα εις το τα σύρματα και τα μέταλλα περιπλόκων, να δύναμαι να κατασκευάζω περιπλόκους κατασκευάς πολλάκις χρησίμους, ενίστε δε, απλώς διακοσμητικής.

Εργατικός ειμί, κύριε πρόεδρε, ουδόλως δε απατεώνως ούτως ο κατήγορος επιθυμεί αποδείξει με ενώπιον του σεβαστού δικαστηρίου.

Η τιμότης δε, ουδαμώς με εγκατέλειψε, έτι δε και φόβον έχων περί της φήμης, αλλά και του ονόματος της οικογενείας μου, ότε χρόνος ελεύθερος μοι προέκυπτε, εφρόντιζον όπως και την ελαχίστην στιγμήν αναπαύσεως να μετατρέπω εις επωφελήν ασχολία.

Πλησίον δε της οικίας μου εν τη παρόδω Μουστοξύδη, πλησίον δε των στάβλων του ιππικού του σεβαστού ημών Βασιλέως, συντηρεί κατάστημα και δια το ακριβέστερον, παράγκαν άνευ θυρός, στεγασμένην δε δια τσίγκων, ο ουτιδανός Τσακμακλής Σωτηράκης, επονομαζόμενος και «σουγιαδάκιας» όστις μοι παρεσκεύασε την δίκην ταύτην.

Δεν είναι, κύριε πρόεδρε του σεβαστού πλημμειοδικείου ίδιον του χαρακτήρος μου η μακρυγορία, επιτρέψατέ μοι όμως, να περιγράψω μετά λεπτομερειών το συμβάν.

Την πρωίαν της Τετάρτης, ότε και εγένετο η αρχή του θλιβερού συμβάντος, ομάς μειρακίων τινών εκ των παρακειμένων πλινθόκτιστων οικιών της περιοχής Γουδή, προσήλθε εις την παράγκαν του απεριγράπτου Τσακμακλή, του επονομαζομένου και «τραπεζόμαγκα» προς ενοικίασιν ποδηλάτων.

Αφ' ενός η κακή κατάστασις των ενοικιασθέντων ποδηλάτων, αφ' ετέρου δε η εντατική χρήσις ης έτυχον αι αξιοθαύμαστοι αύται κατασκευαί εκ των μειρακίων μετά την ολόήμερην χρήσιν των, επροκάλεσαν βλάβας, άλλες μικράς, άλλες δε σοβαράς.

Δαίμων τις κατέλαβέ με και με προέτρεψεν να προτείνω εις τον επονείδιστον Τσακμακλήν, τον επονο-

μαζόμενον και «σπανοφαλτσέτα», όπως επισκευάσω έναντι ευτελούς ποσού τα ποδήλατα, τας ρομαντικότητας αυτάς κατασκευάς, αι οποίαι μου έφερναν εις τον νουν τας ημέρας της νεότητός μου εν Αϊδινίω.

Η επισκευή ενός των ποδηλάτων απεδείχθη εκ των υστέρων δυσχερεστέρα του αρχικώς υπολογισθέντος, δεδομένου ότι, η βάσις του καθίσματος, η σέλλα όπως συνήθως καλείται, είχε συστραφεί και καταστραφεί ολοσχερώς.

Εις εμέ, λοιπόν, υπέπεσεν το βάρος και η ευθύνη της αποκαταστάσεως της βλάβης ούτης, εργασίαν την οποίαν έφερον εις πέρας με επιτυχίαν, χωρίς μάλιστα να χρεώσω τον επι πλέον χρόνο εργασίας ός απητήθη εις τον ρυπαρόν και τρισάθλιον Τσακμακλή, τον επονομαζόμενον και «λέπουρα».

Μοίρα οικτρά ωδήγησεν την κόρην του συνταγματάρχου του Βασιλικού μας ιππικού Αφεντάκη Χαριλάου, να ενοικιάσει το εν λόγω ποδήλατον αύθι μετά την επισκευήν του.

Μοίρα οικτρά ωδήγησεν την κορασίδαν εις οδούς άνευ επιστρώσεώς τινας, όθε εθραύσθη ο άζων της σέλλας εις το σημείον της συγκολλήσεως με την σέλλαν, την οποίαν είχαν επιτύχει μετά πολλών κόπων και βασάνων, με αποτέλεσμα η κορασίς να κρημνισθεί εκ του ποδηλάτου ευτυχώς, άνευ βλάβης σοβαρής οστού τινός.

Αναλαμβάνω πλήρως την ευθύνην δια την θραύσιν του άζονος, κύριε πρόεδρε, αν και δεν δύναται να αποδοθεί η ευθύνη αποκλειστικώς εις το πρόσωπόν

μου.

Αποποιούμαι όμως, πάσαν ευθύνην περί διαρρήξεως του παρθενικού υμένος της κορασίδος υπό του άξονος, δεδομένου ότι, αυτή εσυνοδεύετο υπό συνομιλήκου νεαρού τινός, αγνώστων λοιπών στοιχείων, εις τον «άξονα» του οποίου θα πρέπει να αποδοθεί η ρήξις του υμένος, πολλάκις δε μάλιστα κατά το παρελθόν και ουχί άπαξ, και επ' ουδενί λόγω εις την αστοχίαν της εργασίας μου».

ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΠΡΩΙΝΟΣ ΚΥΡΗΞ», 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 192...

Κομπολόι απωλέσθη

«Μπα, έχεις και ποδηλατάκι, βλέπω...», χτσακ! το κομπολόι...

«Σ' είχα κόψει 'γω τι περίεργο μούτρο ήσουν... Όχι με κακό, δηλαδή...», ξανα-χτσακ! το κομπολόι...

«Είδα στη μετακόμιση κάτι πικάπια και κάτι δίσκους με μανέστρους απ' όξω και κάτι ηχεία με ποδάρι και λέω, τούτος 'δω είναι μυστήριο τρένο...», φτσιτ!... η ροχάλα...

«Κι' ένα σωρό βιβλία, ρε αδερφάκι...Και τηλεόραση με κώλο, από τ'ς παληές... Λέω, δε μπάει τούτος 'δω... Σ'ν επόμενη συνέλευση θα σκιστούμε...», πτσιτ!...αυτοκαθαριζόμενο δόντι...

Κάμψη του κορμού εμπρός, παύση του κομπολογίου: «Θαρθείς στη συνέλευση;»

«Μπα, δε νομίζω..», λάδωμα αλυσσίδος...

Επαναφορά του κορμού στην αρχική θέσις, επανέναρξις της χάντρας: «Τότε, πάει καλά...»

Κενό..ίσαμε πέντε δευτερόλεπτα.....

Κι άλλο κενό...ίσαμε άλλα πέντε.....

«Και τώρα το λαδώνεις, σα να λέμε...;», κάμψις υπε-

ροφρύου τόξου...

«Ε, θέλει κι' αυτό τη φροντίδα του...», γύρισμα της αλυσσιδός προς τα πίσω...

«Σα ντις γκόμενες, χαχαχα! Με πιάνεις!» σκουντιά σε αριστερό ώμο...Φτσιτ! Ροχάλα βεβιασμένη, δευτερευούσης σημασίας...

«Και σαν τους πολιτικούς!»...Ξεβίδωμα τάπας αεροθαλάμου...

Φρύδια κάτω, το βλέμμα του καρχαρία: «Γιατί, οι γκόμενες δε σ' αρέσουν...;»

«Καλές είναι...»

Βλέμμα υπό γωνία: «Τι καλές είναι! Ή σ' αρέσουν ή δε σ' αρέσουν!»

«Μ' αρέσουν οι γυναίκες, όχι οι γκόμενες...»

Περιστροφή κεφαλής, μάσημα ανύπαρκτης τσίχλας:

«Μά' στα!...Σα νε λέμε, δε γαμείς!»

«Μου πιάνεις την τρόμπα, σε παρακαλώ...»

Ανύψωση σε ορθία στάση: «Να στηνε δώκω εννοείς, όχι να στηνε πιάσω.....Αν και δε ξεκινάμε καλά...», απότομη κάμψη κεφαλής στο πλάι και άμεσος επαναφορά, κάτι σαν Ρόκυ Μπαλμπόα... περπάτημα βαρύ, μονόλογος: «Άκου, τη ντρόμπα...»

«Ευχαριστώ!», φσιτ, φσιτ, φούσκωμα αεροθαλάμου μετά προκλητικών κινήσεων της χειρός, τας οποίας τεχνηέντως αποφεύγει το βλέμμα του κομπολογούντος...

Κενό αξίας τριάντα εννέα δευτερολέπτων...

«Τι λέγαμε... Στάσου να δεις.....Α! ναι! Έχεις καμμία.. γυναίκα', τέλος πάντονε...;»

«Έχω, παντρεμένος είμαι... Έλα τώρα κοντά και κράτα το τιμόνι ίσιο να δω τα τακάκια και τον λαιμό!», σπεύσις προς το εξάρτημα κατεύθυνσης, φύλαξις κομπολογίου εντος αριστερής τσεπός του σακκακίου...

«Έτσι καλά είναι;», βλέμμα ενδιαφέροντος...

«Λίγο πιό σφικτά, να μην κουνιέται, αν μπορείς...», διαρκείς ωθήσεις που εξωθούν αμφοτέρους σε παρακολουθητικές των του ποδηλάτου κινήσεων...

«Αν μπορώ, λέει... Τί είμαστε, τίποτα λουλούδες είμαστε...», βλέμμα αυτοεπιβεβαίωσης...

«Πιάσε τον τροχό ανάμεσα στα πόδια σου να μην κουνιέται! Σφικτά!»

«Πώς; Έτσι;», βλέμμα μικρού παιδιού...

«Α, μπράβο!!! Τώρα βοηθάς!»

Κενό πλήρες προσπαθείας, άνευ ετέρου νοήματος ή υπαινιγμού...διαρκείας δεκαοκτώ δευτερολέπτων...

«Είχα κι' εγώ ένα ποδήλατο...Παληά...», βλέμμα συστολής αναμειγμένο με ενοχή και πιθανόν με νοσταλγία...

«Και γιατί το παράτησες...;» παύση εργασιών, σκούπισμα μετώπου με ανάστροφη δεξιιάς χειρός, ελευθέρως εμπροσθίου τροχού από του μηριαίου εναγκαλίσματος...

Βλέμμα στις πλάκες του πεζοδρομίου: «Ξέρω' γω...βαρέθηκα.....μεγάλωσα..... Ντρεπόμουνα και τους άλλους στο καφενείο...έμπλεξα και με δουλειές...», κομπολόι εντός της τσεπός ακόμη...

«Και πού τόχεις, για νάχουμε καλό ρώτημα;»

«Κάτω, εδώ στο υπόγειο πού' ναι ο καυστήρας»,
βλέμμα γεμάτο συγκαλυμμένη ελπίδα...

«Δεν πας να το φέρεις να του ρίξουμε μια ματιά, λέω
'γω και ν' αφήσεις τις μαλακίες...;»

«Ωπα, αδερφάκι! Είπες παληκουβέντα; Είπες 'μα-
λάκα' ή μου φάνηκε...».....χαμόγελο... «Δικός μας εί-
σαι ρε, και σε πέρασα για κανα πατάτα από 'κείνους
που λένε 'πιπί' και 'μιμί'...»

Απέκδυσις του σακκακίου: «Πα' να το φέρω...»

Λοιπό Σάββατο, καλώς.

Αμφότερα τα ποδήλατα εκινήθησαν αρκετός έως αε-
νάως μετά της δεούσης προσοχής και επί του οδο-
στρόματος με ωμέγα, περικαλώ...

Έτερον Σάββατον, Κικίτσα αναμένεται ακολουθή-
σει, όβερ.

Θάρθει και η σύζυγος του ποδηλάτου, ως προσώπου
ενοουμένου και ουχί ως μηχανής.

Καλώς.

Καφενείο εξήτησε βερεσέδια.

Έξτρα καλώς.

Κομπολόι απωλέσθη.

Κακώς, διότι ήτο του παππού μου...

...Επατινάρισαν τα φρενάκια μου

Δε ξέρω πώς ακριβώς! Απλό είναι, εμά δε το κατά-
λαβα.

Επατινάρισαν τα φρενάκια μου, κύριε διοικητά μου,
δεν έπιασαν τα ευλογημένα και του τόπα του Λαζα-
ρίδη, σφίχτα γιατί είμαι προς το γεμάτο, τίποτε αυ-
τός, ξερό κεφάλι, σατράπικο, πάρτα τώρα τα τρεχά-
ματα και τα ρεζιλίκια...

Η κυρία, από την άλλη,...φτού, σκόρδα...., όχι, δεν
ειρωνεύομαι, κύριε αστυφύλαξ μου, η κυρία το λοιπό,
πέρναγε με το πάσο της, και δικαίωμά της θα μου
πεις κύριε αρχιαστυνόμω μου, να περνάει και στο ρε-
λαντί.

Μα και να ήθελε κύριε ενωμοτάρχα μου, δεν θα ημ-
πορούσε να περάσει γρηγορότερα...έξι πόδια ήθελε
να σουρεί τέτοιο βάρος.....καλά δεν το ξαναλέω,
κύριε σταθμάρχα μου...

Έ, γλίστρησε το λοιπό το ποδήλατο και έπεσα επά-
νω στην μαντάμα, που επί της στιγμής εκείνης ατυ-
χώς εκατανάλωνε ένα κυπελλάκι παγωτό, κύριε
αστυφύλαξ μου, από τα φτηνά με το πολύ σιρόπι,

που μετάνιες άδειασε απάνω στο φόρεμα της κυρίας, που, όπως εσημείωσα ήταν και λίγο παραπάνω απ το κανονικό σε κιλάκια και ήθελε να σαβουρώνει και μέσ τη μέση του δρόμου !!!

Τέλος πάντων, «βλάκα» μου λέει «στραβομάρα» μου λέει «τι το θες το ποδήλατο και δεν πας να ξύσεις πατσές» μου λέει, σηκώνει και την τσαντάρα κύριε υποδεκανέα μου και μου κάθεται μιά εδώ, να εδώ που έβγαλα και την καντήλα, στο δοξαπατρί και με ζαβώνει.

Όχι, κύριε απαντέ μου, δεν ήταν πολύ βαρειά η τσαντάρα, ευτυχώς δηλαδή, κυλότες είχε μέσα,... Τί που το ξέρω, εσκίστηκε η τσαντάρα και απλώθηκαν οι κουρελούδες στον δρόμο!... Εμ, πώς, κύριε τροχονόμ μου, κουρελούδες ήσαντε, ξέρω τί λέω!...αντίσκηνα εκστρατείας!!!!...καλά, δε το ματαξαναλέω... Εμ, πώς! Πώς να μη ζαλιστώ, κύριε τροχαίε μου, με τη μπούφλα! Τι θα πει, κυλότες είχε, πώς έλαχε και ζαλίστηκε...Βλέπεις η μαντάμα είχε ψωνίσει από αδερφούς Πανέρη και είχε σηκώσει το μαγαζί, τρία κομμάτια στο τάλαρο, ε, είπε να πάρει νάχει, μπας και πιάσει καμμιά κατοχή και δε προφτάσει...

Πώς μου τόπες αυτό κυρ ενωμοτάρχα μου;...ελαφριές είναι οι κυλότες; Λάαααθος!...Των αλλονώνε γυναικόνε, όχι της μαντάμας, κύριε αστυφυλακούλη μου....

Ποιά τυρόπιτα; Όχι, την τυρόπιτα την επέταξε για τζέρτζελο ο παραδίπλας, που εκαθότουνε στο τυροπιτάδικο και εγέλαγε με τη μαντάμα. Όοοοοχι, την

επέταξε σε μένα, αλλά, την εμάζωξε η κυρία στη μάπα, καθότι ζαμπονοτυρόπιτα και πλανάρισε ελαφρώς έως αρκετά. Και τη σιφούνισε στο αριστερό μαγουλάκι της μαντάμας, κύριε αστυνόμ μου.

Ε, ναι, μετά από αυτό, με παράτησε και χιούμηξε στον αυτόν που επέταξε την τυρόπιτα «έλα δω, βρε σκερβελέ» του λέει «ντροπή σου να βαρείς τις γυναίκες του κόσμου» του λέει, έκλαιγε εκείνος απ' τα γέλια, τσαντίζεται η μανταμάρα, του τρεσσάρει μια με την τσάντα, όχι αυτή με τα βρακιά, την άλλη με τα μανά, κύριε τροχοφύλαξ μου... Ναι, μανά είχε μέσα, απο φτούνα που βάφουνε τα νύχια... Ε, το μανό, τα μανά, κύριε μοίραρχε, τι διάολο, γράμματα ηξεύρουμε τα πρέποντα...

Έμα αυτό σου λέω, κύριε αστυφυλακονόμ μου, δεν ήντουσαν αίματα, έσπασε το πηλιπίδι με το κόκκινο μανό και του εκύλαγε στο μάγουλο.

Τονε βλέπει η χοντρή,πώς;...ε, καλά,..... συγγνώμη κύριε ανθυπασπιστά μου, δε το ξαναλέω, τονε βλέπει που λες, η κυρία με τα πιασιματάκια, πατάει τις φωνές «τον εσκοτώσα, τον εσκοτώσα, φέρτε ένα αστυνόμο να πιάσει ετούτονα» και δείχνει εμένανε...το φελέκι μου μέσα...!

Παρανόησις! Το πουκάμισο δεν του τόσκισα εγώ κύριε αστυνόμ μου, ο ταξιτζής του τόσκισε! Έλα μου ντε! Ποιός τούπε να σταματήσει! Είδε φασαρία, εκατέβηκε, που να μην έσωνε...

Τονε βλέπει με τις μπογιές στα μούτρα, σου λει αίματα είναι, πάει ο σαράφης τονε χάνουμε, πιάνει τον

αποτέτοιο με την τυρόπιτα, όχι δεν την κράταγε την τυρόπιτα, την είχε πετάξει, κύριε ταγματάρχα μου, αφού το περιέγραψα, και μάλιστα εξεκαθάρισα πως επρόκειτο περί ζαμπονοτυροπιτός, κύριε αποτέτοιο μου, τονε πιάνει λοιπόν, και αρχινάει να τονε τραβάει με το ζόρι να τονε βάλει στο ταξί.

Δεν εμπόραγε εφτούνος να μιλήσει από τα γέλια, πέφτει κάτω, τον αρπάζουν δύο μαζί, ο ταρίφας κι ένας εμποροϋπάλληλος από δίπλα, κι αρχινάνε να τονε σπρώχνουνε να μπει μέσα να τονε πάνε στον Ερυθρό.

Κλωτσάει εκείνος ο αποτέτοιος δεξά-ζερβά να μη τονε βάλουνε στο ταξί «αφήστε με ρε πούστηδες» είπε για την ακρίβεια..., καλά δε θα μιλάω με ακρίβεια,... δε τόξερα,...και....μα....μούπατε να τα πω όλα με το νι και με το σίγμα όμως,..... εσείς έτσι μούπατε.... Άααα, καλά, δεν εκατάλαβα....λοιπόν, τίποτα εκείνοι, το βιολί τους να τονε τραβάνε, μαζώνει ο ένας μια κλωτσά στα πωσταλένε, πέφτει χάμω, σηκώνεται ο τυρόπιτας αρπάει τον ταρίφα....Α! ούτε αυτό να μην το λέω...ε, καλά, δεν το λέω..., τον αρπάζει που λες, «τί θες βρε αρχ...» το πρόλαβα κύριε ενωμοτάρχα μου, το πρόλαβα και μπράβο μου, «τι θες» του λέει «και μπαίνεις στη μέση, τον σακάτειψα τον άνθρωπο για πάρτη σου, φουσημένε».

Όοοοοοοοοοχι, δε τονε χτύπησε, μόνο φουσημένο τον είπε, ο άλλος από το μαγαζί τονε χτύπησε «έλα μέσα γ@μώ το μπελά σου» του είπε «εγώ πλερώνω μιστά για να δουλεύεις τον τόρνο και' συ πας και μου μπλέ-

κεις σε καυγάδες» τούπε και τονε κλώτσησε στον πινδό.

Έ, μετά από τέτοια αποκάλυψις, καταλαβαίνετε κύριε γενικέ μου, ότι η σύρραξις πήρε διαστάσεις....Τί πα' να πεί ποιά αποκάλυψις...;...τόρνο δούλευε ο άνθρωπας, ε τονε πήρανε στο ψιλό όλοι οι παριστάμενοι, βούτηξε κι'αυτός ό,τι πρόχερο βρήκε μπροστά του, δηλαδή την τρόμπα του ποδηλάτου μου, σταμπάρισε τον πιό κοντινό, που συφτωματικώς ήτο ο αφεντικός του και του την σφήνωσε εκεί που την εντοπίσατε, κύριε επιθεωρητά μου...

Πώς...να σταματήσω; μάλιστα, να σταματήσω την κατάθεσις...Πώς;;; Αθώς...! Εφκαριστώ, κύριε αρχιαστυνόμε μου,...δηλαδή να πα'αίνω....Μιλ μερσί,δε θα το ξεχάσω ποτές από μέρους σας,.....όχι, δε θα ξανατρέχω στην κατηφόρα.....ναι, μάλιστα.....θα χάσω και κανα κιλάκι.....εφκαριστώ απερρι ο ρί σ τ ω ς Μόνο.....να,....να ρωτήσω κατιτίς....., αν επιτρέπετε και με το συμπάθειο, δηλαδή.....Ναι,....την τρόμπα από πού να τηνε ζητήσω.....;

Sniper

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το κείμενο είναι τεράστιο και σε ορισμένα σημεία ιδιαίτερα σκληρό.

Αποσπάσματα από την συνέντευξη του ελεύθερου σκοπευτή Λ... Α... στον πόλεμο της Σερβίας.

.....
 . . .

Ποιό όπλο φοβήθηκες περισσότερο;

Το G3 και το M4. Ξέρω, νομίζεις πως θα σου λεγα το Kalashnikov, αλλά η αλήθεια είναι ότι, δεν το φοβήθηκα ποτέ στα χέρια άτακτου στρατού που δεν ξέρει να το κουμαντάρει. Τα άλλα δύο όμως, είναι επικίνδυνα στα χέρια οποιουδήποτε. Τέλος πάντων, πρέπει να έχει κανείς στο νού του πως δεν σκοτώνει το όπλο, αλλά, ο χειριστής.

Αυτά βέβαια, σταμάτησαν να με απασχολούν μετά που άλλαξα θέση στο πεδίο μάχης.

Πότε αποφάσισες να γίνεις ελεύθερος σκοπευτής; Δεν το αποφασίζει ο στρατιώτης αυτό. Ο λοχαγός μου, είχε παρατηρήσει πως σημάδευα περισσότερο και έρχα λιγότερες σφαίρες από τους άλλους. Με-

τά μια μέρα με πήρε κι'ανεβήκαμε σ'ένα λόφο πάνω από την Μπ..... και μου ζήτησε να χτυπήσω κινούμενους στόχους.

Τώρα, από δω και κάτω δεν νομίζω πως θα σ'αρέσουν αυτά που θ'ακούσεις και μάλλον πρέπει να σταματήσουμε πριν σου φτιάξω εφιάλτες μες'το μυαλό σου. Δεν είμαι αυτό που βλέπεις ή, αυτοί που ανάμεσά τους νιώθεις ασφαλής δεν είναι ούτε εκείνοι αυτό που βλέπεις.

Δηλαδή;

Εγώ, σκοτώσα. Εσύ δεν έχεις σκοτώσει, τουλάχιστον όχι ακόμα. Πριν απ'αυτό, ήμουν όπως είναι και οποισοδήποτε γνωστός σου, ήρεμος, άκακος, ακίνδυνος. Μετά, χανόταν η πατρίδα, σκοτώθηκαν κοντινοί μου άνθρωποι και άρχισα να ανασαίνω αλλιώς, να στο πώ έτοι. Απαλά, ρυθμικά, βαθειά και σταθερά για να μένει η κάννη ακίνητη.

Πάμε στις δοκιμαστικές βολές;

Επιμένεις...

Λοιπόν, βρήκαμε ένα σημείο στον λόφο πάνω από την πόλη και αρχίσαμε τις βολές. Απ'την αρχή μου είπε να αφήσω πίσω το όπλο μου, ένα Tokarev, και χρεώθηκα ένα Dragunov, ένα όπλο για ελεύθερους σκοπευτές, ένα τέρας που έκοβε άνθρωπο στα δύο στα πεντακόσια μέτρα. Δεν το ήξερα αυτό εγώ μέχρι εκείνη την ημέρα. Το έμαθα όταν ο πρώτος στόχος τσακίστηκε στα δύο σαν σε παιχνίδι. Πώς παίρνεις ένα καλάμι και τσακίζεις τα αγκάθια όταν είσαι μικρός, έτσι. Μετά έπρεπε να συνεχίσω μέχρι να πε-

τύχω κι' άλλους, γιατί αυτό είναι και το ζητούμενο, να φας αρκετούς πριν προλάβουν να κρυφτούν και μετά, να περιμένεις τους άλλους που θα πάνε να σώσουν τους πρώτους.

Είπες «στόχος». Ήταν απλοί στόχοι χωρίς ανθρώπινη υπόσταση;

Άμα είσαι μακριά και δεν βλέπεις τα μάτια τους είναι έτσι ακριβώς. Στους αμάχους, τα μάτια είναι το πρόβλημα. Ενώ τί νομίζεις πως βλέπεις μέσα απ' το σκόπευτρο, όρθια σκουληκάκια με μερικές λεπτομέρειες. Σε νοιάζει μόνον το κεφάλι και ο θώρακας, εκεί επικεντρώνεται η προσοχή σου, τα υπόλοιπα ούτε καν τα παρατηρείς.

Αυτός που είπες «πρώτος στόχος» για παράδειγμα, δεν ήταν για σένα ένας στρατιώτης με οικογένεια, με παιδιά, με μάνα και γυναίκα;

Γ' αυτό σου είπα να σταματήσουμε λίγο πριν, για να μην φτάσουμε σε αυτό το δύσκολο σημείο.

Έρχεσαι σε δύσκολη θέση;

Όχι,...εσύ έρχεσαι σε δύσκολη θέση. Εγώ έχω γνωρίσει το τέρας που είναι μέσα μου ή ότι είναι τέλος πάντων αυτό το πράγμα, εσύ ακόμα δεν πιστεύεις πως υπάρχει.

Ίσως και να υπάρχει. Πάμε παρακάτω;

Ας πάμε. Λοιπόν, ο πρώτος στόχος, που ζητάς να μάθεις, ήταν μια ηλικιωμένη με δυό σακκούλες στα χέρια. Απλό. Αυτή πέρναγε, αυτήν βρήκα. Την σταύρωσα στο σκόπευτρο ακριβώς πάνω από την μέση και τράβηξα απαλά την σκανδάλη. Το όπλο αυτό δεν

κλωτσάει, δεν σ' αφήνει να ταρακουνηθείς πολύ, είναι έτσι φτιαγμένο για να μένεις απαρατήρητος. Περνάει ελάχιστος χρόνος, νομίζεις πως την έχασες και μετά βλέπεις τον άλλον να διπλώνεται και να μένει ακίνητος κάτω.

Δεν σε βλέπανε, δεν καταλαβαίνανε από πού έρχιχες;

Εκείνη την ώρα τους νοιάζει μόνον να κρυφτούν και αφήνουν τις περιέργειες για τους αρμόδιους. Στο κάτω-κάτω, τί θα κάνανε και να ξέρανε πού ήμουν. Ανοχύρωτη πόλη χτυπάγαμε, δεν υπήρχε στρατός, σου είπα, κάναμε εκπαίδευση και θέλαμε στόχους χωρίς προβλήματα.

Μετά;

Μετά, τίποτε, γράφτηκα στη λίστα, χρεώθηκα το όπλο και μπόλικες σφαίρες, φορτώθηκα και κάμποσες κονσέρβες με φαγητό και έφυγα.

Θέλεις να μου εξηγήσεις λίγο περισσότερο...;

Κύττα, ο ελεύθερος σκοπευτής δεν έχει μονάδα που να πρέπει να παρουσιάζεται κάθε πρωί και προσκλητήρια και τέτοια. Πάς, παίρνεις τα χρειαζόμενα και τραβάς για όπου νομίζεις καλύτερα και μένεις εκεί για όσες μέρες σου φτάνουν τα τρόφιμα ή οι σφαίρες, ό,τι τελειώσει πρώτο. Πώς θα φτάσεις εκεί, πώς θα κρυφτείς, από πού θα φύγεις, είναι δική σου δουλειά.

Εσύ πού πήγες;

Διάλεξα μια πόλη στα τρία χιλιόμετρα περίπου από το μέτωπο, οχυρωμένη αυτή με μια μικρή φρουρά.

Βρήκα ένα σημείο και στήθηκα

Το ψηλότερο σημείο της πόλης δηλαδή...

Όχι, ποτέ εκεί, αυτό κυτάνε πάντα όταν αρχίζεις να ρίχνεις και σε λίγο σε έχουν κομματιάσει, γιατί δεν σου ρίχνουν με όπλα χειρός, ρίχνουν καταπάνω σου οβίδες και όλμους για να γκρεμίσουν και σένα και το κτίριο μαζί. Διαλέγεις λοιπόν, ένα κτίριο με καλή θέα που υπάρχουν άπειρες επιλογές για να μπορείς να ρίξεις και να μετακινηθείς. Στη περίπτωση που λέμε τώρα, διάλεξα ένα παλιό κυβερνητικό κτίριο με πολλά παράθυρα στην πρόσοψη και έστησα την φωλιά. Έχει κάποιον συγκεκριμένο τρόπο;

Έ, πρέπει να ξέρεις, να βάζεις το μυαλό σου να δουλεύει ανάποδα. Εγώ επειδή δεν είχα και πολλές επιλογές για διαφυγή, έστησα πολύ προσεκτικά. Πολύ μέσα απ'το παράθυρο, πάνω σε δύο παλιά γραφεία, κάτι σαν τραπέζια, έβαλα τα τσουβαλάκια με την άμμο, καθάρισα καλά το παράθυρο από τα σπασμένα τζάμια και τα αγριόχορτα που είχανε φυτρώσει, γιατί τα αέρια από το όπλο μπορούν να τα κουνήσουν και να σε προδώσουν. Έβαλα κάτω κουβέρτες για να είμαι άνετα και άρα ακίνητος για πió πολύ, και στήθηκα.

Στρατιώτες αυτήν την φορά;

Έχεις λάθος εικόνα για τον πόλεμο, όπως είχα κι'εγώ. Όχι, όχι στρατιώτες...Πολίτες χτυπάς, πολίτες σαν εσένα σαν την μάνα σου και σαν εμένα, τουλάχιστον τώρα (γέλια)...

Ο πόλεμος είναι επίδειξη σκληρότητας, δεν είναι

ηρωισμοί και αυτοθυσία. Σκέψου σαν να θες να πάρεις εκδίκηση. Δεν λές, από αυτόν θα πάρω, από αυτόν δεν θα πάρω, αυτόν τον κόβω, αυτουνού του την χαρίζω. Σε νοιάζει μόνον να χτυπάς όσο γίνεται περισσότερους χωρίς να σε χτυπάνε. Και άμα χτυπάς στρατιώτες, σε κηνυγάνε, γιατί οι στρατιώτες είναι πολύτιμοι. Ενώ οι πολίτες...έ, ας πληρώσουν κι'αυτοί ένα τίμημα, έτσι σκέφτονται όλοι, και οι δικοί μας και οι δικοί τους. Θέλεις να δημιουργείς πανικό και φόβο, αυτό είναι. Και όταν χτυπάς άμαχους δείχνεις ότι είσαι αδίστακτος και τότε φοβούνται όλοι, όχι μόνον οι πολίτες.

Και μετά είναι και η μνήμη, που δεν σ'αφήνει νάσαι αλλιώς. Έρχονται κάθε μέρα οι αξιωματικοί και σου διαβάζουν τί κάνανε οι απέναντι, πόσους σκοτώσανε, τις γυναίκες που βιάσανε, τα παιδιά που χαθήκανε, τις πόλεις που γκρεμίσανε, έ, δεν αντέχεις, θες να κάνεις τα ίδια.

Όμως, κατά βάθος, είσαι άνθρωπος, κάτι νιώθεις.... Να σου πω. Είναι μέχρι να ρίξεις την πρώτη βολή της ημέρας, να φύγει ο πρώτος δισταγμός. Μετά βλέπεις την έκπληξη μαζί με τον πανικό όταν συνειδητοποιούν τί συμβαίνει, γιατί μην ξεχνάς πως μέσα σε όλους τους ήχους μιας εμπόλεμης ζώνης, δεν ξεχωρίζουν τον κρότο του όπλου από τόσο μακριά, απλώς βλέπουν κάποιον να πέφτει και ξέρουν πλέον... Μετά, τρέχουν να καλυφθούν και αυτό σε ερεθίζει περισσότερο, θες να πετύχεις κι'άλλους, να μην σου ξεφύγουν, να μην χαίρονται που στην έσκασαν.

Πόσους προλάβαινες συνήθως;

Το πολύ μέχρι τέσσερεις, ποτέ παραπάνω και συνήθως, δύο. Δεν μπορείς, σε μπερδεύει το ότι κινούνται προς όλες τις κατευθύνσεις και σε πιέζει το ότι δεν μπορείς να ρίχνεις συνέχεια, θα σε βρουν.

Και τελικά, πώς κατέληξε να γίνει το ποδήλατο εφιάλτης σου;

Α, απότομα άλλαξες θέμα...

Προσπαθώ να καταλάβω πώς από όλην αυτή την φρίκη, πέρασες στην ζωγραφική και στην συνέχεια μου κάνει εντύπωση το ότι, στους περισσότερους πίνακές σου υπάρχει κάπου ένα ποδήλατο, περισσότερο σαν ένας απειλητικός ίσκιος παρά σαν απεικόνιση αυτή καθ'εαυτή.

Τώρα, περνάς σε κάτι δύσκολο για μένα. Έπιασα πινέλο στα χέρια μου για να ξεφύγω από την τόσο δυνατή εικόνα του ποδήλατου που είχα μέσα στο μυαλό μου. Έπρεπε να βγάλω ένα κομμάτι της μνήμης απο μέσα μου για να μην τρελλαθώ, τουλάχιστον όχι εντελώς...

Αν θέλεις, μπορούμε να σταματήσουμε εδώ...

Όχι, όχι, αφού το ξεκινήσαμε θα το τελειώσουμε όπως πρέπει.

Λοιπόν;

Λοιπόν, μια μέρα, την τέταρτη ή την πέμπτη που ήμουν εκεί στημένος και ο κόσμος ήδη πέρναγε τρέχοντας από το εκτεθειμένο σημείο της πλατείας ξέροντας πως μάλλον ήμουν ακόμα εκεί τριγύρω, πέρασε για πρώτη φορά ένας ποδηλάτης. Πρέπει να

σου πω πως, δεν έρριχνα κάθε μέρα. Δημιουργείς έτσι μια αβεβαιότητα και μια ελπίδα πως μπορεί και να τη γλυτώσουν, οπότε μετά η διαπίστωση πως είσαι ακόμη εκεί, γίνεται οδυνηρή, τους τσακίζει τα νεύρα. Διακρίνω πως ακόμη σκέφτεσαι και μιλάς για όλους αυτούς με μια σκληρότητα.

Ακόμη ξένοι μου είναι, ακόμη στόχοι...Το έχω παραδεχτεί και σου λέω ξεκάθαρα πως είναι μια σκληρότητα που δεν θέλω να αποχωριστώ, έζησα έτσι, τώρα δεν θ' αλλάξει τίποτε αν προσποιηθώ πως ξαφνικά λυπάμαι...

Και ο ποδηλάτης;

Αυτός πέρασε, όπως σου είπα, μια μέρα από την πλατεία.

Πέρασε σαν να πήγαινε μια βόλτα και τίποτε να μην είχε αλλάξει γύρω του, σαν να μην υπήρχε ο πόλεμος. Μου φάνηκε παράξενο και ούτε πέρασε απ'το μυαλό μου να τον κόψω, μόνον τον έβλεπα να κυλάει και αυτό ήταν όλο. Είχα δει πριν τον πόλεμο μια θεατρική παράσταση, όπου ξαφνικά ένας με ένα κερί πέρναγε μέσα απ'την σκηνή χωρίς να κάνει τίποτε άλλο και όλοι μεμιάς άλλαζαν συμπεριφορά. Αυτόν μου έφερε στο μυαλό. Με γύρισε πίσω, στον καιρό της ειρήνης, σαν να με πήγε στα παιδικά μου χρόνια, αθώο, αγνό.

Τότε που έκανες και 'ου ποδήλατο...

Όχι, ούτε είχα ποτέ, ούτε και έμαθα ποτέ να κάνω. Απλώς, το ποδήλατο τόβλεπα πάντα σαν κάτι πολύ καθαρό, πολύ ειλικρινές και άμεσο, από μικρός. Δυό

σίδερα με δύο ρόδες και από κει και πέρα δική σου δουλειά το να το στήσεις και να πας....

Λοιπόν;

Πέρναγε κάθε μέρα από τότε και μετά, και κάθε μέρα, τον χάζενα με το ίδιο άδειο μυαλό. Στο μεταξύ είχαν χαλαρώσει και οι υπόλοιποι, νόμιζαν πως είχα φύγει, δεν έρριχνα πιά.

Μια μέρα άργησε να περάσει, δεν φάνηκε εκεί λίγο πριν το μεσημέρι και εγώ χτύπησα έναν περαστικό, λίγο σαν από περιέργεια για να δω, αν θα περάσει άμα ξέρει πως είμαι ακόμη εκεί...

Φάνηκε μετά από μερικά λεπτά, πρέπει να είδε την πλατεία άδεια, να κατάλαβε, όμως συνέχισε να κάνει πετάλι. Όπως ήμουν ζεστός από το πρώτο χτύπημα σκέφτηκα να ρίξω μια, μόνο για να τον τρομάξω. Σημάδεψα δίπλα και μπροστά του και έρριξα. Είδα ξεκάθαρα την σφαίρα να τινάζει το χρώμα πλάι του, το είδε κι' αυτός. Σταμάτησε. Χωρίς να αφήσει το ποδήλατο ανάμεσα από τα πόδια του, γύρισε και κύτταξε προς το κτίριο που κρυβόμουν. Ερευνητικά, αργά, έψαχνε να βρει σε ποιο παράθυρο μπορεί να ήμουν. Δεν σκέφτηκε πως θα ξαναέρριχνα, υποθέτω πως ήξερε πως αν ήθελα τον είχα καθαρίσει με την προηγούμενη, πως δεν ήταν αυτός ο σκοπός μου.

Τον κύτταγα και με κύτταγε, τουλάχιστον κύτταγε προς την μεριά μου. Σαν δύο γνωστοί που συναντιούνται και δεν έχουν τί να πουν.

Μετά, ανέβηκε στη σέλλα και κύλισε. Άρχισα να αμφοισβητώ τον εαυτό μου. Σκέφτηκα πως με είχε σί-

γουρο, πως ήταν βέβαιος ότι δεν θα τον χτύπαγα. Ή πάλι μπορεί και να με προκαλούσε να τον χτυπήσω. Έφτιαξα μια ιστορία μέσα στο μυαλό μου, πώς είχε χάσει αυτούς που είχε στον πόλεμο και έψαχνε να βρει τρόπο να πεθάνει ή δεν τον ένοιαζε.

Πέρασαν τρεις μέρες χωρίς να τον δω, χρειάστηκε κιόλας να λείψω μιάμιση μέρα για να πάω μέχρι τις δυνάμεις της εγγύς υποστήριξης στο σημείο ανεφοδιασμού, για να πάρω πυρομαχικά και κονσέρβες.

Όταν γύρισα στην θέση μου είχα πάλι το ίδιο παγωμένο μυαλό όπως και πριν συναντήσω τον ποδηλάτη. Είχα μιλήσει με τον καινούργιο λοχαγό μου, ο παλός είχε αποσπαστεί στο δυτικό μέτωπο, και με είχε ενημερώσει για όλες τις εξελίξεις που δεν ήξερα.

Πήρα θέση και περίμενα. Φάνηκε. Σημάδεψα και τράβηξα την σκανδάλη σαν να ήμουν κάποιος άλλος στρατιώτης....

(παύση)

Θες να σταματήσουμε για λίγο;

Δεν θα αλλάξει τίποτα...Σκέφτομαι μόνον πως να σου περιγράψω το πώς ένιωσα. Δεν ήταν κάτι απλό, και δεν λέγεται με δύο λέξεις...

Η σφαίρα τον πέτυχε κατάστηθα, τον τίναξε πίσω με τόση δύναμη, που έφυγε από την σέλλα σαν να είχε χτυπήσει πάνω σ' ένα αόρατο κλαδί. Δεν ήταν η δύναμη του όπλου που μούκανε εντύπωση, ούτε το ότι δεν είχα ξαναχτυπήσει ποδηλάτη για να ξέρω πώς θα συμπεριφερθεί. Το ποδήλατο, αυτό ήταν το παράξενο....Συνέχισε μόνο του να προχωράει, χωρίς τον

αναβάτη του, αυτός είχε φύγει από πάνω του και το ποδήλατο τσουλάγε ακόμα.

Η σκηνή μου φάνηκε τόσο παράδοξη, που ήταν σαν να πέρασαν από μπροστά μου τα φαντάσματα όλων εκείνων που είχα σκοτώσει, συρμένα από 'κείνο το ποδήλατο....

Για μήνες έψαχνα λόγια να μιλήσω με τον εαυτό μου, έλεγα πως ήταν φυσικό, μετά έλεγα πως ήταν συμβολισμός της ζωής που συνεχίζει, μετά πως ήταν μια λύτρωση για εκείνον τον δύστυχο, μετά πως το ποδήλατο είχε δική του ψυχή, ύστερα πως έδειχνε πως ο πόλεμος θα συνεχιστεί, ούτε που θυμάμαι πόσες ιστορίες κοντά στα όρια της παράνοιας είχα φτιάξει για να προφυλαχτώ από την μνήμη εκείνη, καταλαβαίνεις, ένιωθα σαν προδότης...

Σκέψου πως είχα παρατήσει το όπλο και όλα τα πράγματα και τον εξοπλισμό στην θέση του και είχα σηκωθεί και είχα φύγει, είχε τελειώσει ο πόλεμος για μένα από την μέρα με τον ποδηλάτη και μετά, το ένιωθα, το ήξερα, δεν είχε νόημα να μένω πιά εκεί.

Ο γιατρός έκανε μια πρόχειρη διάγνωση για να γλυτώσει χρόνο και σπάσιμο νεύρων και μ'έστειλε πίσω. Βρήκα την κορούλα της αδερφής μου ορφανή και την μάνα μου, όμοια με δεκάδες άλλες γυναίκες που είχαν περάσει από τα μάτια μου.

Μια μέρα, η μικρούλα έπαιζε με κάτι παληομπογιές που είχε ο πατέρας της και έβαφε τις καρέκλες, πήγα κοντά, βούτηξα το δάχτυλό μου στο χρώμα και άρχισα να τραβάω γραμμές πάνω σ'ένα χαρτόνι. Με-

μιάς, ένιωσα να ξαλαφρώνω, σαν κάτι που ήταν κλειδωμένο μέσα μου, να βρήκε πόρτα και να βγήκε, μια ευφορία παράταιρη με την κατάσταση μου με έπιασε, αλλά, μόλις μπόρεσα να ζωγραφίσω συνειδητά κάτι, ανακάλυψα πως το χέρι μου πήγαινε σχεδόν μόνο του και έφτιαχνε ένα ποδήλατο.

Όσο πέραγε ο καιρός κατάφερα να ζωγραφίσω καλύτερα, να φτιάξω αυτά που ήθελα. Δεν αντέχω όμως να τελειώσω πίνακα χωρίς ένα ποδήλατο σε κάποια γωνιά. Το θέλω εκεί όχι σαν συγγνώμη, αλλά σαν παρέα με 'κείνον που δεν μιλήσαμε ποτέ, περισσότερο σαν να τον βάζω να με κυττάει, να με βλέπει.

Ναι, αλλά, δεν ζωγράφισες ποτέ καμμία πολεμική σκηνή...

Το μόνο πολεμικό που έμεινε μέσα μου έχει μαζευτεί πάνω στην εικόνα του ποδηλάτου, αυτό είναι όλο.

Ποδήλατο σκέφτηκες ποτέ να μάθεις;

Όχι...Φοβάμαι...

richardos_

Η συνέχεια επί της οθόνης

Ο ήχος από μεταλλάκια που χτυπιούνται και τρίβονται μεταξύ τους, σαν κλαπατοίμπαλα, ήταν συνώνυμος μ' αυτόν.

Κάθε πρωϊ ακριβώς στις έξι, βρέξει χιονίσει, Κυριακές και εορτές, ο ήχος ακουγόταν βιαστικός και έντονος, σαν τον ίδιο που έκανε την εμφάνισή του μερικά δευτερόλεπτα μετά.

Ο Μανώλης, ο “Αναρχικός” το παρατσούκλι του.

Είχε εμφανιστεί στο χωριό μας μετά την αποστασία το '65, είχε βαρεθεί στην Αθήνα το κάλεσμα της αστυνομίας κάθε τρεις και λίγο για μία κουβεντούλα. Και μετά εδώ οι χωροφύλακες δεν τον ενοχλούσαν και πολύ, τον είχαν μάθει, και σαν μηχανικό, αλλά και άνθρωπο που έπιαναν τα χέρια του, τον είχαν ανάγκη. Πότε το τζιπ που χάλαγε, πότε το ‘να πότε τ’ άλλο, δεν έλεγε όχι κανενός, έβγαζε κι’ ένα πιάτο φαΐ και το νοίκι του.

Τον αγαπήσαμε, τον βάλουμε στην καρδιά μας. Έτσι που λές με το Μανώλη, μα, να σου συνεχίσω την ιστορία.

Πάνω στο μισοδιαλυμμένο του ποδήλατο, περνούσε τα πρωϊνά μπροστά μας φουριόζος, κατέβαινε την στρατηγού Κατσιμπίκουνα, έστριβε αριστερά στην πλατεία Ηρώων -που ήταν και ο καφενές του χωριού- φωνάζοντας ένα γειά, ξαναέστριβε δεξιά στη γωνιά, έκανε μια στάση στο φίλο του τον κουρέα -το σπίτι του ήταν πάνω απ'το κουρείο του- λέγανε δύο κουβέντες, και κατέληγε στο εκκλησιάκι κάτω στη θάλασσα, τον αη Νικόλα.

Παράξενη φιλία είχαν με τον μπαρμπέρη, ο ένας αναρχικός με γερή θεωρητική κατάρτιση και γνώση ιστορική, ο άλλος κομμουνιστής, στήνανε κάτι καυγάδες, τρικούβερτους. Εμείς τους ακούγαμε από το καφενείο, δεν καταλαβαίναμε βέβαια όλα τα θεωρητικά τους, αλλά γελούσαμε με ότι κατέβαζαν ο ένας στον άλλον.

Και μια φορά που λές, ο Μανώλης καταφέρνει ν' ακινητοποιήσει τον κουρέα πάνω στη πολυθρόνα που κούρευε.

Φωνάζοντας, λοιπόν σαν τους ερυθρόδερμους στα καουμποϊκα, έσυρε έξω την πολυθρόνα και πασάλειψε το Δημητράκη με τον αφρό του σαπουνιού για το ξύρισμα.

Χοροπηδώντας και αναπαριστώντας ένα υποτίθεται χορό νικητών στη Νέα Γουϊνέα, φώναζε σε όλους εμάς που είχαμε μαζευτεί τριγύρω.

Ο μπαρμπέρης όμως σαν τον Χουντίνι το μάγο, λύθηκε, αθόρυβα μπήκε στο μαγαζί, ξαναβγήκε κρατώντας την κιθάρα του και την έφερε στο κεφάλι του

ορυόμενου Μανώλη.

Το θέαμα τελείωσε, μα την άλλη μέρα παράγειλε από την Αθήνα μία κιθάρα, ο Μανώλης, μεταμελημένος για τα προηγούμενα.

Πάντως κι ο κουρέας τον αγαπούσε και δεν του κράταγε κακία ποτέ, του είχε κάνει κι' αυτός διάφορα τέτοια.

Στο μικρό εκκλησιάκι μας, τα πρωϊνά, συναντούσε τον παπα Κώστα και καθόντουσαν οι δύο τους να περιμένουν το χάραμα. Να δουν τον ήλιο να σκάει από τη θάλασσα, μετά καλημερίζοταν και έφευγε να πάει στο μπαχτσέ που περνούσε την ημέρα του. Σαράντα τόσα χρόνια δε χόρταινε να βλέπει ανατολές. Κάθε μέρα και μία καινούργια.

Εκείνο το πρωϊ που θα σου διηγηθώ, δεν ακούσαμε τα σιδεράκια να βαράνε και να τρίζουν, πράγμα που εν μέρει το περιμέναμε.

Πέρασε πεζός χωρίς την αγάπη του. Το ποδήλατό που του είχε χαρίσει χρόνια διαδρομών και μακρινών κάποιες φορές, για τις δουλειές του, δεν υπήρχε. Επίσης, μ' αυτό είχε κερδίσει σε κόντρα το γιο του ταχυδρόμου, ένα βρωμόπαιδο που δεν το χώνευε κανείς μας. Και τούτος ο αγώνας, είχαν ακουστεί σε όλα τα τριγύρω χωριά και συζητιώταν ακόμη, κάθε τόσο στον καφενέ.

Το πρωϊνό, που σου είπα, πέρασε αμίλητος, με χείλια, κάτασπρα από το σφίξιμο, μας έριξε μία ματιά σα να κατάλαβε και έφυγε.

Εμείς κατεβάσαμε τα κεφάλια, ένοχοι για μία πλάκα

που ξεκινήσαμε και την πατήσαμε οι ίδιοι. Μα, να τι είχε γίνει.

Από καιρό τ' αποφασίσαμε να του κρύψουμε το ποδήλατο για να γελάσουμε με τις αντιδράσεις από τη μεριά του.

Κανονικά λοιπόν, θα σηκωνόταν το πρωί δεν θα το εύρισκε, αφού τη νύχτα θα το κρύβαμε, και περνώντας απ' το καφενείο του Λινάρδου, να και το ποδήλατο μοστραρισμένο μπροστά του και μάλιστα φρεσκοβαμμένο και καθαρό.

Έλα όμως που την πάθαμε άσχημα. Το βράδυ ανέλαβε ο Τόνης ο Κρύος, -της Μαρούδας της θειάς σου, ξέρεις -να το πάει στο νερόμυλο του Γκουμουλή, που από τότε ήταν μισορημάδι, και να το κρύψει μέσα στα χαλάσματα.

Εκείνη την εποχή ήταν, στην περιοχή μας, ένα μικρό τσίρκο που έστησε την τέντα του εκεί πιο κάτω. Μία βδομάδα κάθισαν δεν έβγαλαν πολλά λεφτά κι' αποφάσισαν να τα μαζέψουν και να γυρίσουν από κει που 'ρθαν.

Χάνοντας αυτούς, χάσαμε το ποδήλατο και μαζί του το διάκο που ερωτεύτηκε μιαν ακροβάτισσα κι έφυγε μαζί τους.

Τι γυναίκα ήταν αυτή. Αν μπορούσαμε, όλοι θα χανόμαστε μαζί της και τι μάτια, τι τορνευτό κορμί. Για το Διάκο, δεν μας ένοιαξε και πολύ, Βλαμμένο ήταν έτσι κι' αλλιώς, αλλά το ποδήλατο! Μια πλάκα θέλαμε κι' εμείς να κάνουμε, μερικές ώρες να το κρύψουμε και τώρα, πως τον αντικρύζεις στα μάτια

και τι του λες;... Ήταν τόσο μεγάλη η ντροπή που νοιώσαμε, δεν περιγράφεται.

Κοιτάξαμε ο ένας τον άλλο με φευγαλέες ματιές και σκύψαμε το κεφάλι.

Δεν υπήρχε χώρος να σταθούμε, να μιλήσουμε, δεν υπήρχαν λόγια. Ο Δημητράκος της Ματίνας, πρότεινε να ψάξουμε την περιοχή τριγύρω μήπως βρούμε τους κλέφτες. μας φάνηκε αδύνατο να γίνει, συμφωνήσαμε όμως.

Νυχτιάτικα αρχίσαμε με αγροτικά, μουλάρια, ότι είχαμε. Σαν τότε που ψάχναμε την αγελάδα του παππού σου, στην έχω πει την ιστορία, με τον δάσκαλο απ' την Αθήνα, την είδε νυχτιάτικα μπροστά του, γυρνώντας από την ταβέρνα και τρόμαξε. Έβγαλε κραυγή δυνατή -βοήθεια, ο διάβολος, βοήθεια!!!- και όλοι καταλάβαμε που ήταν το ζώο.

Μέχρι την άλλη μέρα, τίποτα, απελπιστήκαμε. Τηλεφωνήσαμε στο δήμαρχο να έρθει, πέσαμε όλοι μαζί στη συζήτηση και το ρακί, κι' όσπου να 'ρθεί εκείνος κατεβάσαμε καμπόσο, η ατμόσφαιρα ζεστάθηκε. "Εσύ το σκέφτηκες, εσύ συμφώνησες, όχι δεν το είπα έτσι" και ούτω καθ' εξής.

Σχεδόν πιαστήκαμε στα χέρια.

Πάνω στην ώρα μπαίνει ο δήμαρχος "ηρεμείστε ρε παιδιά, δεν έγινε τίποτα, θα του πάρετε καινούριο, θα σας βρω από που και θα το παραγγείλετε".

Γυρίσαμε και τον κοιτάξαμε σα χαζοί, τόσην ώρα ούτε που το σκεφτήκαμε. Η ιδέα ήταν εξαιρετική, το άλλο είχε παλιώσει πολύ, όλο κάτι του χαλούσε, ήταν

ολόκληρο το ποδήλατο μπανταρισμένο θαρρείς με συρματάκια κι' ο Μανώλης παραπονοιάταν για τους πόνους στα γόνατά του. Ενώ αυτό, καινούργιο, γυαλιστερό, χωρίς θορύβους, με σέλλα καλή κι' όχι αυτό το σούργελο που 'μοιαζε σαμάρι γαιδιάρου απο τις πολλές επεμβάσεις, θα ήταν ωραίο δώρο, θα δικαιολογούσε και τη μεγάλη μας βλακεία.

Έτσι κι' έγινε, ο δήμαρχος μάλιστα χρησιμοποίησε γνωριμίες που είχε από το στρατόπεδο που είχαμε κοντά και την μεθεπόμενη ημέρα, ένα καταπληκτικό κόκκινο ποδήλατο, με "ταχύτητες"-άλλο πάλι και τούτο το σύστημα- ήταν στο χωριό μας.

Όλ' αυτά όμως, κρυφά. Μην το καταλάβει, ήταν έκπληξη.

Στείλαμε ένα παιδί να του χτυπήσει την πόρτα, πρωϊ πρωϊ, να τον φωνάξει στο καφενείο. Δήθεν βρέθηκε το ποδήλατο.

Κατέφθασε με ταχύτητα απίστευτη, φορώντας ακόμη τις πντζάμες του, στο βλέμμα είχε σπιρτάδα χαρά και απορία, πως βρέθηκε, ποιος το είδε, που;

Η ματιά του ευθύς, έπεσε στο καινούργιο. Η χαρά, όμως υποχώρησε, χαμογέλασε αμήχανα, έριξε μια εξεταστική ματιά, έναν, έναν, είπε ένα ευχαριστώ και ετοιμάστηκε να γυρίσει πίσω, σπίτι του, χωρίς αυτό. Μείναμε άφωνοι δεν το περιμέναμε, ερωτευμένος με το παλιό, αυτό που τον ταλαιπωρούσε τόσο, τι να πεις!

Μέσα στην στενοχώρια που όλοι είχαμε, μας φαίνονταν ν' ακούμε τους ήχους του κλεμμένου ποδη-

λάτου, τα μεταλλάκια που τρίβονταν και χτυπιόταν αναμεταξύ τους, χαμογέλασα, γύρισα και είδα τους άλλους, σίγουρος ότι τ' ακούω με το νού μου. Αλλά κι οι υπόλοιποι κοιτιόνταν απορημένοι, πράγματι ό,τι ακουγόταν ήταν πέρα για πέρα αληθινό. Ο Μανώλης κοκάλωσε και μέχρι που έστριψε τη γωνιά νομίζαμε πως πλησίαζε φάντασμα και ο χρόνος αιώνας.

Ήταν αυτό, πράγματι, αυτό! Αναβάτης ο επίσης χαμένος διάκος. Κλαμμένος, πασαλειμμένος με μύξες -αργότερα μάθαμε γιατί- παράτησε το ποδήλατο και εξαφανίστηκε τρέχοντας, για τον Καλαμιώνα. Χαμογελάσαμε μ' ανακούφιση αληθινά μεγάλη, χάρηκε ο Μανώλης που το πήρε στα χέρια του σαν να ήτανε γυναίκα, αγνοώντας το καινούριο, ανέβηκε στη αγάπη του κι' έτρεξε να βρει τον κουρέα, ενώ η ζωή στη μικρή μας κοινότητα φάνηκε να παίρνει τον κανονικό της ρυθμό.

Όσο για το διάκο, άμα ηρέμησε και του 'φυγε λιγάκι ο έρωτας, άνοιξε την καρδιά του και μίλησε.

Είχε ζητήσει δουλειά από το τσίρκο. Δεν τον ήθελαν. Πήρε το ποδήλατο, και τους ακολούθησε. Όπου πήγαιναν κι αυτός μαζί. Τα βράδια έβλεπε τη μαντόνα του από μακριά, να μπαίνει στην άμαξά της και το πρωϊ, αυτός πρώτος την καλημέριζε -σχεδόν δεν κοιμόταν από τον έρωτα, δεν έτρωγε και είχε ρέψει. Την ημέρα που μας ήρθε, λίγο πριν, περίμενε απ' έξω από την άμαξά της. Ήθελε να της δώσει λουλούδια και να της εξομολογηθεί, επιτέλους, την αγάπη του.

Η πόρτα, άνοιξε, ο διάκος χαμογέλασε, μα, ένας νε-
αρός στάθηκε μπροστά του.

-Καλημέρα, καλέ μου, ωραία τα λουλούδια, αλλά δεν
μπορώ να τα πάρω. Ξέρεις φεύγω, ήρθε το χαρτί,
πάω φαντάρος. Μα, τόσο καιρό δεν με είχες κατα-
λάβει;

Α! τι κρίμα κι' είσαι τόσο γλυκούλης θα περνούσαμε
καλά μαζί.

Γειά σου!

varg_

Επετειακό - αντί μνημοσύνου

Ο γιατρός ανατρίχιασε όταν άκουσε το ανακοινωθέν στο ραδιόφωνο.....

« ...αι ημέτεροι δυνάμεις αμύνονται του πατρίου εδάφους.»

Πόλεμος....!! Πάλι!

Είχαν περάσει αρκετά χρόνια από το '22 όταν εικοσάχρονο παιδί ακόμα έφυγε από την Σμύρνη κυριολεκτικά μόνο με τα ρούχα που φορούσε ...

Ήταν απ' τους τυχερούς....

Όλα αυτά τα χρόνια κατάφερε να σπουδάσει, δουλεύοντας σε δουλειά γραφείου αφού ήταν μορφωμένος, πήρε το πτυχίο του στην Αθήνα, πήρε και υποτροφία και συνέχισε τις σπουδές του στο Παρίσι.

Εκεί γνώρισε συναδέλφους Έλληνες πρόσφυγες, ερωτεύτηκε και παντρεύτηκε την μικρή αδελφή του συγχωριανού του και φίλου του...

Σήμερα, τον Οκτώβριο του '40, μπορούσε πιά να θεωρηθεί νοικοκύρης...

Είχε το γιατρείο του, που αλλού, στην Νέα Ιωνία, είχε την πελατεία του, το πρωί άνθρωποι του μεροκά-

ματου πού αφήναν ότι είχαν...αν είχαν. Αλλά και όλοι οι πρόσφυγες πού έφτιαξαν τον πυρήνα της εμπορικής και βιομηχανικής ζωής της Ελλάδας, πελάτες και μακρινοί συγγενείς ήταν...και έβγαине το μεροκάματο...

Είχε το αμαξάκι του για να πηγαίνει στις επισκέψεις...

Είχε το σπιτάκι του στην Κυψέλη, ένα κοριτσάκι πού μόλις έκλεισε τα τέσσερα και την γυναίκα του έγκυο στο δεύτερο...

Είχε όλα τα αγαθά του θεού...

Και τότε...πόλεμος...

Είχε ζήσει τον πόλεμο...οι εικόνες και η φρίκη του ζωντάνεψαν ξαφνικά...

Είχε ήδη πατήσει τα 40...δεν ήταν και μικρός θα μπορούσε να μην πάει...ένας πόλεμος φτάνει στην ζωή του κάθε ανθρώπου...έχει και οικογένεια τώρα να προσέχει...δύσκολες μέρες...

Έλα όμως πού είχε δώσει τον όρκο...Τον τιμούσε ο γιατρός τον όρκο του...τον είχε και κρεμασμένο σε κάδρο στο γιατρείο να τον βλέπει κάθε μέρα... «Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ» ,τυπωμένος σε ένα χαρτόνι πού έμοιαζε με περγαμινή, μέσα σε μια ξύλινη φθινή κορνίζα με τζάμι μπροστά.

Ποτέ δεν αισθάνθηκε ότι κάνει επάγγελμα...Υπηρετής ένοιωθε των άλλων και λειτουργός της επιστήμης του...

Δεν υπήρχε καν δίλημμα... οι υπηρεσίες του ήταν απαραίτητες στους συμπατριώτες πού έφευγαν μα-

ζικά με τα τραίνα για το μέτωπο... και όχι μόνο σε αυτούς...

Κατατάχτηκε, ...επίατρο τον έκαναν του δώσανε και μια στολή αξιωματικού... και του ανέθεσαν το Νοσοκομείο της Άρτας...

Από εκεί χρειάστηκε όχι λίγες φορές να πάει με τα νοσοκομειακά στην πρώτη γραμμή, να φροντίσει και να μεταφέρει τραυματίες στο νοσοκομείο. Αλλά και όταν ήταν στο νοσοκομείο χρειάστηκαν ατέλειωτες ώρες και ατέλειωτα ξενύχτια για να οργανώσει και να διδάξει και να εμπνεύσει τους εθελοντές και τις εθελόντριες νοσοκόμες.

Ατέλειωτα παλληκάρια πού ξεψυχάγανε και άλλα πού τα σώνανε, ...ατέλειωτα πόδια πού κόβονταν αλλά και άλλα πού με ξενύχτια μαζί με νοσοκόμες κατάφερναν να σώσουν...

Για Έλληνες και για Ιταλούς το ίδιο ... ο Ιπποκράτης δεν τους αντιμετωπίζει διαφορετικά...

Δυό τρία γράμματα στο σπίτι, τόσα μόνο κατάφερε να στείλει μέσα στο απάνθρωπο πρόγραμμα της κάθε μέρας στην γυναίκα του... «να προσέχεις το παιδί και τον εαυτό σου...Εγώ είμαι καλά...θα τα πούμε σύντομα..»

Πέρασαν οι μήνες...γιόρτασαν τις ανέλπιστες, ανεξήγητες νίκες της Ελληνικής προέλασης στην Β. Ήπειρο, στείλανε κάμποσους τραυματίες στα σπίτια τους...

Ο Απρίλης ήρθε μαζί με την Γερμανική επίθεση στα οχυρά... Η αντίσταση γενναία αλλά οι λιγοστοί μα-

χητές υπερσκελίζονται... μέσα στον Απρίλη φτάνει η εντολή...

Ο Ελληνικός στρατός συνθηκολόγησε. Παραδώστε την Διοίκησή σας ...

Διοίκηση, ποια διοίκηση, νοσοκόμες και γιατροί και τραυματίες ...και αποθήκες με λιγοστά φάρμακα και τρόφιμα...

«Δεν παραδίδω τίποτε,... σκέφτεται. Όλα αυτά ανήκουν στους Έλληνες»

Μαζεύει τους γιατρούς και τις νοσοκόμες «...να μείνουν όσοι είναι από εδώ κοντά να προσέχουν τους τραυματίες που δεν κινούνται... Οι υπόλοιποι φύγετε..πάτε σπίτια σας...βοηθήστε και όσους τραυματίες μπορούν να κινηθούν να πάνε σπίτια τους και αυτοί...»

Ανοίγει τις αποθήκες να πάρει ο κόσμος ότι χρειάζεται... τρόφιμα, φάρμακα, κουβέρτες ...έρχονται δύσκολες μέρες...

Όρα να φεύγει και αυτός.. Η οικογένεια στην Αθήνα τον χρειάζεται...

..Γυρνάει το βλέμμα να δει τα λιγοστά του υπάρχοντα...Ένα μπαουλάκι της υπηρεσίας με λίγα ρούχα δυο τρία βιβλία, μια δυό φωτογραφίες της οικογένειάς και κάμποσα πιστόλια που του παρέδιδαν διάφοροι τραυματίες Ιταλοί που μάζευε στο πεδίο της μάχης. Δεν ήθελε να αφήσει τα πιστόλια στους κατακτητές...πώς να τα κουβαλήσει όμως...

Σε μια γωνιά της αποθήκης υπήρχε ένα παλιό φιλοσοφιασμένο ποδήλατο. Απ' αυτά με το διπλό σίδε-

ρο που είχαν μετέπειτα οι ταχυδρόμοι... Έλα όμως που δεν είχε μάθει ποτέ του να οδηγεί ποδήλατο...Στη Μικρά Ασία, όταν ήταν παιδί, ήταν σπάνια και τα χρόνια της προσφυγιάς δεν του έδωσαν την ευκαιρία να μάθει...Αλλά, το ποδήλατο κυλλά και μπορεί να σηκώσει και φορτίο. Δένει λοιπόν το μπαουλάκι με τα υπάρχοντά του και τα πιστόλια των Ιταλών στην σκάρα...και ξεκινά πεζός, κυλώντας το φορτωμένο ποδήλατο στο πλευρό του, για να φτάσει μετά από μιάμιση εβδομάδα πορείας στην οικογένειά του στην Αθήνα...

Και συνεχίζει να τιμά τον όρκο του όλη την δύσκολη περίοδο της κατοχής....

Πολλά χρόνια μετά, παιδί του δημοτικού, όταν άρχισα να μαθαίνω και γω την ιστορία της πατρίδας μου και να διαβάζω τα κατορθώματα του '40, μου δημιουργήθηκε η απορία και ρώτησα: « ...Εσύ παππού τι έκανες το '40;»

« ...εγώ παιδί μου ήμουνα και είμαι γιατρός. Έκανα απλά την δουλειά μου...»

Ο παππούς μου δεν έμαθε ποτέ του ποδήλατο..

Τα πιστολια δέν τα είδα ποτέ, τα μοίρασε, άκουσα, στην κατοχή στους αντιστασιακούς...

Το μπαουλάκι το έχω ακόμα...

